

**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU**

PROTOKÓŁ

kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych Gminy Czersk, przeprowadzonej w Urzędzie Miejskim w Czersku w okresie od dnia 17 czerwca 2019 roku do dnia 10 października 2019 r.

ZAKRES KONTROLI – SPIS TREŚCI:

I. USTALENIA OGÓLNO – ORGANIZACYJNE.....	3
1.1. Dane ogólne	3
1.2. Kierownictwo jednostki	6
1.3. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne	7
1.4. System kontroli zarządczej	10
1.5. Kontrole zewnętrzne	15
II. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	16
2.1. Gospodarka pieniężna i rozrachunki.....	16
2.2. Stan i kompletność urządzeń księgowych budżetu i urzędu.....	24
2.3. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna	24
2.4. Inwentaryzacja należności	26
III. BUDŻET JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.....	29
A. DOCHODY BUDŻETOWE.....	29
3.1. Dochody z tytułu subwencji, udziałów gminy w dochodach budżetu państwa, z tytułu dotacji oraz dochody klasyfikowane jako otrzymane środki	30
3.2. Dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych	33
3.3. Dochody z majątku	60
B. WYDATKI BUDŻETOWE.....	76
3.5. Wydatki bieżące	77
3.6. Wydatki majątkowe.....	95
3.7. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji.....	111
3.8. Dług publiczny, przychody i rozchody budżetu.....	121
3.9. Gospodarka odpadami komunalnymi	127
IV. GOSPODARKA MIENIEM.....	131
4.1. Gospodarka mieniem komunalnym	131
4.2. Gospodarka mieniem Skarbu Państwa.....	135
4.3. Inwentaryzacja roczna rzeczowych składników majątku.....	137
V. ROZLICZENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO Z JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI.....	138
5.1. Rozliczenia z jednostkami budżetowymi.....	138
5.2. Rozliczenia z samorządowymi zakładami budżetowymi	139
5.3. Rozliczenia rachunków dochodów	139
5.4. Samorządowe osoby prawne.....	139

I. USTALENIA OGÓLNO – ORGANIZACYJNE

1.1. Dane ogólne

- 1) Tematyka kontroli: Kompleksowa kontrola gospodarki finansowej i zamówień publicznych.
- 2) Kontrolujący: [REDACTED] starszy inspektor kontroli finansowej;
[REDACTED] – inspektor kontroli finansowej,
działający na podstawie upoważnień nr 40/19 i 41/19 z dnia 3 czerwca 2019 r., wydanych przez Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.
- 3) Okres objęty kontrolą: Lata 2015-2018 i w miarę potrzeb inne okresy.
- 4) Termin przeprowadzenia kontroli: Kontrola przeprowadzona w okresie od dnia 17 czerwca 2019 r. do dnia 10 października 2019 r.
- 5) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Miejski w Czersku
ul. Kościuszki 27
89-650 Czersk
- 6) Użyte w niniejszym protokole skrótove określenia oznaczają:
- gmina → Gminę Czersk;
  - burmistrz → Burmistrza Czerska;
  - urząd miejski → Urząd Miejski w Czersku.

1.1.1. Wykaz jednostek organizacyjnych

- 1) W 2018 roku zadania gminy realizowały jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe) wymienione w tabeli:

L.p.	Nazwa jednostki organizacyjnej gminy	Adres jednostki
1	2	3
1.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku	89-650 Czersk, ul. Przytorowa 22;
2.	Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku	89-650 Czersk, ul. Dworcowa 31;
3.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Czersku	89-650 Czersk, ul. Dworcowa 8;
4.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Czersku	89-650 Czersk; ul. Kościuszki 6;
5.	Szkoła Podstawowa w Gotelciu	89-651 Gotelp;
6.	Zespół Szkół w Łęgu	89-652 Łąg, ul. Chojnicka 3;

7.	Zespół Szkół w Rytle	89-642 Ryteł, ul. Ks. Kowalkowskiego 6;
8.	Przedszkole Nr 1 w Czersku	89-650 Czersk, ul. Dąbrowskiego 4;
9.	Przedszkole Nr 2 w Czersku	89-650 Czersk, ul. Chojnicka 5;
10.	Zespół Obsługi Finansowej w Czersku	89-650 Czersk, ul. Dworcowa 31;
11.	Dzienny Dom „Senior+” w Czersku	89-650 Czersk; ul. Królowej Jadwigi 4;

- Wymieniony w ostatniej pozycji tabeli Dzienny Dom „Senior+” w Czersku początkowo, tzn. od utworzenia tej jednostki organizacyjnej w 2015 roku, funkcjonował pod nazwą „Dzienny Dom Senior-WIGOR w Czersku”, wynikającą z uchwały Nr XI/111/15 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 października 2015 r. w sprawie utworzenia Dziennego Domu „Senior-WIGOR” w Czersku przy ul. Królowej Jadwigi 4.
Zmiany nazwy dokonano uchwałą Nr XLII/392/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XI/111/15 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 października 2015 r. w sprawie utworzenia Dziennego Domu „Senior-WIGOR” w Czersku (...).
  - Ustalono, że w dniu 18.12.2018 roku Rada Miejska w Czersku przyjęła uchwałę Nr III/43/18 w sprawie wyodrębnienia Środowiskowego Domu Samopomocy w Czersku ze struktur Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku i utworzenia odrębnej jednostki organizacyjnej Gminy Czersk pod nazwą „Środowiskowy Dom Samopomocy w Czersku”. Zgodnie z § 1 tej uchwały wyodrębnienie miało nastąpić z dniem 1.02.2019 r., tj. po okresie objętym niniejszą kontrolą.
- 2) W kontrolowanym okresie na terenie gminy nie działał żaden samorządowy zakład budżetowy.
- 3) Na terenie gminy działały 3 samorządowe instytucje kultury, tj.:
- Ośrodek Kultury w Czersku – 89-650 Czersk, ul. Szkolna 11;
  - Ośrodek Kultury w Rytle – 89-642 Ryteł, ul. Ks. Kowalkowskiego 11;
  - Ośrodek Kultury w Łęgu – 89-652 Łąg, ul. Chojnicka 30.
- Analizując statuty wymienionych powyżej instytucji kultury ustalono, że w strukturze organizacyjnej Ośrodków Kultury w Czersku i Łęgu występowały biblioteki publiczne, z kolei w strukturze organizacyjnej Ośrodka Kultury w Rytle występował punkt biblioteczny.
  - Ustalono, że w dniu 18.12.2018 roku Rada Miejska w Czersku przyjęła uchwałę Nr III/42/18 w sprawie zamiaru połączenia samorządowych instytucji kultury tj. Ośrodka Kultury w Czersku, Ośrodka Kultury w Rytle i Ośrodka Kultury w Łęgu w jedną samorządową instytucję kultury o nazwie Gminne Centrum Kultury w Czersku.
Kolejną uchwałą, tj. uchwałą Nr VI/91/19 z dnia 26 marca 2019 roku w sprawie połączenia Ośrodka Kultury w Czersku, Ośrodka Kultury w Rytle i Ośrodka Kultury w Łęgu

w instytucję kultury o nazwie „Gminne Centrum Kultury w Czersku” organ stanowiący gminy zdecydował, że połączenie nastąpi z dniem 1.01.2020 r.

- 3) Na terenie kontrolowanej gminy działa podmiot leczniczy prowadzony przez kontrolowaną jednostkę samorządu terytorialnego – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Czersku (89-650 Czersk, ul. Królowej Jadwigi 4), w skład którego wchodzi Przychodnia w Czersku oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Rytlu.
Aktualnie ustrój tego SP ZOZ określa statut nadany uchwałą Nr XVI/153/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie nadania statutu Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Czersku.
- 4) W kontrolowanym czterolecu na terenie gminy działała jedna jednoosobowa spółka gminy (spółka komunalna), tj. Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku, przy ul. Kilińskiego 15.
Kontrolowana gmina jest też współnikiem spółki Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór w Nowym Dworze – spółki 10 współników (gmin). Na koniec 2018 roku gmina posiadała w tej spółce udziały o wartości wyższej od 10% kapitału zakładowego spółki.
- 5) Ustalono, że od dnia 1.01.2017 roku obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną dla wymienionych w tabeli powyżej dwóch zespołów szkół, trzech szkół podstawowych, dwóch przedszkoli samorządowych oraz dwóch innych jednostek organizacyjnych (Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku oraz Dzienny Dom „Senior+” w Czersku) sprawuje Zespół Obsługi Finansowej w Czersku, wskazany w uchwale Nr XXIV/217/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 września 2016 r. w sprawie zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej niektórych jednostek organizacyjnych gminy Czersk (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 25 października 2016 r., poz. 3501).

1.1.2. Uczestnictwo w związkach komunalnych

- 1) Na podstawie opublikowanego na internetowej stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji „Wykazu związków międzygminnych – stan na dzień 31 marca 2019 r.” ustalono, że gmina jest uczestnikiem związku międzygminnego pn. „Związek Miast i Gmin Zlewni Wdy z siedzibą w Czarnej Wodzie”, skupiającego 10 gmin z terenów województw pomorskiego i kujawsko-pomorskiego (poz. 177 „Wykazu związków...”).
Z danych zawartych w „Wykazie...” wynikało, że do zadań ww. Związku, zarejestrowanego w dniu 8.07.1998 r., należą – cyt.: „ochrona i kształtowanie środowiska (wody, ziemi, powietrza i krajobrazu), budowa i modernizacja, oczyszczalni ścieków

i urządzeń kanalizacyjnych, turystyka”. Według tego samego wykazu statut Związku ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Gdańskiego Nr 45 z dnia 23 lipca 1998 r., pod poz. 166.

- 2) Z ustnych informacji udzielonych przez panią Wiesławę Modrzejewską – naczelnik Wydziału Finansowego urzędu miejskiego wynikało, że w kontrolowanym okresie nie realizowano żadnych wydatków na rzecz ww. związku międzygminnego.

1.1.3. Wykaz jednostek pomocniczych

Na terenie kontrolowanej gminy funkcjonują 22 jednostki pomocnicze:

- 4 jednostki pomocnicze (osiedla) na terenie miasta Czersk: Nr 1 „Centrum”; Nr 2 „Chojnickie”; Nr 3 „Starogardzkie” i Nr 4 „Tucholskie”;
- 18 jednostek (sołectw) na terenach wiejskich gminy: Będźmierowice; Gotelp; Gutowiec; Klaskawa; Krzyż; Kurcze; Lipki; Łąg; Łąg Kolonia; Łubna; Malachin; Mokre; Mosna; Odry; Rytel; Wieck; Zapędowo; Złotowo.

1.2. Kierownictwo jednostki

- 1) Burmistrzem Czerska od dnia 19 listopada 2018 r. (data złożenia ślubowania przed Radą Miejską w Czersku) jest pan [REDAKTOR] na kadencję 2018-2023 wybrany w wyborach powszechnych w dniu 21.10.2018 r.

W okresie poprzedzającym objęcie funkcji przez obecnego burmistrza stanowisko to zajmowała pani [REDAKTOR] wybrana w wyborach powszechnych w dniu 16.11.2014 r. oraz zaprzysiężona w dniu 1.12.2014 r.

- 2) Zastępcą burmistrza od dnia 19 listopada 2018 r. jest pani [REDAKTOR] powołana na to stanowisko zarządzeniem Nr 1/18 Burmistrza Czerska z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie powołania Zastępcy Burmistrza Czerska.

W okresie wcześniejszym (od dnia 3.12.2014 r.) zastępcami burmistrza byli panowie [REDAKTOR] powołani zarządzeniem Nr 3/14 Burmistrza Czerska z dnia 3 grudnia 2014 r. w sprawie powołania zastępców Burmistrza Czerska i określenia ich liczby.

[REDAKTOR] został odwołany ze stanowiska zastępcy burmistrza z dniem 16.11.2018 r. na mocy zarządzenia Nr 1044/18 Burmistrza Czerska z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie odwołania [REDAKTOR] ze stanowiska I Zastępcy Burmistrza. Odwołanie pana [REDAKTOR] stanowiska zastępcy burmistrza nastąpiło z dniem 30.09.2018 r. na mocy zarządzenia Nr 1001/18 Burmistrza Czerska z dnia 28 września 2018 r. w sprawie odwołania [REDAKTOR] z stanowiska

II Zastępcy Burmistrza. Z przywołanych zarządzeń wynikało, że odwołanie ww. osób ze stanowisk zastępców burmistrza było równoznaczne z rozwiązaniem stosunków pracy.

- 3) Sekretarzem gminy od dnia 2 stycznia 2019 r. jest ██████████, zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.
W okresie wcześniejszym (od dnia 1.12.2016 r.) sekretarzem gminy ██████████ ██████████
- 4) Skarbnikiem gminy od dnia 19 czerwca 1996 r. jest pani ██████████, powołana na to stanowisko uchwałą Nr XXVI/175/96 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 19 czerwca 1996 r. w sprawie powołania skarbnika gminy.

1.3. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne

1.3.1. Statut jednostki samorządu terytorialnego

- 1) Ustrój kontrolowanej jednostki samorządu terytorialnego określa *Statut Gminy Czersk* przyjęty uchwałą Nr VIII/60/11 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie Statutu Gminy Czersk (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 102 z dnia 22 sierpnia 2011r. poz. 2036).
- 2) W kontrolowanym czteroletnim *Statut* był zmieniany dwukrotnie – zmian dokonano uchwałą Nr IX/85/15 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 3 września 2015 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VIII/60/11 (...) oraz uchwałą Nr XLVII/436/18 tego organu z dnia 19 października 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VIII/60/11 (...).
Uchwały zmieniające *Statut* opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego odpowiednio z dnia 25 września 2015 r. (poz. 2920) i z dnia 31 października 2018 r. (poz. 4170).

1.3.2. Regulamin organizacyjny urzędu

- 1) W 2018 organizację i zasady funkcjonowania urzędu miejskiego określał *Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Czersku*, wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 844/18 Burmistrza Czerska z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Czersku, zmienionym zarządzeniem Nr 3/18 tego organu z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie zmiany zarządzenia (...).
- 2) Od dnia 1.03.2019 roku w jednostce obowiązuje *Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Czersku*, wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 65/19 Burmistrza Czerska z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Czersku.

Z *Regulaminu* wynika m.in., że pion finansowy urzędu miejskiego tworzy Wydział Finansowy, podlegający skarbnikowi gminy.

- 3) W *Regulaminie Organizacyjnym* przewidziano samodzielne stanowisko ds. audytu wewnętrznego.

W trakcie kontroli ustalono, że ww. stanowisko nie zostało obsadzone – jednostka nie zatrudnia audytora wewnętrznego.

1.3.3. Dokumentacja opisująca przyjęte zasady (politykę) rachunkowości

- 1) W ostatnim roku kontrolowanego okresu tematyka, o jakiej mowa w tytule, uregulowana była zarządzeniem nr 912/10 Burmistrza Czerska z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości dla budżetu gminy oraz Urzędu Miejskiego w Czersku.

Wprowadzone uregulowania zawarto w pięciu załącznikach do zarządzenia, określających m.in.: rok obrotowy i wchodzące w jego skład okresy sprawozdawcze (załącznik nr 1); metody wyceny aktywów i pasywów (zał. nr 2); sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych dla urzędu miejskiego, plan kont dla urzędu miejskiego, zasady ewidencji zdarzeń gospodarczych oraz ustalania wyniku finansowego jednostki (zał. nr 3); sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych dla budżetu gminy (zał. nr 4); procedury ewidencji finansowo – księgowej przy realizacji projektów dofinansowywanych z Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł (załącznik nr 5 do zarządzenia).

- 2) Od wydania zarządzenia do końca okresu objętego kontrolą zarządzenie to było wielokrotnie zmieniane. W kontrolowanym czteroleciu zmian dokonano zarządzeniami Burmistrza Czerska: Nr 83/15 z dnia 18 marca 2015 r.; Nr 580/17 z dnia 17 stycznia 2017 r. oraz Nr 888/18 z dnia 28 marca 2018 r. Zmiany polegały m.in. na:
- wprowadzeniu uregulowań mówiących o prowadzeniu odrębnego rachunku bankowego dla potrzeb rozliczania podatku od towarów i usług;
  - zmianie zasad księgowania dowodów księgowych zewnętrznych otrzymanych w danym roku, a dotyczących roku ubiegłego;
  - dostosowaniu zakładowego planu kont do obowiązujących przepisów, m.in. poprzez wykreślenie z tego planu kont 770 – „Zyski nadzwyczajne” i 771 – „Straty nadzwyczajne”;
  - wykreśleniu uregulowań zobowiązujących do sporządzania wydruków dzienników oraz zestawień obrotów i sald kont syntetycznych i analitycznych – wprowadzono obowiązek przenoszenia tych danych na zewnętrzny nośnik danych;

- określeniu nowych (wyższych) wartości stanowiących kryterium zaliczania składników majątkowych do podstawowych i pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych;
  - zmianie (zaktualizowaniu) wykazu osób uprawnionych do kontroli i zatwierdzania dowodów do wypłaty.
- 3) Ustalono, że powołując się m.in. na art. 3 ustawy z dnia 5 września 2016 r. o szczególnych zasadach rozliczeń podatku od towarów i usług oraz dokonywania zwrotu środków publicznych przeznaczonych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu przez jednostki samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 280) kierownik kontrolowanej jednostki wydał w dniu 27.01.2017 r. zarządzenie Nr 587/17 w sprawie centralizacji rozliczeń podatku od towarów i usług (VAT) w Gminie Czersk.
- Zarządzeniem tym wprowadzono, z dniem 1.01.2017 r., wspólne rozliczanie ww. podatku, obejmujące wszystkie jednostki budżetowe gminy. Jednolite zasady ewidencji, do stosowania w jednostkach budżetowych, określono w załączniku nr 1 do zarządzenia, w załączniku nr 2 zawarto wykaz jednostek budżetowych gminy z określeniem wskaźnika struktury sprzedaży i prewskaźnika na rok 2017.
- Do końca 2018 roku zarządzenie było zmieniane trzykrotnie. Zmian dokonano m.in. w związku z przekształceniem jednostek organizacyjnych.
- 4) Obowiązujące w kontrolowanym okresie szczegółowe uregulowania wewnętrzne będą przywoływane, w miarę potrzeb, przy omawianiu poszczególnych zagadnień wchodzących w zakres kontroli.

1.3.4. Umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym

W latach 2015-2018 gmina nie zawierała i nie realizowała umów o partnerstwie publiczno-prywatnym. Informacji takiej udzieliła pani [REDAKTOWANE] – naczelnik Wydziału Finansowego urzędu miejskiego.

1.3.5. Terminowość złożenia oświadczeń o stanie majątkowym.

- 1) Terminowość składania oświadczeń o stanie majątkowym, o jakich mowa w art. 24h ustawy o samorządzie gminnym sprawdzono w oparciu o oświadczenia składane do dnia 30.04.2018 roku (według stanu na dzień 31.12.2017 r.) oraz oświadczenia składane w trakcie 2018 roku, np. na dzień powołania lub zatrudnienia, odwołania z zajmowanego stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę.

Kontrolą objęto oświadczenia o stanie majątkowym składane przez: burmistrza, zastępców burmistrza, sekretarza gminy, skarbnika gminy oraz osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu burmistrza.

- 2) Ustalono, że wszystkie osoby zobowiązane do składania oświadczeń o stanie majątkowym, stanowiące próbę kontrolną, złożyły terminowo takie oświadczenia. Oświadczenia według stanu na dzień 31.12.2017 r. złożyło 11 osób, w trakcie 2018 roku (w ostatnim kwartale tego roku) oświadczenia w związku z upływem kadencji, objęciem stanowiska lub otrzymaniem upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu burmistrza złożyło 7 osób.

Terminowe złożenie oświadczeń stwierdzono na podstawie dat wpływów oznaczonych na tych dokumentach.

- 3) O terminowym złożeniu oświadczeń przez wszystkie osoby zobowiązane do złożenia oświadczeń według stanu na dzień 31.12.2017 r. Rada Miejska w Czersku została poinformowana na sesji w dniu 19.10.2018 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 24h ust. 12 ustawy o samorządzie gminnym. Powyższe ustalono na podstawie protokołu nr XLVII/18 z odbytej w tym dniu sesji.

Materiały na ww. sesję zawierały informacje przewodniczącego Rady Miejskiej w Czersku (pismo BR.0004.29.2018 z dnia 4.10.2018 r.) i Burmistrza Czerska (pismo WO.2124.7.2018 z dnia 8.10.2018 r.) wskazujące, że osoby zobowiązane do złożenia oświadczeń (osoby stanowiące próbę kontrolną) złożyły oświadczenia terminowo, bez błędów formalnych i rachunkowych.

1.4. System kontroli zarządczej

1.4.1. Wykonywanie kontroli wewnętrznej przez Radę (komisję rewizyjną)

- 1) Plan kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Czersku na 2018 rok zawarto w *Planie pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Czersku na 2018 rok*, przyjętym uchwałą Nr XXXVIII/362/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia planów pracy Komisji stałych Rady Miejskiej w Czersku na rok 2018.

W przywołanym *Planie pracy* wymieniono 3 zadania (punkty) z użyciem zwrotu „kontrola”. Były to następujące zadania:

- kontrola działu 600 – bieżące utrzymanie dróg i odśnieżanie za rok 2017;
- kontrola działu 754 – bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa za rok 2017;
- kontrola wydatków środków budżetowych w Szkole Podstawowej Nr 1 w Czersku.

- 2) Na podstawie „protokołów pokontrolnych”: nr 19/18 z dnia 21.03.2018 r.; nr 20/18 z dnia 21.05.2018 r. oraz nr 21/18 z dnia 17.10.2018 r. ustalono, że wymienione powyżej zadania

kontrolne zostały zrealizowane. Protokoły nie zawierały zapisów wskazujących na ujawnienie jakichkolwiek nieprawidłowości w kontrolowanych zakresach.

1.4.2. Kontrola środków finansowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

- 1) Przepisy art. 15a ust. 1 i 2 obowiązującej do dnia 12.07.2018 roku ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1049) oraz przepisy art. 83 ust. 1 i 2 obowiązującej od dnia 13.07.2018 roku ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2019 r., poz. 1115) nakładały na organy samorządu terytorialnego obowiązek powiadamiania Generalnego Inspektora Informacji Finansowej („GIIF”) o podejrzeniach popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, jak też opracowania instrukcji postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia takiego przestępstwa.
- 2) W 2018 roku ww. tematykę regulowała *Instrukcja postępowania w zakresie zapobiegania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w Urzędzie Miejskim w Czersku*, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 34/11 Burmistrza Czerska z dnia 8 lutego 2011 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji postępowania w zakresie zapobiegania przestępstwom, o których mowa art. 165a i 299 Kodeksu karnego.
Według zapisu w § 6 *Instrukcji* za realizację zadań wynikających z art. 15 i art. 15a ustawy w kontrolowanej jednostce odpowiada sekretarz gminy.
- 3) Ustalono, że w kontrolowanym czteroleciu nie było przypadków powiadamiania GIIF o stwierdzonych próbach „prania pieniędzy” – prowadzony w jednostce „Rejestr powiadomień GIIF” nie zawierał żadnych wpisów.
- 4) W trakcie niniejszej kontroli nie powzięto podejrzeń o próbach wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

1.4.3. Funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej

- 1) Zagadnienia związane z funkcjonowaniem systemu kontroli zarządczej w gminie i w urzędzie miejskim uregulowano zarządzeniem Nr 503/16 Burmistrza Czerska z dnia 13 października 2016 r. w sprawie funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Gminie Czersk, zmienionym zarządzeniem Nr 836/18 Burmistrza Czerska z dnia 5 stycznia 2018 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 503/2016 (...).

- Przywołanym zarządzeniem z 2016 roku wprowadzono m.in. obowiązki:
  - powołania koordynatora kontroli zarządczej odrębnym zarządzeniem burmistrza;
  - dokonywania samooceny kontroli zarządczej przez wszystkich pracowników jednostki i jednostek organizacyjnych gminy w terminie od dnia 1 stycznia do dnia 31 stycznia każdego roku;
  - opracowywania przez burmistrza lub wskazaną osobę zbiorczego raportu samooceny w terminie do końca lutego;
  - poinformowania przez koordynatora kontroli zarządczej kierowników komórek organizacyjnych w urzędzie miejskim oraz wszystkich innych pracowników urzędu zobowiązanych do złożenia *Oświadczenia o stanie kontroli zarządczej* o wynikach przeprowadzonej samoceny w terminie do dnia 31 marca każdego roku;
  - składania przez zastępców burmistrza, skarbnika, sekretarza, kierowników komórek organizacyjnych, doradców, pracowników zatrudnionych na samodzielnych stanowiskach oraz kierowników jednostek organizacyjnych gminy *Oświadczeń o stanie kontroli zarządczej* za rok poprzedni na ręce koordynatora kontroli zarządczej, w terminie do końca kwietnia każdego roku;
  - przygotowywania przez koordynatora kontroli zarządczej projektu oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w gminie za rok poprzedni i przedkładania go burmistrzowi w terminie do końca maja każdego roku;
  - wydania przez burmistrza, w terminie do końca czerwca każdego roku, oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w gminie za rok poprzedni oraz opublikowania tego oświadczenia w Biuletynie Informacji Publicznej;
  - wydania przez burmistrza zarządzenia ustalającego regulamin kontroli zarządczej instytucjonalnej w gminie, sprawowanej przez burmistrza;
- Załącznikami do zarządzenia były wzory: „Rejestru dokumentów stanowiących system kontroli zarządczej w Gminie Czersk”; „Planu działalności”; „Rejestru ryzyk”; „Oświadczenia o stanie kontroli zarządczej” oraz „Kwestionariusza samooceny pracownika Urzędu Miejskiego w Czersku”.

2) Ustalono, że powołując się na ww. zarządzenie Burmistrz Czerska wydał:

- zarządzenie Nr 546/16 z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie powołania koordynatora kontroli zarządczej w Gminie Czersk – zarządzeniem tym na ww. koordynatora powołano sekretarza gminy;
- zarządzenie Nr 504/16 z dnia 20 października 2016 r. w sprawie regulaminu kontroli zarządczej instytucjonalnej w Gminie Czersk sprawowanej przez Burmistrza Czerska (zarządzenie to obowiązywało do dnia 11.01.2018 r.), a następnie zarządzenie Nr 839/18 z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie regulaminu kontroli zarządczej instytucjonalnej w Gminie Czersk.

- 3) W trakcie kontroli sprawdzono terminowość dokonania samooceny kontroli zarządczej, terminowość składania *Oświadczeń o stanie kontroli zarządczej* za rok poprzedni na ręce koordynatora kontroli zarządczej, jak też złożenia przez burmistrza oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w gminie za rok 2018. Uwag w tym zakresie nie wniesiono.

Ze sporządzonego w dniu 28.06.2019 roku przez Burmistrza Czerska „Oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w Gminie Czersk za rok 2018” wynikało, że w roku tym w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

1.4.4. Audyt wewnętrzny

- 1) Ustalono, że ujęte w uchwale budżetowej na 2018 rok dochody i przychody, a także wydatki i rozchody były wyższe od kwoty określonej w art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 869). W związku z powyższym na gminie spoczywał obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego.

Ustalono, że w 2018 roku gmina realizowała obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego. Audyt wykonał pan [REDAKTOWANE] – audytor usługodawca, przeprowadzający prace w imieniu HLB M2 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Tax & Audit Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie.

Audyt został wykonany na podstawie umowy nr WO.272.1.140.2018 z dnia 5.09.2018 r.

- 2) „Plan audytu wewnętrznego na 2018 rok”, zatwierdzony zarządzeniem Nr 833/17 Burmistrza Czerska z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie planu audytu Gminy Czersk na rok 2018, zakładał realizację dwóch zadań audytowych, z terminem realizacji określonym jako „2018”:

- 1/ „Organizacja zarządzania kryzysowego w Gminie Czersk”;
- 2/ „Funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej”.

- Ustalono, że w dniu 24.09.2018 roku do kontrolowanej jednostki wpłynął sporządzony przez audytora wewnętrznego dokument zatytułowany „Zmiana planu audytu na rok 2018”. Z dokumentu tego wynikało, że zadanie audytowe dotyczące funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w SP ZOZ zastąpiono zadaniem pn. „Funkcjonowanie Zespołu Obsługi Finansowej w Czersku (ZOF) – weryfikacja wdrożenia zaleceń pokontrolnych z audytu przeprowadzonego w 2017 roku.”

Jako powód zmiany podano – cyt. „Niniejsza zmiana Planu Audytu na rok 2018 wynika z decyzji Burmistrza Gminy Czersk.” Pod zapisem „Akceptuję plan audytu” na ww. dokumencie swój podpis złożył [REDAKTOWANE] – zastępca burmistrza.

- Uzgodnioną zmianę planu audytu zatwierdzono zarządzeniem Nr 993/18 Burmistrza Czerska z dnia 25 września 2018 r. w sprawie zmiany planu audytu Gminy Czersk na rok 2018”.

W uzasadnieniu zarządzenia podano, że – cyt.: „W planie audytu na rok 2018 r. ujęto zadanie pn. „Funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej”. SP ZOZ nie jest jednostką organizacyjną gminy, a odrębną osobą prawną. W związku z wątpliwościami, czy w świetle art. 274 ust. 3 ustawy o finansach publicznych dopuszczalne jest prowadzenie audytu wewnętrznego w odrębnej osobie prawnej, posiadającej odrębny od budżetu gminnego budżet własny, Burmistrz Czerska podjął decyzję o zastąpieniu ww. zadania audytowego.”

- 3) Przedłożone do kontroli przez pana [REDAKTOWANE] – sekretarza gminy dokumenty obejmowały – poza ww. umową z audytorem i planem audytu – także sporządzone przez audytora „Sprawozdanie z wykonania planu audytu wewnętrznego Urzędu Miejskiego w Czersku za rok 2018” (wpływ do urzędu miejskiego w dniu 22.10.2018 r.).
- Do złożonego sprawozdania z wykonania planu załączone były 2 sprawozdania z przeprowadzonych zadań audytowych – „Sprawozdanie z przeprowadzonego zadania audytowego Nr 1/2018 w Urzędzie Miejskim w Czersku” oraz „Sprawozdanie z przeprowadzonego zadania audytowego Nr 2/2018 w Urzędzie Miejskim w Czersku”, zawierające łącznie 10 zaleceń audytora.

Zalecenia odnoszące się do organizacji zarządzania kryzysowego wskazywały m.in. na potrzebę: dokończenia opracowania aktualizacji planu zarządzania kryzysowego; dalszej aktualizacji i rozszerzenia listy umów i porozumień z właścicielami sprzętu zaplanowanego w planie zarządzania kryzysowego do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych oraz wyposażenia gminnych struktur zarządzania kryzysowego w zapasową łączność radiową.

Wnioski z weryfikacji wdrożenia zaleceń pokontrolnych w Zespole Obsługi Finansowej w Czersku wskazywały, że audytowany nadal nie zrealizował zaleceń pokontrolnych dotyczących m.in.: opracowania i wdrożenia procedur potwierdzających przekazanie dokumentów do Zespołu przez obsługiwane jednostki; rozszerzenia systemu przeciwpożarowego o czujniki dymu, czy też rozdzielenie odpowiedzialności za wprowadzanie danych do systemu bankowego i zatwierdzanie transakcji do realizacji.

- Przedłożone do kontroli dokumenty nie zawierały dokumentu potwierdzającego podjęcie przez kontrolowaną jednostkę działań określonych w § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 506). W myśl tych przepisów audytowany, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania

sprawozdania, ustala sposób i termin realizacji zaleceń oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację zaleceń.

W powyższej sprawie pan [REDAKTOWANE] – sekretarz gminy złożył pisemne wyjaśnienie do protokołu. Z wyjaśnienia tego wynikało, że – cyt.: „*Sprawozdania z wykonanych zadań audytowych zostały omówione na spotkaniu kierownictwa Urzędu z pracownikami odpowiedzialnymi za realizację zadań objętych audytem. Weryfikacja wdrożenia rekomendacji wynikających ze zrealizowanych zadań audytowych przewidziana jest na rok 2020 w ramach kontroli zarządczej sprawowanej przez Burmistrza Czerska*”.

Cytowane wyjaśnienie sekretarza gminy załączono do akt roboczych kontroli. Zestawienie akt roboczych kontroli stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

[Wyjaśnienie pana [REDAKTOWANE] – sekretarza gminy w sprawie działań podjętych po otrzymaniu sprawozdania z audytu – poz. 1 akt kontroli]
[Zestawienie akt roboczych kontroli – załącznik nr 1 do protokołu]

1.5. Kontrole zewnętrzne

- 1) Poprzednią kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w gminie Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku przeprowadziła w okresie od dnia 14.09.2015 r. do dnia 12.02.2016 r.

Ustalenia kontroli, obejmujące lata 2011-2014, zawarto w protokole omówionym na naradzie pokontrolnej w ostatnim dniu kontroli.

- 2) Wystąpienie pokontrolne Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku (pismo WK/0804/16/28/K/2015 z dnia 8.04.2015 r.) do kontrolowanej jednostki wpłynęło w dniu 12.04.2015 r.

Wyszczególnione w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości dotyczyły:

- wydawania decyzji administracyjnych organu podatkowego w sprawie umorzenia zaległości oraz w sprawie udzielenia ulgi w podatku rolnym z tytułu powiększenia gospodarstwa rolnego bez uprzedniego zebrania materiału dowodowego potwierdzającego spełnienie przesłanek uzasadniających udzielenie ulg;
- nieterminowego wystawiania tytułów wykonawczych;
- niezamieszczania w prasie lokalnej informacji o wywieszeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

- 3) O sposobie realizacji wniosków pokontrolnych burmistrz poinformował Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku pismem WO.1710.11.2015 z dnia 11.05.2015 r.

Z przywołanego pisma wynikało m.in., że zobowiązano pracowników jednostki do:

- bezwzględnego zbierania materiałów dowodowych w sprawie umorzeń i zwolnień w podatkach lokalnych i w podatku rolnym;

- zminimalizowania czasu pomiędzy wystawieniem upomnień podatkowych a wystawieniem tytułów wykonawczych;
- podawania w prasie lokalnej ogłoszeń o wywieszeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

Na realizację wniosków pokontrolnych zawartych w wystąpieniu pokontrolnym zostanie zwrócona szczególna uwaga w trakcie niniejszej kontroli.

- 4) Zgodnie z art. 8 ust. 3 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a. tiret drugie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1330) organy władzy publicznej są obowiązane udostępniać w Biuletynie Informacji Publicznej dane publiczne, w tym dokumentację przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających.
- Ustalono, że protokół z zakończonej w dniu 12.02.2016 roku kompleksowej kontroli gminy opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 23.02.2016 r.
- 5) Na podstawie zapisów w „Księżce kontroli” ustalono, że w okresie pomiędzy poprzednią i obecną kompleksową kontrolą gminy przeprowadzono 3 kontrole zewnętrzne w zakresie gospodarki finansowej lub dotyczących realizacji zadań finansowanych środkami publicznymi.

Wynikające z ewidencji kontroli podstawowe informacje o kontrolach zawarto w tabeli:

Rok	Instytucja kontrolna	Kontrola w okresie	Tematyka kontroli
1	2	3	4
2015	Nie przeprowadzono kontroli		
2016	Nie przeprowadzono kontroli		
2017	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku	16.08. – – 28.08.2017 r.	Realizacja dochodów związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz prawidłowość wykorzystania i rozliczenie dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2016 r. w wybranych rozdziałach i paragrafach.
2018	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	16.01. – – 19.01. 2018 r.	Kontrola trwałości projektu
2019	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku	23.01 – – 31.01.2019 r.	Dotacje udzielone w 2018 roku na usuwanie skutków klęsk żywiołowych

II. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

2.1. Gospodarka pieniężna i rozrachunki

Kontrolę w zakresie gospodarki pieniężnej i rozrachunków przeprowadzono w oparciu o rok 2018

2.1.1. Obsługa bankowa

- 1) Ustalono, że w 2018 roku bankową obsługę budżetu kontrolowanej gminy wykonywał Bank Spółdzielczy w Skórczu, wybrany w postępowaniu o zamówienie publiczne w dniu 8.02.2012 r.
- 2) Podstawę wykonywania obsługi bankowej stanowiła „umowa o obsługę bankową” zawarta w dniu 24.02.2012 r.

Z umowy zawartej po wyborze oferty banku wynikało m.in., że bank zobowiązał się do obsługi 14 jednostek, w tym 11 jednostek budżetowych oraz 3 samorządowych instytucji kultury nie pobierając żadnych opłat za: otwieranie i prowadzenie rachunków; udostępnianie systemu elektronicznej obsługi bankowej; przyjmowanie wpłat i realizację wypłat; wydawanie i użytkowanie kart płatniczych oraz wydawanie czeków.

Kontrolując wyciągi bankowe urzędu miejskiego ustalono, że ww. bank nie obciążał kontrolowanej jednostki żadnymi opłatami za prowadzenie rachunku lub za inne czynności związane z obsługą bankową.

- 3) W § 6 umowy określono okres jej obowiązywania – od dnia 28.02.2012 r. do dnia 31.01.2017 r.

Ustalono, że aneksem nr 2 do ww. umowy, spisany w dniu 30.01.2017 r., zmieniono okres obowiązywania umowy – zmieniony § 6 ust. 4 umowy brzmiał następująco – cyt.: „Umowa niniejsza została zawarta na okres od 28 lutego 2012 r. na czas nieokreślony”. Ponadto dodano zapis mówiący, że umowa może być rozwiązana przez każdą ze stron za dwunastomiesięcznym okresem wypowiedzenia.

2.1.2. Gospodarka kasowa

- 1) Urząd miejski prowadzi własną kasę. Kasa była prowadzona również w całym okresie objętym niniejszą kontrolą.
- 2) W 2018 roku w jednostce obowiązywały zasady gospodarki kasowej określone w *Instrukcji kasowej* wprowadzonej do stosowania zarządzeniem Nr 853/10 Burmistrza Czerska z dnia 5 sierpnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kasowej.
  - Przywołana *Instrukcja* określała wymagania stawiane osobie wykonującej obowiązki kasjera oraz zasady: ochrony wartości pieniężnych; postępowania w przypadku ujawnienia fałszywych znaków pieniężnych; zabezpieczenia wartości pieniężnych podczas transportu; ewidencji obrotów gotówkowych wraz z charakterystyką dowodów kasowych, jak też zasady przeprowadzania inwentaryzacji kasy.
  - Załącznikami do *Instrukcji* były: wzór protokołu przekazania – przyjęcia kasy; wzór oświadczenia kasjerki (kasjera) o przyjęciu kasy z pełną odpowiedzialnością materialną oraz „Wykaz dokumentacji kasowej” – wykaz dokumentów z podziałem na dokumenty: operacyjne kasy; dyspozycyjne (źródłowe), organizacyjne oraz dokumenty sporządzane przez kasjera.

- Od wydania ww. *Instrukcji* do końca okresu objętego kontrolą nie była ona zmieniana. Zmiany polegającej na uaktualnieniu podstawy prawnej zarządzenia, uwzględniającej m.in. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 793), dokonano już po okresie objętym kontrolą, zarządzeniem Nr 227/19 Burmistrza Czerska z dnia 15 lipca 2019 r.
- W trakcie kontroli ustalono, że w 2018 w kontrolowanej gminie obowiązywała uchwała Nr XXIX/288/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie dopuszczenia zapłaty kartą płatniczą podatków stanowiących dochody budżetu gminy Czersk.

Stwierdzono, że przywołana powyżej *Instrukcja kasowa* nie zawiera żadnych uregulowań odnoszących się do płatności dokonywanych w kasie urzędu miejskiego z użyciem karty płatniczej.

- Działania mające na celu uzupełnienie powyższego braku podjęto w trakcie kontroli. W dniu 17.09.2019 roku Burmistrz Czerska wydał zarządzenie Nr 257/19 w sprawie przyjęcia instrukcji przyjmowania wpłat bezgotówkowych w Urzędzie Miejskim w Czersku. Załączona do zarządzenia Instrukcja przyjmowania wpłat bezgotówkowych w kasie Urzędu Miejskiego w Czersku określa m.in. in. obowiązki pracownika przy przyjmowaniu płatności kartą płatniczą, sposób ewidencjonowania transakcji, zasady bezpiecznego używania terminalu, jak też sposób rozliczenia transakcji bezgotówkowych.
- 3) W dniu 3.09.2019 roku przeprowadzono kontrolę kasy urzędu miejskiego, celem sprawdzenia m.in. zgodności rzeczywistego stanu gotówki w kasie ze stanem ewidencyjnym.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała żadnych różnic – nie stwierdzono nadwyżki kasowej lub niedoboru gotówki w kasie.

Protokół kontroli kasy stanowi załącznik do niniejszego protokołu kontroli.

[Protokół kontroli kasy Urzędu Miejskiego w Czersku

- załącznik nr 2 do protokołu]

- 4) Ustalono, że w kasie kontrolowanej jednostki prowadzi się jeden raport do ewidencji obrotów gotówkowych. Raport prowadzi się za okresy jednodniowe, zgodnie z uregulowaniami *Instrukcji kasowej*.
- 5) Kontrolę dokumentowania operacji kasowych oraz terminowości odprowadzania na rachunek bankowy dochodów budżetowych przeprowadzono w oparciu o próbę 10 raportów kasowych.

Numery skontrolowanych raportów były następujące (w nawiasach podano dzień, za jaki dany raport sporządzono): 54 (19.03.2018 r.); 181 (20.09.2018 r.); 182 (21.09.2018 r.);

187 (28.09.2018 r.); 191 (4.10.2018 r.); 192 (5.10.2018 r.); 193 (8.10.2018 r.); 224 (22.11.2018 r.); 228 (28.11.2018 r.) i 234 (6.12.2018 r.).

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w powyższym zakresie. Uwag nie wniesiono również do zatwierdzania dowodów do wypłaty.

2.1.3. Gospodarka drukami ścisłego zarachowania

- 1) W 2018 roku tematykę gospodarowania drukami ścisłego zarachowania regulowała *Instrukcja ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Urzędzie Miejskim w Czersku*, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 172/07 Burmistrza Czerska z dnia 22 sierpnia 2007 r. w sprawie ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania.
- 2) Z *Instrukcji* wynika, że w kontrolowanej jednostce do druków ścisłego zarachowania zalicza się: czeki gotówkowe; czeki rozrachunkowe; kwitariusze przychodowe – K-103; arkusze spisu z natury; bilety na imprezy; dowody wypłaty – KW; dowody wpłaty KP; wydruki komputerowe w programie RADIX – „kasa”; karty drogowe; weksle, gwarancje ubezpieczeniowe i bankowe; zabezpieczenia umów na dostawy, roboty i usługi; licencje na wykonywanie transportu drogowego taksówkami; zezwolenia na wykonywanie regularnych i specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym oraz wypisy zezwoleń, jak też – cyt.: „inne depozyty”.
- 3) W *Instrukcji* zapisano, że osobą odpowiedzialną za prawidłową gospodarkę, ewidencję i zabezpieczenie druków ścisłego zarachowania jest pracownik urzędu miejskiego wyznaczony przez burmistrza.

W 2018 roku za prawidłowe gospodarowanie drukami ścisłego zarachowania odpowiedzialna była pani [REDAKTOWANE] inspektor ds. obsługi kasy. Powyższe ustalono na podstawie „Zakresu czynności” ustalonego dla wyżej wymienionej przez kierownika jednostki w dniu 14.02.2012 r.

- 4) W dniu 3.09.2019 roku porównano rzeczywisty stan ilościowy zapasów druków ścisłego zarachowania ze stanem ewidencyjnym i różnic nie stwierdzono. Ustalenia z kontroli druków ścisłego zarachowania zawarto w protokole kontroli kasy urzędu miejskiego, stanowiącego załącznik do niniejszego protokołu.
- 5) Kontrola księgi druków ścisłego zarachowania nie wykazała nieprawidłowości. Ewidencja druków wskazanych w obowiązującej w jednostce *Instrukcji* prowadzona była czytelnie i przejrzystie.

2.1.4. Rozrachunki i roszczenia

- 1) Obowiązujący w 2018 roku zakładowy plan kont przewidywał prowadzenie w ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego) 8 syntetycznych bilansowych kont rozrachunkowych (222, 223, 224, 225, 240, 250, 260 i 290), tj. wszystkich kont wymienionych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia

13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017r., poz. 1911).

Ustalono, że w ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki zaprowadzono 6 z 8 kont wymienionych w zakładowym planie kont – nie zaprowadzono kont 250 – „Należności finansowe i 290 – „Odpisy aktualizujące należności”.

Na jednym z zaprowadzonych kont, tj. na koncie 260 – „Zobowiązania finansowe”, nie zaksięgowano w trakcie roku żadnej operacji. Na początek i koniec roku konto nie wykazywało żadnego salda.

- 2) Zakładowy plan kont dla urzędu miejskiego (jednostki budżetowej) przewidywał prowadzenie w ewidencji księgowej 13 syntetycznych bilansowych kont zespołu 2 – „Rozrachunki i rozszczenia”, tj. kont: 201, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 229, 231, 234, 240, 245 oraz 290.

Plan ten nie przewidywał prowadzenia pięciu z siedemnastu kont rozrachunkowych wymienionych w załączniku nr 3 do przywołanego powyżej rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów, tj. kont: 227 – „Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich”; 228 – „Rozliczenie środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi”; 230 – „Rozliczenia z budżetem środków europejskich” oraz mającego zastosowanie do izb administracji skarbowej konta 235 – „Rozliczenia dochodów budżetowych z tytułu podatków”.

- Ustalono, że w ewidencji księgowej 2018 roku zaprowadzono 14 kont, w tym 13 kont wymienionych w zakładowym planie kont oraz nieprzewidzianego w tym planie konta 270 – „Rozrachunki z tytułu VAT z jednostką centralną”.

Obowiązek wprowadzenia konta 270 do planu kont urzędu miejskiego oraz pozostałych gminnych jednostek budżetowych wynikał z zapisów w punkcie „II. Zasady ewidencjonowania rozliczeń podatku VAT w księgach rachunkowych jednostek budżetowych Gminy Czersk” załącznika nr 1 do zarządzenia Nr 587/17 Burmistrza Czerska z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie centralizacji rozliczeń podatku od towarów i usług (VAT) w Gminie Czersk.

Stwierdzono, że zarządzenia Burmistrza Czerska, zmieniające zakładowy plan kont w okresie od dnia 27.01.2017 roku do końca okresu objętego kontrolą, nie zawierały uregulowań wprowadzających konto 270 do ww. planu kont. Wprowadzenia tego konta do zakładowego planu kont dokonano w trakcie kontroli, zarządzeniem Nr 256/19 Burmistrza Czerska z dnia 17 września 2019 r. w sprawie zmiany zarządzenia w sprawie

wprowadzenia zasad rachunkowości dla budżetu gminy Czersk oraz Urzędu Miejskiego w Czersku.

2.1.5. Terminowość regulowania zobowiązań

Kontrolę terminowości regulowania zobowiązań przeprowadzono na przykładzie zobowiązań z tytułu:

- dostaw, robót i usług;
- podatku dochodowego od osób fizycznych;
- składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy;
- wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

2.1.5.1. Terminowość regulowania zobowiązań z tytułu dostaw, robót i usług

Na terminowość regulowania zobowiązań wobec dostawców oraz wykonawców robót i usług zwracano uwagę przy kontroli wydatków urzędu miejskiego, zarówno bieżących, jak i majątkowych.

Szczegółową kontrolę przeprowadzono sprawdzając dokonane w styczniu 2019 roku zapłaty faktur i rachunków wystawionych na kontrolowaną jednostkę w roku poprzednim. Kontrola nie wykazała przypadków opóźnień w zapłacie zobowiązań.

2.1.5.2. Odprowadzanie podatku dochodowego od osób fizycznych

- 1) Kontrolę odprowadzania podatku dochodowego przeprowadzono na przykładzie podatku naliczonego od wynagrodzeń klasyfikowanych w § 401 – „Wynagrodzenia osobowe pracowników” i § 417 – „Wynagrodzenia bezosobowe” w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin...” w wybranym do kontroli okresie od początku roku do końca listopada 2018 r.
- 2) Kontrolując obroty na koncie 225 – „Rozrachunki z budżetami” w ewidencji urzędu miejskiego ustalono, że odprowadzanie zaliczek na podatek dochodowy następowało bez naruszenia terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1387 ze zm.).

2.1.5.3. Odprowadzanie składek na FUS i FP

- 1) Terminowość odprowadzania składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy sprawdzono na przykładzie składek naliczonych w wybranym do kontroli okresie styczeń – listopad 2018 r., klasyfikowanych w §§ 401 i 417 wydatków w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin...”.
- 2) W wyniku kontroli obrotów na koncie 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” ustalono, że odprowadzając składki nie przekraczano terminu określonego w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 300).

2.1.5.4. Odprowadzanie składek na PFRON

- 1) W 2018 roku kontrolowana jednostka zrealizowała 7.446,00 zł wydatków klasyfikowanych w § 414 – „Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych”. Wydatki te poniesiono w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin...”.
- 2) Ustalono, że przekazując środki na ww. Fundusz przestrzegano terminu określonego w art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1172). Przelewane kwoty były zgodne z „Deklaracjami miesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych” (DEK-I-a).

2.1.6. Zobowiązania wymagalne oraz wydatki niewygasające

a) *Zobowiązania wymagalne*

W sporządzonym za 2018 rok kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji kontrolowana jednostka nie wykazała żadnych zobowiązań wymagalnych. W trakcie kontroli nie stwierdzono występowania takich zobowiązań.

b) *Wydatki niewygasające*

- 1) W 2018 roku kontrolowana jednostka realizowała wydatki niewygasające określone uchwałą Nr XXXVIII/356/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie wydatków budżetu Gminy Czersk, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2017.
- Z załączników nr 1 (wykaz wydatków) i nr 2 (plan finansowy) do ww. uchwały wynikało, że z upływem 2017 roku nie wygasają wydatki budżetowe na sumę 1.254.079,00 zł, obejmującą 789.079,00 zł wydatków majątkowych oraz 465.000,00 zł wydatków bieżących.
- Wykaz wydatków niewygasających obejmował 10 pozycji. Nazwy wydatków (zadań), kwot wydatków oraz terminy ich realizacji przedstawiono w tabeli poniżej:

Nr zadania	Nazwa	Kwota (zł)	Termin realizacji
1	2	3	4
1	Projekt budowy ul. Leśnej w Rytle	39 400,00	30.04.2018 r.
2	Projekt modernizacji ul. Mleczarskiej w Czersku na ciąg pieszo jezdny	27 900,00	30.06.2018 r.
3	Modernizacja ul. Kościelnej w Łęgu	39 000,00	30.04.2018 r.
4	Przebudowa dróg w Czersku etap I (m.in. ul. Kosobudzka)	285 211,00	30.06.2018 r.
5	Wykonanie dokumentacji projektowej dla budynku przy ul. Dworcowej 15 w Czersku	16 359,00	30.06.2018 r.
6	Usuwanie skutków nawalnicy w infrastrukturze drogowej (pomoc finansowa)	405 000,00	30.06.2018 r.
7	Rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 w Czersku	343 325,00	30.06.2018 r.
8	Remont Dziennego Domu „Senior-Wigor” w związku ze skutkami nawalnicy	50 000,00	30.06.2018 r.
9	Wyjazd dzieci z terenów objętych nawalnicą w celach terapeutycznych i edukacyjnych	10 000,00	30.06.2018 r.
10	Projekt zagospodarowania części południowej Parku Borowiackiego		30.06.2018 r.
Razem:		1.254.079,00	x

- 2) Ustalono, że w terminie wyznaczonym przez Radę Miejską w Czersku nie wydatkowano żadnej kwoty na finansowanie zadania wymienionego w poz. 10 wykazu wydatków niewygasających, związanego z opracowaniem projektu zagospodarowania południowej części Parku Borowiackiego. Środki przeznaczone na to zadanie, w wysokości 37.884,00 zł zwrócono na rachunek budżetu gminy w dniu 2.07.2019 r., z zachowaniem terminu określonego w art. 263 ust. 7 ustawy o finansach publicznych, tj. w ciągu 7 dni od dnia określonego przez organ stanowiący gminy.

Niewykorzystane środki na realizację kilku innych zadań (poz. 4, 7 i 9), na sumę 0,53 zł, zwrócono na dochody budżetu gminy również zachowaniem obowiązującego terminu.

- 3) W trakcie kontroli sprawdzono, czy przy ustalaniu wykazu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2017 spełniono wymogi określone w art. 263 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. W myśl tych przepisów w wykazie wydatków niewygasających ujmuje się wyłącznie wydatki związane z realizacją umów w sprawie zamówienia publicznego, jak też umów, które zostaną zawarte w wyniku zakończonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w którym dokonano wyboru wykonawcy.

Ustalenia kontroli zawarto w tabeli poniżej:

Nr zadania	Nazwa zadania (skrótowo) – kwota za planowanych wydatków	Ustalenia kontroli
1	2	3
1	Projekt – ul. Leśna w Ryżu 39.400,00 zł	Ujęcie w planie wydatków niewygasających (dalej: „plan”) nastąpiło w związku ze spisaniem w dniu 29.12.2017 r. aneksu nr 2 do umowy z wykonawcą z dnia 9.02.2017 r. Aneksem wydłużono termin realizacji z uwagi na zmiany w ustaleniach projektowych.
2	Projekt – ul. Mleczarska w Czersku – 27.900,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w grudniu 2017 r. aneksów nr 2 i 3 do umowy z dnia 9.02.2017 r. Aneksami wydłużono termin realizacji z uwagi na zmiany w ustaleniach projektowych.
3	Modernizacja ul. Kościelnej w Łęgu – 39.000,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w dniu 29.12.2017 r. aneksu nr 2 do umowy z dnia 5.04.2017 r. Aneksem wydłużono termin realizacji z uwagi na zmiany w ustaleniach projektowych.
4	Przebudowa dróg w Czersku – 285.211,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w listopadzie 2017 roku aneksu zmieniającego harmonogram rzeczowo-finansowy załączony do umowy z dnia 3.08.2017 r. Umowa ta określała termin wykonania robót do dnia 31.05.2018 r. oraz umożliwiała wystawianie przez wykonawcę faktur częściowych.
5	Dokumentacja budynku przy ul. Dworcowa 15 w Czersku – 16.359,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w dniu 29.12.2017 r. aneksu nr 2 do umowy z wykonawcą z dnia 21.06.2017 r. Aneksem wydłużono termin realizacji z uwagi na przedłużające się uzgodnienia z nadzorem budowlanym.
6	Usuwanie skutków nawałnicy - pomoc finansowa – 405.000,00 zł	Nie wystąpiły przesłanki określone w art. 263. ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
7	Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Czersku – 343.325,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w sierpniu, wrześniu i listopadzie 2017 roku aneksów zmieniających harmonogram rzeczowo-finansowy załączony do umowy z dnia 18.04.2017 r. Umowa ta określała termin wykonania robót do dnia 31.07.2018 r. oraz umożliwiała wystawianie przez wykonawcę faktur częściowych.
8	Remont Dziennego Domu „Wigor-Senior” – 50.000,00 zł	Nie wystąpiły przesłanki określone w art. 263. ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Umowę na wykonanie prac związanych m.in. z malowaniem ścian zawarto w dniu 20.03.2018 r., z kolei umowę na wykonanie odwodnienia ściany budynku zawarto w dniu 23.04.2018 r.
9	Wyjazd dzieci z terenów objętych nawałnicą – 10.000,00 zł	Nie wystąpiły przesłanki określone w art. 263. ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
10	Projekt zagospodarowania części Parku Borowiackiego – 37.884,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w dniu 29.12.2017 r. aneksu nr 2 do umowy z wykonawcą z dnia 5.05.2017 r. Aneksem wydłużono termin realizacji m.in. z uwagi na przedłużające się uzgodnienia z dostawcami mediów.

- 4) W sprawie ujęcia wydatków wymienionych w pozycjach 6, 8 i 9 wykazu wydatków niewygasających pisemne wyjaśnienie do protokołu złożyła [REDAKTOWANE] skarbnik gminy.

Treść wyjaśnienia, nawiązująca do przywołanej już uchwały Nr XXVIII/356/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie wykazu wydatków niewygasających z upływem 2017 roku była następująca – cyt.: *W załączniku nr 1 do ww. uchwały zamieszczono m.in. plan wydatków w pozycjach 6, 8 i 9 na podstawie art. 263 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. O możliwości zastosowania takiego trybu przemawiają wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie tj. znak ISA/Rz 177/11 oraz I sa/Rz 285/13.*

Cytowane wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie [REDAKTOWANE] - skarbnik gminy w sprawie ujęcia 3 wydatków w planie wydatków niewygasających z upływem 2017 roku – poz. 2 akt kontroli]

2.2. Stan i kompletność urządzeń księgowych budżetu i urzędu

Kontrolowana jednostka prowadziła księgi rachunkowe wymagane przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 351). Księgi prowadzono z zachowaniem przepisów rozdziału drugiego („Prowadzenie ksiąg rachunkowych”) przywołanej ustawy.

2.3. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna

- 1) Kontrolę sprawozdawczości przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2018. W trakcie kontroli porównano dane wynikające z ewidencji księgowej urzędu miejskiego z danymi ze sporządzonych za 2018 rok jednostkowych sprawozdań budżetowych w zakresie dochodów i wydatków budżetowych. Sprawdzone też, czy dane wykazane w sprawozdaniach z wykonania planów dochodów i wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego stanowią sumę danych z jednostkowych sprawozdań Rb-27S i Rb-28S złożonych przez gminne jednostki budżetowe.
- 2) Ustalono, że wykazane w sporządzonym za 2018 rok kwartalnym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego dochody budżetowe gminy w wysokości 102.053.042,91 zł stanowiły sumę dochodów wynikających z 12 jednostkowych sprawozdań Rb-27S – sprawozdań sporządzonych przez 11 jednostek organizacyjnych gminy działających w formie jednostek budżetowych oraz sprawozdania jednostkowego urzędu miejskiego.

Ze sprawozdań wynikały następujące wielkości dochodów wykonanych przez poszczególne gminne jednostki budżetowe (w zł):

Lp.	Nazwa jednostki sporządzającej sprawozdanie Rb-27S	Dochody wykazane w sprawozdaniu
1	2	3
1.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku	268.325,82
2.	Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku	1 324.037,82
3.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Czersku	183 832,00
4.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Czersku	208 994,34
5.	Szkoła Podstawowa w Gotelciu	29 650,22
6.	Zespół Szkół w Łęgu	167.260,22
7.	Zespół Szkół w Rydlu	267.475,00
8.	Przedszkole Nr 1 w Czersku	115.092,26
9.	Przedszkole Nr 2 w Czersku	234.279,18
10.	Dzienny Dom „Senior+” w Czersku	56.070,15
11.	Zespół Obsługi Finansowej w Czersku	20 810,88
12.	Urząd Miejski w Czersku	99 177 215,02
Razem:		102.053.042,91

- 3) Wykazane w sporządzonym za 2018 rok kwartalnym sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wydatki budżetowe gminy w wysokości 108.908.216,38 zł stanowiły sumę wydatków wynikających z 12 jednostkowych sprawozdań Rb-28S – sprawozdań sporządzonych przez 11 jednostek organizacyjnych gminy działających w formie jednostek budżetowych i sprawozdania jednostkowego urzędu miejskiego.

Wielkości wydatków wynikających ze sprawozdań jednostkowych zestawiono w tabeli (w zł):

Lp.	Nazwa jednostki sporządzającej sprawozdanie Rb-28S	Wydatki wykazane w sprawozdaniu
1	2	3
1.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku	40 927 573,20
2.	Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku	2.663.617,55
3.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Czersku	6 454.136,95
4.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Czersku	5 771.903,35
5.	Szkoła Podstawowa w Gotelciu	1 313.596,42
6.	Zespół Szkół w Łęgu	3 546.597,88
7.	Zespół Szkół w Rydlu	5 220.759,42
8.	Przedszkole Nr 1 w Czersku	897.437,18
9.	Przedszkole Nr 2 w Czersku	2 537.781,93
10.	Dzienny Dom „Senior+” w Czersku	298 659,09
11.	Zespół Obsługi Finansowej w Czersku	2 927.745,68
12.	Urząd Miejski w Czersku	36.348.407,73
Razem:		108.908.216,38

- 4) W trakcie kontroli zwrócono uwagę, że sprawozdania dotyczące Dziennego Domu „Senior+” w Czersku, sporządzane przez jednostkę obsługującą, tj. Zespół Obsługi Finansowej w Czersku, oznaczane były nieaktualną (poprzednią) nazwą jednostki, tzn. Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Czersku.

2.4. Inwentaryzacja należności

- 1) W 2018 roku w kontrolowanej jednostce obowiązywała *Instrukcja inwentaryzacyjna dla Urzędu Miejskiego w Czersku*, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 600/2013 Burmistrza Czerska z dnia 4 grudnia 2013 r. w sprawie zasad przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji.

Zagadnienia związane z inwentaryzacją należności uregulowano w trzech paragrafach (§§ 34-36) *Instrukcji*. W pierwszym z nich zapisano, że inwentaryzację należności przeprowadza się na ostatni dzień roku obrotowego, w kolejnym – że inwentaryzacja należności może być rozpoczęta trzy miesiące przed końcem roku obrotowego, a zakończona do 15 stycznia następnego roku, w ostatnim – że uzgodnienie sald należności może się odbywać w różnych formach:

- w formie pisemnej na drukach ogólnodostępnych;
- poprzez potwierdzenie na wydruku komputerowym;
- poprzez potwierdzenie faksem lub pocztą elektroniczną;
- wyjątkowo – poprzez potwierdzenie telefoniczne, z jednoczesnym sporządzeniem notatki z przeprowadzonej rozmowy.

- 2) Z komputerowego wydruku „Zestawienie kont – syntetyczne”, sporządzonego na dzień 31.12.2018 r. wynikało, że konta rozrachunkowe (konta zespołu 2 – „Rozrachunki i roszczenia) w ewidencji księgowej urzędu miejskiego wykazywały następujące salda należności (w zł):

Oznaczenie o nazwa konta rozrachunkowego	Saldo Wn konta na dzień 31.12.2018 r.
1	2
201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”	0
221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”	6 746.815,10
222 – „Rozliczenia dochodów budżetowych”	0
223 – „Rozliczenia wydatków budżetowych”	0
224 – „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu (...)	4 271 422,25
225 – „Rozrachunki z budżetami”	167 303,00
226 – „Długoterminowe należności budżetowe”	172 525,54
229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”	0
231 – „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”	0
234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”	0
240 – „Pozostałe rozrachunki”	10 022,43
245 – „Wpływy do wyjaśnienia”	0
270 – „Rozrachunki z tytułu VAT z jednostka centralną”	185 815,20
290 – „Odpisy aktualizujące należności”	0

- 3) Powyższe stany należności kontrolowanej jednostki wynikały również ze sporządzonego na dzień bilansowy (brak oznaczenia daty sporządzenia) „Protokołu z inwentaryzacji przeprowadzonej w drodze weryfikacji sald (jednostka budżetowa)”, podpisanego przez panię [REDAKTOWANE] – pracownicy Wydziału

Finansowego urzędu miejskiego. Wielkości te występowały jako stany kont przed weryfikacją należności oraz po weryfikacji.

4) Na podstawie okazanej do kontroli dokumentacji z inwentaryzacji należności urzędu miejskiego ustalono, co następuje:

a) Konto 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”

Końcowe saldo należności w wysokości 6.746.815,10 zł przedstawiało stan należności z tytułu następujących dochodów budżetowych:

Zródło dochodów budżetowych	Należności na dzień 31.12.2018 r.
1	2
Czynsz dzierżawny	12.999,55
Czynsz dzierżawny – obwody łowieckie	205,76
Odsetki – czynsz dzierżawny	10.548,35
Refundacja kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w Zapędowie	1.350,00
Odsetki od refundacji kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w Zapędowie	389,04
Opłata za zajęcie pasa drogowego	34,15
Odsetki – opłata za zajęcie pasa drogowego	0,03
Kara umowna – firma Lemar	183.012,94
Odsetki od kary umownej	123.224,19
Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów	20.692,35
Odsetki – opłata za wieczyste użytkowanie gruntów	8.574,01
Kara za bezumowne korzystanie z nieruchomości	246,00
Mandaty karte od ludności	116.772,80
Podatek od działalności gospodarczej opłacany w formie karty podatkowej	20.182,81
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	295.217,57
Podatek rolny – osoby prawne	328,26
Podatek leśny – osoby prawne	6,00
Podatek od środków transportowych – osoby prawne	1,00
Odsetki od podatków – osoby prawne	142.850,00
Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	413.355,52
Podatek rolny – osoby fizyczne	24.672,12
Podatek leśny – osoby fizyczne	8.790,81
Podatek od środków transportowych – osoby prawne	38.882,19
Podatek od spadków i darowizn	3.203,23
Podatek od czynności cywilnoprawnych	2.214,25
Odsetki od podatków – osoby fizyczne	161.067,00
Opłata adiacencka	61.564,59
Zwrot kosztów upomnień – opłata adiacencka	26,40
Odsetki – opłata adiacencka	28.158,77
Zwrot za specjalistyczne usługi opiekuńcze	41,50
Zwrot z tytułu kosztów upomnień od dłużników świadczeń wychowawczych	2,32
Należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	4.066.519,52
Należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych	562.958,88
Zwrot kosztów upomnień od dłużników alimentacyjnych	104,22
Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	351.854,53
Odsetki – opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	14.629,00
Kara umowna	59.200,00
Zwrot dotacji na dziecko w przedszkolu	12.932,26
Zwrot nadpłaty za energię elektryczną	3,18
RAZEM:	6.746.815,10

b) Konto 224 - „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu (...)

Końcowe saldo należności w wysokości 4.271.422,25 zł zinwentaryzowano jako należności od 28 podmiotów (beneficjentów dotacji) wymienionych w tabeli:

Beneficjent dotacji – przeznaczenie dotacji	Należności na dzień 31.12.2018 r.
1	2
Województwo Pomorskie – pomoc na współfinansowanie przewozów kolejowych	10 580,00
Powiat Chojnicki – pomoc na drogę do Łukowa	720 000,00
Gmina Murowana Goślina – pomoc na odbudowę infrastruktury drogowej	5 000,00
Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku – dotacja na zakup narkotestów i alkomatu dla Policji w Czersku	5 000,00
Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Łąg	10 000,00
Stowarzyszenie Na Rzecz Szkoły w Odrach i Rozwoju Lokalnego	348 173,20
Niepubliczne Przedszkole w Czersku	443 374,59
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Czersku	546 830,17
Szpital Specjalistyczny w Chojnicach – dotacja na oddział ratunkowy	50 000,00
Stowarzyszenie Abstynenckie „Lepsze Jutro” w Czersku	10 000,00
Aktywne Gimnazjum – Stowarzyszenie „Barka” w Czersku	34 200,00
Stowarzyszenie Przyjaciół Jedyńki w Czersku	34 461,65
Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Łąg – dotacja dla partnera projektu „Ja w Internecie”	31 752,64
Uniwersytet Trzeciego Wieku w Czersku – dotacja na aktywizację osób starszych	19 000,00
Parafia w Odrach – dotacja na zabytki	44 000,00
Pomorski Instytut Kariery i Doradztwa Zawodowego w Chojnicach	55 050,00
Ośrodek Kultury w Rytle	438 000,00
Ośrodek Kultury w Łęgu	378 000,00
Ośrodek Kultury w Czersku	681 000,00
Ośrodek Kultury w Rytle – dotacje na bibliotekę	40 000,00
Ośrodek Kultury w Łęgu – dotacja na bibliotekę	31 000,00
Ośrodek Kultury w Czersku – dotacja na bibliotekę	154 000,00
Miejski Ludowy Klub Sportowy „Borowiak” w Czersku	122 000,00
Klub Olimpiad Specjalnych „Bratek” w Czersku	5 000,00
LUKS „Pol” w Czersku	25 000,00
Uczniowski Klub Sportowy „Jedyńka” w Czersku	10 000,00
Klub Sportowy „Olimpia” w Czersku	6 000,00
Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Razem” w Czersku	14 000,00
RAZEM:	4.271.422,25

c) Konto 225 – „Rozrachunki z budżetami”

Występujące na dzień 31.12.2018 roku saldo Wn w wysokości 167.303,00 zł przedstawiało stan należności kontrolowanej jednostki z tytułu rozliczeń VAT.

d) Konto 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”

Saldo Wn tego konta na dzień 31.12.2018 r. (172.535,54 zł) przedstawiało stan należności opisanych jako:

Rodzaj należności	Należności na dzień 31.12.2018 r.
1	2
Opłaty za zajęcie pasa drogowego	71 564,50
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	60 330,00
Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa użytkowania własności oraz prawa użytkowania wieczystego	18 470,60
Odsetki z tytułu odpłatnego nabycia prawa użytkowania własności oraz prawa użytkowania wieczystego	968,19
Wpływy z opłaty adiacenckiej	6 345,51
Odsetki od opłaty adiacenckiej	14 856,74
RAZEM:	172.535,54

e) Konto 240 – „Pozostałe rozrachunki”

Końcowe saldo Wn tego konta w wysokości 10.022,43 zł przedstawiało stan należności opisanych jako:

- zaliczka na zakup działki {tu imię i nazwisko nabywcy} - 8.000,00 zł;
- należności z tytułu kary umownej {tu dane zobowiązanego} - 1.168,17 zł;

- należności z tytułu odsetek od kary umownej {tu dane zobowiązane}	-	412,26 zł;
- Sąd Rejonowy w Chojnicach	-	442,00 zł;
	<u>-</u>	<u>10.022,43 zł.</u>

f) Konto 270 – „Rozrachunki z tytułu VAT z jednostką centralną”

Na końcowe saldo należności w wysokości 185.815,20 zł składały się należności z tytułu VAT-7 od 6 gminnych jednostek budżetowych (175.831,91 zł) oraz należności opisane jako „podatek VAT do odliczenia w 2019 r.” (9.983,29 zł).

III. BUDŻET JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Kontrolę wykonania dochodów i wydatków budżetowych przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2018, za wyjątkiem wydatków inwestycyjnych – w tym zakresie kontrola obejmowała także lata 2016-2017.

A. DOCHODY BUDŻETOWE

- 1) Szczegółową kontrolę dochodów budżetowych gminy przeprowadzono w oparciu o rok 2018.
- 2) Na podstawie sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym gmina wykonała dochody w wysokości 102.053.042,91 zł. Dochody te były o 1.175.432,91 zł wyższe od planowanych (100.877.610,00 zł) – plan wykonano w 101%.
- 3) Ze sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że na wykonane w tym roku dochody budżetowe złożyły się dochody bieżące na sumę 99.555.764,92 zł oraz dochody majątkowe w wysokości 2.497.277,99 zł.
- 4) Dochody wykazane w przywołanych sprawozdaniach wynikały z ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego) – takie były obroty na stronie Ma konta 901 – „Dochody budżetu”.

3.1. Dochody z tytułu subwencji, udziałów gminy w dochodach budżetu państwa, z tytułu dotacji oraz dochody klasyfikowane jako otrzymane środki

3.1.1. Subwencje

- 1) W 2018 roku wpływy z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa wyniosły 30.211.070,00 zł i stanowiły 30% wszystkich dochodów budżetu gminy. Subwencja składała się z części oświatowej w wysokości 17.645.683,00 zł, części wyrównawczej (11.847.981,00 zł) i z części równoważącej w wysokości 717.406,00 zł.

3.1.2. Udziały gminy w podatku dochodowym

Dochody gminy z tytułu udziału w podatku dochodowym wyniosły 13.062.355,86 zł i stanowiły 13% wszystkich jej dochodów budżetowych.

Klasyfikowane w § 001 wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych wyniosły 12.827.362,00 zł, z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (§ 002 dochodów) zrealizowano wpływy w wysokości 234.993,86 zł.

3.1.3. Dotacje celowe z budżetu państwa

- 1) W 2018 roku gmina zrealizowała 39.875.872,77 zł dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa. Dochody te stanowiły 39% wszystkich dochodów budżetu gminy. Wykonanie dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa z podziałem na poszczególne paragrafy przedstawiono w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie – paragraf klasyfikacji dochodów	Wykonanie (zł)
1	2	3
1.	Dotacje celowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami – § 201	17.382.541,55
2.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - § 202	5.999,40
3.	Dotacje celowe na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin) – § 203	3.858.927,00
4.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych – § 204	20.147,08
5.	Dotacje celowe na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (...), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci – § 206	18.564.274,74
6.	Dotacje celowe na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin) – § 633	43.983,00
Razem:		39.875.872,77

- 2) Ustalenia w zakresie wykonania dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa w poszczególnych rozdziałach budżetu oraz rozliczenia otrzymanych dotacji przedstawiono w dalszej części protokołu kontroli („3.7.1. Rozliczenie otrzymanych dotacji”).

3.1.4. Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych

- 1) W 2018 roku gmina otrzymała 34.907,00 zł dotacji klasyfikowanych w § 626 – „Dotacje z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych”. Dochód ten wykonano w rozdziale 92601 – „Obiekty sportowe”.
- 2) Ustalono, że dotacja wpłynęła w dniu 14.12.2018 r. z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Podstawę otrzymania dotacji stanowiła umowa nr 2018/0380/2775/SubA/DIS/OSA z dnia 8.08.2018 r. o dofinansowanie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zadania inwestycyjnego w ramach *Programu rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – otwarte strefy aktywności (OSA) edycja 2018*.
- 3) Otrzymałą dotację gmina wykorzystywała do budowy 2 obiektów OSA – w Rytlu i Gutowcu. Złożone w ww. Ministerstwie rozliczenie zadania inwestycyjnego zostało przyjęte w zakresie rzeczowym i finansowym. O przyjęciu sprawozdania poinformowano gminę pismem DIS-WIR.4701.29.2019 z dnia 2.01.2019 r.

3.1.5. Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego

- 1) Wpływy z tytułu dotacji, o jakich mowa w tytule wyniosły w 2018 roku 1.313.101,16 zł. Dochody te wykonano w paragrafach i rozdziałach wymienionych w tabeli poniżej:

Paragraf	Rozdział	Wykonane dochody (zł)
1	2	3
§ 200 – „Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich”	71095 – „Pozostała działalność”	47.131,22
	85395 – „Pozostała działalność”	67.200,00
§ 205 – „Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”	85395 – „Pozostała działalność”	296.101,72
§ 620 – „Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich”	90015 – „Oświetlenie ulic, placów i dróg”	1.777,35
§ 625 – „Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”	70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	510.643,00
	90015 – „Oświetlenie ulic, placów i dróg”	390.247,87
Razem:		1.313.101,16

- 2) Dochód w wysokości 47.131,22 zł w rozdziale 71095 i § 200 wykonano na podstawie umowy POPT/7/15 z dnia 23.03.2016 r., zawartej z Województwem Pomorskim, zmienionej aneksem nr POPT/7/15-01 z dnia 24.03.2017 r. Dotacja stanowiła dofinansowanie projektu polegającego na stworzeniu programu rewitalizacji dla miasta Czersk, współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.
- 3) Klasyfikowaną w § 200 i rozdziale 85395 – „Pozostała działalność” dotację w wysokości 67.200,00 zł gmina otrzymała z Fundacji Legalna Kultura w ramach umowy nr 030/OKIII/2018 z dnia 28.09.2018 r. o powierzenie grantu na realizację projektu *Ja w Internecie. Program szkoleniowy w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych*. Otrzymane środki wykorzystywało Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Łąg na podstawie umowy o powierzenie grantu nr BF/5/2018.
- 4) Dotację w wysokości 296.101,72 zł w rozdziale 85395 i § 205 gmina otrzymała na realizację projektu *Zatrudnijczerszczan.pl*. Realizatorem tego projektu był Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy w Czersku.
- 5) Podstawę wykonania w rozdziale 70005 § 625 dochodu w wysokości 510.643,00 zł stanowiła umowa UDA-RPPM.05.05.00-00-036/09-00 z dnia 2 lipca 2012 r. o dofinansowanie projektu *Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Gminie Czersk – etap II* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zawarta z Województwem Pomorskim.
Umowa ta, po zmianie dokonanej aneksem z dnia 3.02.2014 r., przewidywała dofinansowanie gminie projektu do wysokości 795.124,91 zł.
- 6) Wykonany w 2018 roku w rozdziale 90015 oraz §§ 620 i 625 dochód w wysokości 392.025,22 zł dotyczył realizacji umowy RPPM.10.04.00-22-0015/16-00 z dnia 1.03.2017 r. o dofinansowanie projektu *Poprawa efektywności energetycznej oraz rozwój OZE w Chojnicko-Człuchowskim Miejskim Obszarze Funkcjonalnym – modernizacja oświetlenia zewnętrznego*, zawartej z Województwem Pomorskim. Projekt był realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 i współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

3.1.6. Dochody klasyfikowane jako otrzymane środki

- 1) W 2018 roku gmina zrealizowała 70.871,34 zł dochodów klasyfikowanych jako otrzymane środki. Dochody te wykonano w paragrafach i rozdziałach wymienionych w tabeli:

Paragraf	Rozdział	Wykonane dochody (zł)
1	2	3
§ 269 – „Środki z Funduszu Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z odrębnych ustaw”	85404 – „Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka”	16 236,84
§ 270 – „Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin (...), pozyskane z innych źródeł”	85412 – „Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży”	4 634,50
§ 629 – „Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin (...), pozyskane z innych źródeł”	60016 – „Drogi publiczne gminne”	49 200,00
	90001 – „Gospodarka ściekowa i ochrona wód”	800,00
Razem:		70.871,34

- 2) Klasyfikowane w § 269 rozdziału 85404 środki w wysokości 16.236,84 zł gmina otrzymała na realizację umowy w sprawie dofinansowania zadań własnych gminy w zakresie realizacji *Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018*. W kontrolowanej gminie zadania te realizował Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku.
- 3) Wykonany w rozdziale 85412 i § 270 dochód w wysokości 4.634,50 zł uzyskano po rozliczeniu projektu polsko-niemieckiego *XII wspólny obóz młodzieży strażackiej miast partnerskich Czersk – Boizenburg w dniach 9-14.07.2018 r.*
- 4) Klasyfikowane w § 629 i rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne” środki w wysokości 49.200,00 zł otrzymano w dniu 21.12.2018 r. z Nadleśnictwa Rytel na podstawie umowy NB.0290.2.2018 z dnia 7.12.2018 r. Był to udział finansowy Nadleśnictwa w modernizacji drogi gminnej (ul. Ks. Gracjana Nagierskiego) w m. Rytel.
- 5) Wykonany w § 629 i rozdziale 90001 dochód w wysokości 800,00 zł pochodził z egzekucji komorniczej należności gminy (zwrot dotacji na budowę przydomowej oczyszczalni ścieków) skierowanej wobec osoby fizycznej.

3.2. Dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych

Kontrolę dochodów gminy z tytułu podatków i opłat przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2018.

3.2.1. Księgowa ewidencja podatków i opłat

- 1) Z dokumentacji opisującej przyjęte w jednostce zasady (politykę) rachunkowości wynikało, że w kontrolowanej jednostce księgi rachunkowe prowadzone są komputerowo w systemie opracowanym przez firmę RADIX Systemy Komputerowe w Gdańsku.
- 2) Ustalono, że do naliczania podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego, wprowadzania zmian oraz naliczania związanych z nimi przypisów i odpisów wykorzystywano System Naliczania Podatków od Gruntów i Nieruchomości POGRUN+ autorstwa ww. firmy. System ten służył też do wydruków decyzji wymiarowych i nakazów płatniczych.

Takie samo zastosowanie w odniesieniu do podatku od środków transportowych miał System Naliczania Podatków od Środków Transportu POST+. System ten wykorzystywano m.in. do prowadzenia ewidencji podatników — właścicieli pojazdów oraz naliczonych dla nich podatków; rejestracji kart podatkowych pojazdów; rejestracji deklaracji na podatek od środków transportowych oraz naliczania podatku.

- 3) Do zakładania i aktualizacji kont rozrachunkowych płatników, księgowania przypisów, wpłat i odpisów na poszczególnych kontach, tworzenia wykazów podatków i opłat, drukowania upomnień oraz obsługi tytułów wykonawczych wykorzystywano System Windykacji Opłat i Podatków WIP+, autorstwa ww. firmy RADIX.
- 4) W 2018 roku na terenie gminy obowiązywały wzory deklaracji i informacji podatkowych określone uchwałą Nr XII/124/15 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie określenia wzoru formularza deklaracji i informacji w sprawie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 14 grudnia 2015 r., poz. 4107).

3.2.2. Podatek od nieruchomości

- 1) Ze sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że wykonane w tym roku dochody gminy z podatku od nieruchomości wyniosły 6.007.466,18 zł. Dochody te stanowiły 5,9% wszystkich dochodów budżetu gminy.

Z ww. sprawozdania wynikało również, że na koniec 2018 roku należności gminy z tytułu tego podatku wynosiły 708.573,09 zł, nadpłaty w podatku wynosiły 3.919,77 zł.

- 2) W 2018 roku w gminie obowiązywały stawki podatku od nieruchomości określone uchwałą Nr XXV/237/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości. Uchwałą ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 5 grudnia 2016 r. pod poz. 4106.

Uchwalone stawki podatkowe i ich relacje do stawek ustawowych (maksymalnych) przedstawiono w tabeli:

Przedmiot opodatkowania	Stawka uchwalona przez Radę Miejską	Stawka ustawowa (maksymalna)	Stosunek stawki uchwalonej do ustawowej
1	2	3	4
BUDYNKI LUB ICH CZĘŚCI (za 1 m2 powierzchni użytkowej)			
a) mieszkalne			
- wyposażone w ogrzewanie ekologiczne i proekologiczne	0,40 zł	0,77 zł	52%
- pozostałe	0,52 zł		68%
b) związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynki mieszkalne lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej	16,21 zł	23,10 zł	70%
c) zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	7,45 zł	10,80 zł	69%
d) zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych przez podmioty udzielające takich świadczeń	4,61 zł	4,70 zł	98%

e) pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego)	5,52 zł	7,77 zł	71%
- od budynków letniskowych	7,62 zł		98%
BUDOWLE	2% wartości	2% wartości	100%
GRUNTY			
a) związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków (za 1 m2 powierzchni)	0,67 zł	0,91 zł	74%
b) pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych (za 1 ha pow.)	4,54 zł	4,63 zł	98%
c) pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego (za 1 m2 powierzchni)	0,24 zł	0,48 zł	50%
-od gruntów rekreacyjno-wypoczynkowych	0,43 zł		90%
d) niezabudowane, objęte obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777) i położone na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym, obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	2,98 zł	3,04 zł	98%

- 3) Ustalono, że na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1170) organ stanowiący gminy wyodrębnił:
- z kategorii podatkowej „od budynków mieszkalnych” kategorię „od budynków mieszkalnych wyposażonych w ogrzewanie ekologiczne i proekologiczne”. Określona dla tej kategorii stawka podatkowa stanowiła 52% maksymalnej (ustawowej) stawki podatkowej;
  - z kategorii podatkowej „od pozostałych budynków lub ich części, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego” kategorię podatkową „od budynków letniskowych”. Określona dla tej kategorii stawka podatkowa stanowiła 98% maksymalnej stawki podatkowej;
  - z kategorii podatkowej „od gruntów pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego” kategorię podatkową „od gruntów rekreacyjno-wypoczynkowych”. Określona dla tej kategorii stawka podatkowa stanowiła 90% ustawowej stawki podatkowej.
- 4) W myśl uregulowań zawartych w § 2 przywołanej uchwały organu stanowiącego gminy w sprawie określenia wysokości stawek podatku (...) w 2018 roku od podatku od nieruchomości zwolnione zostały:
- a) części piwnic w budynkach mieszkalnych i inne pomieszczenia przeznaczone m.in. na kotłownie i składowanie opału, o powierzchni użytkowej do 15 m² włącznie;

- b) budynki lub ich części, budowle oraz grunty:
- zajęte wyłącznie na potrzeby statutowej działalności podmiotów realizujących zadania wskazane w ustawie o pomocy społecznej, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;
  - zajęte wyłącznie na potrzeby statutowej działalności w zakresie kultury, sportu, ochrony przeciwpożarowej, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;
  - wykorzystywane na składowiska odpadów komunalnych;
- c) budowle służące do odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz przewody sieci rozdzielczych wody.
- 5) Ustalono, że w 2018 roku obowiązywały również zwolnienia od podatku wprowadzone uchwałą Nr VI/36/11 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 kwietnia 2011 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w związku z remontem elewacji budynku (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 61, poz. 1384).
- Uchwałą tą zwolniono od podatku:
- na okres pięciu lat podatkowych następujących po roku, w którym dokonano odnowienia – budynki mieszkalne, w których odnowiona została elewacja frontowa;
  - na okres dziesięciu lat podatkowych następujących po roku, w którym dokonano odnowienia – budynki mieszkalne, w których odnowiona została cała elewacja.
- Zgodnie z ww. uchwałą zwolnienie od podatku miało przysługiwać nie częściej, niż raz na 10 lat, zwolnieniu podlegały budynki 35 – letnie i starsze. Ponadto wysokość zwolnienia od podatku nie mogła być wyższa od kwoty udokumentowanych wydatków na odnowienie elewacji budynku, jak też od zobowiązania podatkowego od budynków mieszkalnych lub ich części, z tytułu podatku od nieruchomości zabudowanej budynkiem poddanym odnowieniu za rok podatkowy, za który było ono udzielone.
- 6) Ustalenia dotyczące realizacji dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 031 – „Podatek od nieruchomości” przedstawiono poniżej, z podziałem na osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (dalej: „osoby prawne) oraz na osoby fizyczne.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

- 1) Według sporządzonego za 2018 rok kwartalnego sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego w roku tym wpływy z podatku od nieruchomości wyniosły 2.940.995,00 zł. W sprawozdaniu wykazano też 295.217,57 zł należności (w tym 273.732,37 zł zaległości) oraz 27,70 zł nadpłat na koniec roku.

- 2) Prowadzona w 2018 roku ewidencja rozrachunkowa do syntetycznego konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” obejmowała 75 aktywnych kont do rozliczenia kontrolowanego podatku.

Bieżący przypis podatku zaksięgowano na 73 kontach. Dwa konta bez bieżącego przypisu prowadzono do rozliczenia powstałych przed 2018 rokiem zaległości (8.017,00 zł) i nadpłat (6,00 zł) u podatników nieposiadających w 2018 roku przedmiotu opodatkowania tym podatkiem.

- 3) Deklaracje na podatek od nieruchomości złożyło łącznie 103 podatników, przy czym w 30 deklaracjach nie zadeklarowano żadnego podatku – te ostatnie deklaracje dotyczyły nieruchomości:

- zwolnionych od podatku na podstawie Nr XXV/237/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości – nieruchomości zajętych wyłącznie na potrzeby statutowej działalności w zakresie ochrony przeciwpożarowej (13 deklaracji) i kultury (3 deklaracje), jak też zajętych na potrzeby statutowej działalności podmiotów realizujących zadania wskazane w ustawie o pomocy społecznej (2 deklaracje);
- ustawowo zwolnionych od podatku – 11 deklaracji jednostek organizacyjnych objętych systemem oświaty oraz jedna deklaracja związku wyznaniowego.

W 2018 roku organ podatkowy nie wydawał decyzji administracyjnych określających wysokość zobowiązania podatkowego w trybie art. 21 §3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 800).

- 4) Prawidłowość wyliczeń podatku w złożonych deklaracjach oraz zgodność przypisu z deklaracjami sprawdzono na przykładzie losowo wybranej próby 25 podatników, do rozliczenia których prowadzono konta podatkowe oznaczone następującymi indeksami: 53-00000006; 53-00000016; 53-00000021; 53-00000028; 53-00000031; 53-00000036; 53-00000040; 53-00000041; 53-00000044; 53-00000055; 53-00000061; 53-00005754; 53-00006072; 53-00006078; 53-00006079; 53-00006079; 53-00006082; 53-00006089; 53-5688; 53-5723; 53-5734; 53-5737; 53-5739; 53-5740 oraz 53-5762.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

- 5) Na podstawie komputerowych wydruków „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2018 r.” sporządzonych z wyodrębnieniem należności zabezpieczonych hipoteką, ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek od nieruchomości – osoby prawne	Podatek od nieruchomości – osoby prawne – hipoteka	Razem
1	2	3	4
- należności początkowe	93.256,08	204.819,01	298.075,09
- nadpłaty początkowe	11,12	0	11,12
- przypisy	3.035.193,00	0	3.035.193,00
- odpisy	90.609,00	6.463,10	97.072,10
- wpłaty	2.940.995,00	0	2.940.995,00
- zwroty	0	0	0
- nadpłaty końcowe	27,70	0	27,70
- należności końcowe	96.861,66	198.355,91	295.217,57
<i>w tym zaległości</i>	<i>75.376,46</i>	<i>198.355,91</i>	<i>273.732,37</i>

- 6) W oparciu o wygenerowany z ewidencji podatkowej „Wykaz podatników zadłużonych na dzień 31.12.2018 r.” ustalono, że końcowe saldo zaległości w tym podatku (273.732,37 zł) było sumą zaległości występujących na kontach 13 podatników. W 6 przypadkach kwoty zaległości nie przekraczały 10,00 zł, z kolei zaległości 4 podatników przekraczały kwotę 10.000,00 zł.

Największe zaległości posiadali podatnicy, do rozliczenia których prowadzono konta o następujących indeksach:

- 53-00000005 - 159.495,56 zł;
- 53-00000002 - 77.870,15 zł;
- 53-00000001 - 18.533,43 zł;
- 53-00000024 - 12.732,00 zł.

Zaległości tych podatników, na sumę 268.631,14 zł, stanowiły 98% wszystkich zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych. Ustalenia w zakresie windykacji należności od tych dłużników przedstawione zostaną w dalszej części („3.2.14. Windykacja należności podatkowych i opłat”) niniejszego protokołu.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

- 1) W sporządzonym za 2018 rok kwartalnym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano wykonanie 3.066.471,18 zł dochodów z podatku od nieruchomości od osób fizycznych. Ze sprawozdania wynikało też, że na koniec 2018 roku należności w tym podatku wynosiły 413.355,52 zł (w całości były to zaległości), z kolei nadpłaty wynosiły 3.892,07 zł.
- 2) Na podstawie komputerowych wydruków „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2018 r.” sporządzonych z wyodrębnieniem należności zabezpieczonych hipoteką, ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne – hipoteka	Razem
1	2	3	4
- należności początkowe	250.497,80	149.555,78	400.053,58
- nadpłaty początkowe	3.743,48	0	3.743,48
- przypisy	3.178.776,37	87.430,57	3.266.206,94
- odpisy	160.847,49	22.390,35	183.237,84
- przeksięgowanie nadpłaty początkowej na inne podatki i opłaty	126,00	0	126,00
- przeksięgowanie nadpłaty początkowej w innych podatkach i opłatach na podatek od nieruchomości	3.470,57	0	3.470,57
- wpłaty	3.072.208,02	0	3.072.208,02
- zwroty	5.736,84	0	5.736,84
- nadpłaty końcowe	3.892,07	0	3.892,07
- należności końcowe	198.759,52	214.596,00	413.355,52
w tym zaległości	198.759,52	214.596,00	413.355,52

- 3) Prawidłowość wymiaru podatku sprawdzono na przykładzie próby obejmującej kilkunastu losowo wybranych podatników, do rozliczenia których prowadzono kartoteki oznaczone następującymi numerami (indeksami): 00002366; 00003630; 00003999; 00004136; 00004625; 00006587; 00006688; 00006781; 00006903; 00006941; 00006988; 00007674; 00008015; 00009412 oraz 00010026. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- 4) Na końcowe saldo zaległości (413.355,52 zł) składały się zaległości 630 podatników. Największe zaległości, w wysokościach powyżej kwoty 5.000,00 zł, posiadali podatnicy, do rozliczenia których prowadzono konta rozrachunkowe o następujących indeksach:
- 10-00000116 - 101.891,00 zł;
  - 10-00000107 - 29.848,10 zł;
  - 10-00000122 - 41.743,66 zł;
  - 03-00002912 - 14.722,00 zł;
  - 03-00006374 - 8.542,00 zł;
  - 10-00000126 - 8.362,57 zł;
  - 10-00000123 - 8.106,00 zł;
  - 03-00000928 - 6.865,40 zł;
  - 10-00000115 - 6.505,45 zł;
  - 10-00000127 - 5.111,00 zł;

Zaległości tych 10 podatników, na sumę 231.697,18 zł, stanowiły 56% wszystkich należności kontrolowanej jednostki w podatku od nieruchomości od osób fizycznych na koniec 2018 roku. Ustalenia w zakresie windykacji należności od tych dłużników przedstawiono w dalszej części niniejszego protokołu („3.2.14. Windykacja należności podatkowych i opłat”).

3.2.3. Podatek rolny

- 1) Na podstawie sporządzonego za 2018 rok kwartalnego sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym gmina uzyskała 255.315,47 zł wpływów z podatku rolnego. Według tego samego sprawozdania na koniec 2018 roku należności kontrolowanej jednostki wynosiły 25.000,38 zł (w całości były to zaległości), z kolei nadpłaty w podatku wynosiły 1.224,20 zł.
- 2) W 2018 roku do celów obliczania podatku rolnego należało wykorzystywać cenę żyta w wysokości 43,00 zł za kwintal, określoną w uchwale Nr XXXVII/354/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie obniżenia ceny skupu 1 dt. żyta dla celów wymiaru podatku rolnego (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 7 grudnia 2017 r., poz. 4325).
Cena ta była o 9,49 zł niższa od ceny podanej w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18 października 2017 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2018 (M.P. z 2017 r., poz. 1025), wynoszącej 52,49 zł za 1 kwintal.
- 3) Z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych (Dz. U. Nr 143, poz. 1614) wynika, że kontrolowaną gminę zaliczono do II okręgu podatkowego.
Ustalono, że zarządzeniem Nr 140/2002 Wojewody Pomorskiego z dnia 17 września 2002 r. w sprawie zaliczenia niektórych gmin województwa pomorskiego do innych okręgów podatkowych (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 62 z dnia 18 września 2002r., poz. 1443) zaliczono gminę Czersk do III okręgu podatkowego.
- 4) Z ustnych informacji uzyskanych od [REDAKTED] inspektor ds. podatków wynikało, że organ stanowiący gminy nie skorzystał z możliwości wprowadzenia innych zwolnień i ulg przedmiotowych, niż określone w ustawie o podatku rolnym.

Ustalenia kontroli w zakresie dochodów klasyfikowanych w § 032 – „Podatek rolny” przedstawiono poniżej, z podziałem na dochody zrealizowane w rozdziale 75615 – „Wpływy z podatku rolnego (...) od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych” (dalej: „osoby prawne”) oraz dochody klasyfikowane w rozdziale 75616 – „Wpływy z podatku rolnego (...) od osób fizycznych”.

Podatek rolny od osób prawnych

- 1) W sporządzonym za 2018 rok kwartalnym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano wykonanie 7.110,74 zł wpływów z podatku rolnego od osób prawnych. Według tego sprawozdania na koniec roku osoby prawne posiadały zaległości na sumę 328,26 zł oraz nadpłaty w wysokości 67,00 zł.

- 2) W 2018 roku szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do rozliczeń osób prawnych obejmowała 18 kont podatkowych. Bieżący przypis podatku zaksięgowano na 17 kontach.
Konto bez bieżącego przypisu prowadzono do rozliczania zaległości byłego podatnika. W trakcie roku należność została odpisana.
- 3) Deklaracje na podatek rolny złożyło 17 podatników – w 2018 roku organ podatkowy nie wydawał decyzji administracyjnych w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku rolnym.
- 4) Prawidłowość wyliczeń podatku w złożonych deklaracjach oraz zgodność przypisu z deklaracjami sprawdzono na przykładzie próby obejmującej 10 podatników. Kontrolą objęto podatników, do rozliczenia których prowadzono konta oznaczone następującymi indeksami: 51-00000036; 51-00000053; 51-00000066; 51-00006087; 51-00006088; 51-00006089; 51-00006090; 51-00006091; 51-00006094 oraz 51-00006095.
Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- 5) Na podstawie komputerowych wydruków „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2018 r.” sporządzonych z wyodrębnieniem należności zabezpieczonych hipoteką, ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek rolny – osoby prawne	Podatek rolny – osoby prawne – hipoteka	Razem
1	2	3	4
- należności początkowe	215,00	182,00	397,00
- nadpłaty początkowe	43,00	0	43,00
- przypisy	7.202,00	0	7.202,00
- odpisy	205,00	0	205,00
- przeksięgowanie nadpłaty początkowej na inne należności	21,00	0	21,00
- wpłaty	7.110,74	0	7.110,74
- zwroty	0	0	0
- nadpłaty końcowe	67,00	0	67,00
- należności końcowe	146,26	182,00	328,26
- w tym zaległości	146,26	182,00	328,26

- 6) Na końcowe saldo należności (328,26 zł) składały się zaległości 5 podatników. Najniższa zaległość nie przekraczała kwoty 1,00 zł, najwyższa zaległość wynosiła 182,00 zł. Tą ostatnią należność, powstałą przed 2018 rokiem, zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości podatnika.

Podatek rolny od osób fizycznych.

- 1) W sporządzonym za 2018 rok kwartalnym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 248.204,73 zł dochodów z podatku rolnego od osób fizycznych. W tym samym sprawozdaniu wykazano też, że na koniec 2018 roku należności wynosiły 24.672,12 zł (w całości były to zaległości) natomiast nadpłaty w podatku wynosiły 1.157,20 zł.

- 2) Prawidłowość wymiaru podatku sprawdzono na przykładzie próby obejmującej kilkunastu losowo wybranych podatników, do rozliczenia których prowadzono kartoteki oznaczone następującymi numerami (indeksami): 00002366; 00003630; 00003999; 00004136; 00004625; 00006587; 00006688; 00006781; 00006903; 00006941; 00006988; 00007674; 00008015; 00009412 oraz 00010026. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- 3) Na podstawie komputerowych wydruków „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2018 r.” sporządzonych z wyodrębnieniem należności zabezpieczonych hipoteką, ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek rolny – osoby fizyczne	Podatek rolny – osoby fizyczne – hipoteka	Razem
1	2	3	4
- należności początkowe	22.892,65	1.827,20	24.719,85
- nadpłaty początkowe	3.934,65	0	3.934,65
- przypisy	261.836,68	0	261.836,68
- odpisy	14.103,80	0	14.103,80
- przebieganie nadpłaty początkowej na inne podatki i opłaty	3.262,57	0	3.262,57
- przebieganie nadpłaty początkowej w innych podatkach i opłatach na podatek rolny	61,00	0	61,00
- wpłaty	249.160,19	0	249.160,19
- zwroty	955,46	0	955,46
- nadpłaty końcowe	1.157,20	0	1.157,20
- należności końcowe	22.844,92	1.827,20	24.672,12
w tym zaległości	22.844,92	1.827,20	24.672,12

- 4) Na końcowe saldo zaległości (24.672,12 zł) składały się zaległości 188 podatników. Największe zaległości, w wysokościach powyżej kwoty 1.000,00 zł, występowały u podatników, do rozliczenia których prowadzono konta rozrachunkowe o następujących indeksach:
- 01-00005541 - 2.291,00 zł;
  - 22-00000003 - 1.596,00 zł;
  - 01-00005542 - 1.046,00 zł.

Zaległości tych 3 podatników, na sumę 4.933,00 zł, stanowiły 20% wszystkich należności kontrolowanej jednostki w podatku rolnym od osób fizycznych na koniec 2018 roku. Ustalenia w zakresie windykacji należności od tych dłużników przedstawiono w dalszej części niniejszego protokołu („3.2.14. Windykacja należności podatkowych i opłat”).

Wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych w wysokości 2 % uzyskanych wpływów z podatku rolnego

- 1) Kontrolując dochody z podatku rolnego sprawdzono przestrzeganie art. 35 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1027), tj. przepisów określających ustalanie przez gminy wysokości wpłat na rzecz izb rolniczych oraz terminy dokonywania tych wpłat.

- 2) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej dochodów ustalono, że wpływy z podatku rolnego wyniosły 255.315,47 zł (osoby fizyczne – 248.204,73 zł, osoby prawne – 7.110,74 zł) a z tytułu odsetek od nieterminowych wpłat tego podatku uzyskano wpływy w wysokości 1.033,38 zł (w całości były to wpłaty osób fizycznych).

Liczona od sumy wszystkich tych dochodów (256.348,85 zł) wartość 2% wynosi 5.126,98 zł (5.127,00 zł w zaokrągleniu do pełnych złotych). Wpłaty na taką sumę należało dokonać na bankowy rachunek właściwej terytorialnie Izby Rolniczej.

- 3) Ustalono, że w 2018 roku urząd miejski zrealizował 5.278,00 zł wydatków klasyfikowanych w § 285 – „Wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych w wysokości 2 % uzyskanych wpływów z podatku rolnego” w rozdziale 01030 – „Izby rolnicze”. Wielkość powyższa obejmowała dokonany w dniu 9.01.2018 r. przelew kwoty 540,00 zł, jako końcowe rozliczenie roku 2017, a ponadto 4 przelewy dotyczące 2018 roku, na sumę 4.738,00 zł.

Przekazane do końca 2018 roku wpłaty na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej w Pruszczu Gdańskim za rok 2018 były o 389,00 zł niższe od kwoty wyliczonej w poprzednim punkcie protokołu.

- Ustalono, że w dniu 10.01.2019 r. kontrolowana jednostka przekazała na rachunek bankowy ww. Izby kwotę 456,00 zł, jako końcowe rozliczenie 2018 roku. Po tym przelewie suma wpłat dotyczących 2018 roku wyniosła 5.194,00 zł i była o 67,00 zł wyższa od kwoty 5.127,00 zł, wyliczonej w poprzednim punkcie protokołu.
- W trakcie kontroli stwierdzono, że w wyliczeniach kwoty, jaką należy przekazać na rzecz Izby Rolniczej, poza wpływami z podatku rolnego oraz odsetek od nieterminowych wpłat tego podatku, kontrolowana jednostka uwzględniła też – bez podstaw prawnych – wpływy w wysokości 3.365,72 zł uzyskane jako zwrot kosztów upomnień. Powyższe ustalono analizując wyliczenia dokonane na „Wykazie sum operacji kont podatników na dzień 31.12.2018 r.” wygenerowanym z systemu „Radix WIP+”. Liczona od tej kwoty wartość 2% wynosi 67,31 zł (67,00 zł w zaokrągleniu do pełnych złotych).

W myśl przepisów przywołanego już art. 35 ustawy o izbach rolniczych gminy przekazują na rzecz Izb Rolniczych wpłaty stanowiące 2% wpływów z podatku rolnego, zaległości podatkowych oraz odsetek od tych zaległości. Ustawa ta nie zawiera przepisu nakładającego na gminę obowiązek przekazywania Izbom Rolniczym środków wyliczanych w oparciu o wpływy z tytułu zwrotu kosztów upomnień.

- Sprawy związane z wyliczaniem środków do przekazania na rzecz Izby Rolniczej prowadziła pani ██████████ inspektor.

Wyżej wymieniona złożyła do protokołu wyjaśnienie o następującej treści – cyt.:

Informuję, iż w związku z rozmową telefoniczną w dniu 30.09.2019 r. z ██████████ z Pomorskiej Izby Rolniczej w Pruszczu Gdańskim, kwota przekazana po racie

15.11.2019 r. zostanie pomniejszona o wpłaty 2% z kosztów upomnienia za lata 2018-2019.

Cytowane wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pani ██████████ – inspektor w sprawie nieprawidłowości w wyliczaniu wpłat na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej w Pruszczu Gdańskim – poz. 3 akt kontroli]

- 4) Wpłaty na rzecz ww. Izby Rolniczej dokonywano w terminach określonych przywołanym już art. 35 ustawy o izbach rolniczych.

3.2.4. Podatek leśny

- 1) Na podstawie sporządzonego za 2018 rok kwartalnego sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym wpływy gminy z podatku leśnego wyniosły 837.146,04 zł. W sprawozdaniu tym wykazano też 8.796,81 zł należności (w całości były to zaległości) oraz 42,00 zł nadpłat na koniec roku.
- 2) W 2018 roku do celów obliczania podatku leśnego należało wykorzystywać średnią cenę sprzedaży drewna w wysokości 197,06 zł za 1 m³, wynikającą z komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 października 2017 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2017 r. (M.P. z 2017 r., poz. 963).

Organ stanowiący gminy nie skorzystał z uprawnienia wynikającego z art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 888) i nie obniżył kwoty stanowiącej cenę sprzedaży drewna, przyjmowanej jako podstawa obliczania podatku leśnego na obszarze gminy.

Ustalenia kontroli dotyczące podatku leśnego przedstawiono poniżej, z podziałem na osoby prawne i inne jednostki organizacyjne (dalej: „osoby prawne”) oraz na osoby fizyczne.

Podatek leśny od osób prawnych

- 1) W 2018 roku szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do rozliczeń podatników zaliczanych do osób prawnych obejmowała czynnych 10 kont podatkowych. Bieżący przypis podatku zaksięgowano na 8 kontach. Ustalono, że jedno z kont bez bieżącego przypisu podatku dotyczyło byłego podatnika (nieposiadającego w 2018 roku lasów do opodatkowania) – na koncie tym widniała nadpłata z lat poprzednich w kwocie 4,00 zł. Drugie konto bez przypisu prowadzono do rozliczeń podatnika posiadającego w 2018 roku wyłącznie lasy zwolnione z podatku.
- 2) Deklaracje na podatek leśny złożyło 9 podatników, w tym jeden bez zadeklarowanego podatku (w deklaracji wykazano wyłącznie lasy zwolnione z podatku). W 2018 roku organ

podatkowy nie wydawał decyzji administracyjnych w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku leśnym.

- 3) Prawidłowość wyliczeń podatku w złożonych deklaracjach oraz zgodność przypisu z deklaracjami sprawdzono na przykładzie wszystkich 8 podatników, którzy złożyli deklaracje na podatek leśny. Próba kontrolna obejmowała podatników, do rozliczenia których prowadzono konta oznaczone następującymi indeksami: 52-00000001; 52-00000034; 52-00000050; 52-00000053; 52-00000054; 52-00000055; 52-00000056 oraz 52-00000057. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- 4) Na podstawie komputerowego wydruku „Wykaz podatników na dzień 31.12.2018 r. – podatek leśny – osoby prawne” z systemu podatkowego ustalono następujące wielkości kwotowe:
- należności początkowe	-	0,00 zł;
- nadpłaty początkowe	-	9,00 zł;
- przypis	-	760.413,00 zł;
- odpis	-	116,00 zł;
- wpłaty	-	760.292,00 zł;
- zwroty	-	0,00 zł;
- nadpłaty końcowe	-	10,00 zł;
- zaległości końcowe	-	6,00 zł.

Podatek leśny od osób fizycznych

- 1) W sporządzonym za 2018 rok kwartalnym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano wykonanie 76.854,04 zł dochodów z podatku leśnego od osób fizycznych. Według tego sprawozdania na koniec 2018 roku należności w tym podatku wynosiły 8.790,81 zł (w całości były to zaległości), z kolei nadpłaty wynosiły 32,00 zł.
- 2) Prawidłowość wymiaru podatku sprawdzono na przykładzie próby obejmującej kilkunastu losowo wybranych podatników, do rozliczenia których prowadzono kartoteki oznaczone następującymi numerami (indeksami): 00002078; 00003630; 00004625; 00005311; 00006404; 00006587; 00006781; 00006903; 00006941; 00006988; 00007674; 00008008; 00009288; 00009412 oraz 00010026. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- 3) Na podstawie komputerowego wydruku „Wykaz podatników na dzień 31.12.2018 r. – podatek leśny – osoby fizyczne” ustalono następujące wielkości kwotowe:
- należności początkowe	-	10.048,25 zł;
- nadpłaty początkowe	-	117,40 zł;
- przypis	-	84.625,00 zł;
- odpis	-	8.943,00 zł;

- wpłaty	- 77.081,04 zł;
- zwroty	- 227,00 zł;
- nadpłaty końcowe	- 32,00 zł;
- należności końcowe	- 8.790,81 zł;
w tym zaległości: 8.790,81 zł.	

- 4) Na końcowe saldo zaległości (8.790,81 zł) składały się zaległości 107 podatników. Największe zaległości, w wysokościach powyżej kwoty 500,00 zł, występowały u dwóch podatników, do rozliczenia których prowadzono konta rozrachunkowe o indeksach 02-00006435 (756,00 zł) i 02-00005220 (654,00 zł). Ustalenia w zakresie windykacji tych należności przedstawiono w odrębnej części niniejszego protokołu („3.2.14. Windykacja należności podatkowych i opłat”).

3.2.5. Podatek od środków transportowych

- 1) Z tytułu podatku do środków transportowych gmina osiągnęła w 2018 roku wpływy w wysokości 437.169,02 zł. Osoby prawne wpłaciły 44.688,00 zł tego podatku, od osób fizycznych uzyskano dochody na sumę 392.481,02 zł. Powyższe wielkości wynikały ze sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.
- Według przywołanego sprawozdania końcowe należności (zaległości) w tym podatku wynosiły 38.883,19 zł, z tytułu nadpłat w podatku kontrolowana jednostka miała zobowiązania na sumę 185,26 zł.
- 2) W 2018 roku na terenie gminy obowiązywały stawki podatku od środków transportowych określone uchwałą Nr XXV/238/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 5 grudnia 2016 r., poz. 4107).
- 3) Szczegółowa ewidencja podatkowa obejmowała 81 kont rozrachunkowych, w tym 8 kont prowadzonych do rozliczenia osób prawnych oraz 73 konta do rozliczenia osób fizycznych.
- Bieżący przypisu podatku zaksięgowano na 67 kontach. Konta bez bieżącego przypisu (14 kont) prowadzono do rozliczenia występujących na początek 2018 roku zaległości (20.736,58 zł) oraz nadpłat (266,00 zł) podatników nieposiadających w 2018 roku przedmiotów opodatkowania.
- 4) Prawdliwość wyliczeń podatku przez podatników w deklaracjach oraz zgodność przypisu z deklaracjami sprawdzono na przykładzie deklaracji złożonych przez 15 podatników, do rozliczenia których prowadzono konta podatkowe o następujących indeksach: 04-00001623; 04-00001619; 04-1694; 04-00001747; 04-00001739; 04-1696; 04-00001752;

04-00001611; 04-00001538; 04-1720; 04-00001625; 04-00001569; 04-1697; 54-454; 54-00000461. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

5) Na dzień 31.12.208 roku zaległości posiadało 21 podatników podatku od środków transportowych. Zaległości wynosiły od 1,00 zł do 8.205,00 zł. Największe zaległości, w wysokościach przekraczających kwotę 1.000,00 zł, występowały na kontach podatników oznaczonych następującymi indeksami:

- 04-00001722	- 8.205,00 zł;
- 04.00001620	- 6.078,00 zł;
- 04-00001541	- 5.866,00 zł;
- 04-00001597	- 4.693,30 zł;
- 04-00001737	- 4.449,71 zł;
- 04-1704	- 3.267,00 zł;
- 04-00001725	- 2.094,00 zł;
- 04-1702	- 1.443,74 zł;
- 04-00001534	- 1.073,00 zł.

Zaległości tych 9 podatników, na sumę 37.169,75 zł, stanowiły 96 % wszystkich zaległości w podatku od środków transportowych. Ustalenia w zakresie windykacji tych należności przedstawiono w odrębnym punkcie („3.2.14. Windykacja należności podatkowych i opłat”) protokołu.

3.2.6. Dochody z opłat lokalnych: miejscowej, uzdrowskiej, targowej i od posiadania psów

Opłata miejscowa

W 2018 roku nie realizowano dochodów klasyfikowanych w § 044 – „Wpływy z opłaty miejscowej”. Organ stanowiący gminy nie podjął uchwały w sprawie opłaty miejscowej.

Opłata uzdrowska

Dochody z opłaty uzdrowskiej nie były w 2018 roku planowane i realizowane – żadna miejscowość gminy nie leży na obszarze, któremu nadano status obszaru ochrony uzdrowskiej na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz o gminach uzdrowskich (Dz.U. z 2017 r. poz. 1056).

Opłata od posiadania psów

Dochody klasyfikowane w § 037 – „Wpływy z opłaty od posiadania psów” nie były w 2018 roku realizowane – organ stanowiący gminy nie skorzystał z uprawnień

wynikających z art. 18a i 19 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2019 poz.1170) i nie wprowadził tej opłaty oraz nie określił rocznej stawki tej opłaty.

Opłata targowa

- 1) Według sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego gmina uzyskała w tymże roku 99.716,10 zł wpływów z opłaty targowej. Taka wielkość wynikała też z ewidencji księgowej dochodów klasyfikowanych w § 043 – „Wpływy z opłaty targowej” w rozdziale 75616.
- 2) Tematykę związaną z opłatą targową regulowały w 2018 roku niżej wymienione uchwały Rady Miejskiej w Czersku:
  - uchwała Nr VII/71/15 z dnia 18 czerwca 2015 r. w sprawie poboru opłaty targowej i wskazania jej inkasentów (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 27 lipca 2015 r., poz. 2309) – uchwała ta obowiązywała do dnia 6.08.2018 r.;
  - uchwała Nr XLV/419/18 z dnia 21 czerwca 2015 r. w sprawie poboru opłaty targowej i wskazania jej inkasentów (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 23 lipca 2018 r., poz. 2935) – uchwała ta obowiązywała od dnia 7.08.2018 r.
  - uchwała Nr XII/128/15 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie ustalenia opłaty targowej (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 14 grudnia 2015 r., poz. 4108).
- Pierwsze dwie uchwały określały inkasentów opłaty oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso – 8% zainkasowanych kwot na targowisku w Czersku oraz 50% zainkasowanych kwot na targowiskach w Rytle i Gutowcu. Uchwały te też określały termin wypłaty wynagrodzenia za inkaso – do 10 dnia miesiąca za miesiąc poprzedni.
- Wymieniona na końcu zestawienia uchwała z dnia 26.11.2015 roku określałaienne stawki opłaty targowej. Stawki opłaty targowej obowiązujące w Czersku różniły się (były wyższe) od stawek obowiązujących poza tym miastem. Najniższe i najwyższe stawki przedstawiono poniżej:
  - targowisko i inne miejsca w Czersku – stawki wynosiły od 5,10 zł za handel obnośny (bez zajmowania stanowiska) do 21,40 zł za handel z zajęciem stanowiska o długości 4 m;
  - teren gminy (poza miastem Czersk) – stawki wynosiły od 4,10 zł za handel obnośny (bez zajmowania stanowiska) do 19,40 zł za handel z zajęciem stanowiska o długości 4 m.
- 3) Szczegółową kontrolę poboru opłaty targowej w zakresie przestrzegania obowiązujących stawek opłaty, dokumentowania wpłat oraz rozliczania uzyskanych wpływów w kasie

urzędu miejskiego, przeprowadzono na przykładzie opłaty rozliczonej w kwietniu 2018 r., na sumę 8.571,80 zł. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

3.2.7. Sprawozdawczość podatkowa w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego

- 1) Kontrolowana jednostka sporządziła i przesłała terminowo do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku sprawozdanie podatkowe SP-1 w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego, o jakim mowa w art. 7b ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 2455). Część A sprawozdania przesłano w dniu 23.03.2018 r., przy obowiązującym w 2018 roku terminie do dnia 28.02.2018 r. W dniu 23.03.2018 roku przesłano korektę sprawozdania – w poprawionym sprawozdaniu podano stawki podatkowe z dokładnością do trzech miejsc po przecinku (w pierwotnym sprawozdaniu podano stawki do dwóch miejsc po przecinku). Część B sprawozdania przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w dniu 19.07.2018 r.
- 2) Ustalono, w części A sprawozdania wykazano prawidłowe (uchwalone przez organ stanowiący gminy) stawki podatku od nieruchomości, cenę żyta dla celów obliczania podatku rolnego oraz cenę sprzedaży drewna do celów obliczania podatku leśnego. W końcowej części sprawozdania („4. Uchwały”) podano prawidłowe uchwały Rady Miejskiej w Czersku, stanowiące źródła danych zawartych w sprawozdaniu – uchwały określające obowiązujące w 2018 roku stawki podatku od nieruchomości oraz ceny żyta i sprzedaży drewna, do ustalenia odpowiednio podatku rolnego i podatku leśnego.
- 3) Uwag nie wniesiono również do danych zawartych w części B ww. sprawozdania. Dane zawarte w kolumnie „Podstawa opodatkowania” tej części sprawozdania wynikały z trzech „Sprawozdań okresowych podatku (odpowiednio: od nieruchomości, rolnego i leśnego) na dzień 30.06.2018 r.”, wygenerowanych z systemu POGRUN+, za wyjątkiem pozycji „3.2. Lasy wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych” – w tym przypadku dane o powierzchni takich lasów [REDACTED] inspektor ds. podatków zebrała (zestawiła) do sprawozdania w oparciu o złożone deklaracje na podatek leśny. Stosowany w jednostce system podatkowy nie wyodrębnił takiej pozycji.

3.2.8. Udzielanie ulg w zapłacie podatków i opłata prolongacyjna

- 1) Ustalono, że organ stanowiący kontrolowanej gminy skorzystał z uprawnienia do wprowadzenia opłaty prolongacyjnej z tytułu rozłożenia na raty lub odroczenia płatności podatków oraz zaległości podatkowych, stanowiących dochód gminy, wynikającego z art. 57 § 7 Ordynacji Podatkowej. Obowiązek pobierania tej opłaty wprowadzono

uchwałą Nr XXVIII/272/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie wprowadzenia opłaty prolongacyjnej (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 31 marca 2017 r., poz. 1146).

W 2018 roku organ podatkowy wydał 2 decyzje administracyjne (WF.312.2.1.2018 z dnia 29.03.2018 r. i WF.312.2.3.2018 z dnia 7.12.2018 r.) w sprawie odroczenia terminu płatności podatku od nieruchomości. W obu przypadkach określono wysokość opłaty prolongacyjnej.

Zwrócono uwagę, że wydając drugą z wymienionych powyżej decyzji, z opłatą prolongacyjną wyliczoną w wysokości 471,50 zł, nie uwzględniono uregulowań wynikających z art. 63 § 1 Ordynacji podatkowej. Przepis ten nakłada obowiązek zaokrąglania opłaty prolongacyjnej do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

2) W 2018 roku organ podatkowy:

- wydał 2 decyzje administracyjne w sprawie zwolnienia od podatku rolnego gruntów przeznaczonych na powiększenie istniejącego gospodarstwa rolnego (WF.3121.4.1.2018 z dnia 31.01.2018 r. i WF.3121.4.3.2018 z dnia 16.03.2018 r.) w trybie art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku rolnym;
- wydał 2 decyzje administracyjne (WF.3121.4.2.2018 z dnia 31.01.2018 r. i WF.3121.4.4.2018 z dnia 16.03.2018 r.) w sprawie udzielenia ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym (art. 13 ustawy o podatku rolnym);
- nie wydawał decyzji administracyjnych zwalniających od podatku rolnego grunty gospodarstw rolnych, na których zaprzestano produkcji rolnej (art. 12 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy).

3) Kontrolę stosowania przywołanych przepisów ustawy o podatku rolnym sprawdzono na przykładzie wszystkich wymienionych powyżej 4 decyzji administracyjnych organu podatkowego z 2018 roku przyznających ww. ulgi w podatku rolnym. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

4) W 2018 roku z ulg w postaci zwolnienia od podatku rolnego (lub obniżenia tego podatku) od gruntów nabytych na powiększenie istniejącego lub utworzenie nowego gospodarstwa rolnego korzystało 24 podatników podatku rolnego. Łączne skutki dla budżetu gminy 2018 roku z tytułu ww. ulg, udzielonych decyzjami administracyjnymi organu podatkowego z lat 2011-2018 wyniosły 5.324,00 zł. Powyższe ustalono na podstawie „Wykazu ulg i zwolnień w podatku rolnym za rok 2018 – zwolnienia/ulgi gruntów nabytych”, wygenerowanego z systemu podatkowego POGRUN+.

Z kolei na podstawie „Wykazu ulg i zwolnień w podatku rolnym za rok 2018 – ulgi inwestycyjne” ustalono, że w 2018 roku z ulg inwestycyjnych w podatku rolnym korzystało 4 podatników tego podatku. Łączne skutki finansowe dla budżetu gminy 2018 roku z tytułu ulg udzielonych decyzjami administracyjnymi z 2009 i 2018 roku wyniosły 2.644,00 zł.

3.2.9. Skutki finansowe (roczne) z tytułu udzielonych ulg i umorzeń oraz obniżenia górnych stawek podatkowych

a) Skutki obniżenia górnych stawek podatków

1) W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2018 roku wykazano następujące dane dotyczące skutków obniżenia górnych stawek podatków na sumę 2.755.416,81 zł:

- podatek od nieruchomości od osób fizycznych	-	1.768.160,00 zł;
- podatek od nieruchomości od osób prawnych	-	675.249,00 zł;
- podatek rolny od osób fizycznych	-	64.740,00 zł;
- podatek rolny od osób prawnych	-	1.799,00 zł;
- podatek od środków transportowych od osób fizycznych	-	221.043,11 zł;
- podatek od środków transportowych od <u>osób prawnych</u>	-	<u>24.425,70 zł;</u>
Razem:	-	2.755.416,81 zł.

Ustalono, że wykazane w sprawozdaniu skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku rolnym i podatku od środków transportowych oparto odpowiednio na wygenerowanych z systemów POGRUN+ i POST+ wydrukach „Skutki obniżenia stawek podatku (tu nazwa podatku) za okres 2018.01.01 – 2018.12.31”.

W przypadku podatku od nieruchomości wartości skutków wygenerowanych z systemu POGRUN+ (osoby fizyczne – 1.739.490,56 zł, osoby prawne – 638.274,44 zł) zostały zwiększone odpowiednio o 28.669,53 zł i 36.974,56 zł. Zwiększenia uwzględniły nieobjęte wydrukami skutki obniżenia stawek dla powierzchni zwolnionych całkowicie z opodatkowania na mocy obowiązujących w 2018 roku uchwał organu stanowiącego gminy.

b) Skutki udzielonych ulg i zwolnień – bez ulg i zwolnień ustawowych

1) W sporządzonym za 2018 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 1.370.506,00 zł skutków finansowych udzielonych ulg i zwolnień, bez ulg ustawowych.

- Powyższa wielkość obejmowała wyłącznie skutki w podatku od nieruchomości – 1.3012.709,00 zł w podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz 67.797,00 zł w podatku od nieruchomości od osób fizycznych.
- 2) W 2018 roku obowiązywały zwolnienia od podatku od nieruchomości wprowadzone dwiema uchwałami Rady Miejskiej wymienionymi w punkcie „3.2.2. Podatek od nieruchomości” niniejszego protokołu.
  - 3) Kontrolę prawidłowości wykazania w sprawozdaniu skutków przeprowadzono na przykładzie skutków dotyczących osób prawnych. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- c) *Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie Ordynacji Podatkowej – skutki umorzeń, rozłożenia na raty, odroczeń terminu płatności i innych*
- 1) W sporządzonym za 2018 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 120.144,80 zł skutków finansowych, o jakich mowa w tytule. Skutki te dotyczyły podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych oraz od spadków i darowizn, jak też odsetek klasyfikowanych w § 091 – „Pozostałe odsetki”.
  - 2) Prawidłowość wykazania skutków finansowych w sprawozdaniu sprawdzono na przykładzie 4 podatków: od nieruchomości, rolnego, leśnego i od środków transportowych. Skutki w zakresie tych podatków wynosiły 95.298,30 zł, z czego 73.813,10 zł stanowiły umorzenia zaległości a pozostałe 21.485,20 zł – odroczenia terminów płatności.

Umorzenia zobowiązań podatkowych

- podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	-	35.249,30 zł;
- podatek od nieruchomości – osoby prawne	-	11.703,00 zł;
- podatek rolny – osoby fizyczne	-	9.988,80 zł;
- podatek leśny – osoby fizyczne	-	8.359,00 zł;
- podatek od środków transportowych – osoby fizyczne	-	7.047,00 zł;
- podatek od środków transportowych – osoby <u>prawne</u>	-	<u>1.466,00 zł;</u>
Razem: -		73.813,10 zł.

- Ustalono, że wymienione powyżej wartości wynikały z „Rejestrów umorzeń” prowadzonych w komputerowym systemie „WIP”.
- Przestrzeganie obowiązujących przepisów, w tym art. 67a § 1 pkt 3 oraz art. 207 i 201 Ordynacji podatkowej, przy umarzaniu zaległości podatkowych sprawdzono na przykładzie decyzji administracyjnych organu podatkowego oznaczonych symbolem WF.312.1 i następującymi numerami kolejnymi:

- 10, 13, 24; 50; 62; 68; 78; 79; 85; 88; 91; 92; 97; 98; 105; 120; 124; 133 i 145 – decyzjami tymi umorzono osobom fizycznym zaległości w podatku od nieruchomości na sumę 29.742,50 zł, stanowiącą 84% wszystkich umorzonych zaległości w tym podatku;
- 69; 93 i 107 – decyzjami tymi umorzono jednej osobie prawnej zaległości w podatku od nieruchomości na sumę 11.793,00 zł (100% wszystkich umorzonych zaległości w tym podatku);
- 33; 72; 78; 79; 85; 88; 91; 97; 120; 130; 133 i 145 – decyzjami tymi umorzono osobom fizycznym zaległości w podatku rolnym na sumę 3.426,80 zł, stanowiącą 34% wszystkich umorzonych zaległości w tym podatku;
- 13; 62; 79; 81; 82; 85; 88; 136 i 161 – decyzjami tymi umorzono osobom fizycznym zaległości w podatku leśnym na sumę 5.486,00 zł, stanowiącą 66% wszystkich umorzonych zaległości w tym podatku;
- 16 i 176 – decyzjami tymi umorzono osobom prawnym zaległości w podatku od środków transportowych na sumę 1.466,00 zł (100% wszystkich umorzonych zaległości w tym podatku);
- 92 – decyzją tą umorzono osobom fizycznym zaległości w podatku od środków transportowych w wysokości 3.895,00 zł, stanowiącej 55% wszystkich umorzonych zaległości w tym podatku.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności, zwolnienie z obowiązku pobrania oraz ograniczenie poboru

W przywołanym na wstępie sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 21.485,20 zł skutków finansowych, o jakich mowa w tytule. Według sprawozdania skutki dotyczyły podatku od nieruchomości od osób prawnych.

Ustalono, że ww. skutki wykazano prawidłowo – wielkość taka wynikała z decyzji administracyjnej WF.312.2.3.2018 organu podatkowego z dnia 7.12.2018 r. w sprawie odroczenia terminu płatności podatku od nieruchomości.

3.2.10. Opłata adiacencka

- 1) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej dochodów klasyfikowanych w rozdziale 75618 – „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw” oraz § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” ustalono, że wykonane w tych podziałkach dochody w wysokości 10.378,20 zł pochodziły w całości z opłaty adiacenckiej.

- 2) Dochody na ww. uzyskano na podstawie decyzji administracyjnych Burmistrza Czerska WR.3134.1.2018 z dnia 14.03.2018 r. i WR.3134.4.2017 z dnia 6.02.2018 r., określających opłatę adiacencką z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku podziału.

Wydanie tych decyzji umożliwiła uchwała Nr XIII/115/07 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 września 2007 r. w sprawie ustalenia stawek procentowych opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej podziału (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 163, poz. 3202). Uchwałą tą organ stanowiący gminy określił 30% stawkę opłaty adiacenckiej.

Kontrola ww. decyzji oraz dokumentów stanowiących podstawę ich wydania nie wykazała nieprawidłowości.

- 3) Na koniec 2018 roku kontrolowana jednostka posiadała 61.564,59 zł należności z tytułu opłaty adiacenckiej. W całości były to zaległości 2 osób fizycznych w wysokościach 57.109,59 zł (konto 84-00000001) i 4.455,00 zł (konto 17-00000001).

Ustalenia w zakresie windykacji tych należności przedstawiono w dalszej części („3.3.14. Windykacja dochodów podatkowych i opłat”) protokołu kontroli.

3.2.11. Opłata planistyczna

W 2018 roku nie planowano i nie realizowano dochodów z opłaty planistycznej. Z pisemnego wyjaśnienia ██████████ – inspektor w Wydziale Planowania i Gospodarki wynikało, że nie wystąpiły przesłanki do wydania decyzji administracyjnych określających taką opłatę.

[Wyjaśnienie pani ██████████ inspektor dotyczące opłaty planistycznej – poz. 4 akt kontroli]

3.2.12. Opłaty za zajmowanie pasa drogowego

- 1) Z tytułu opłat za zajęcie pasa drogowego gmina uzyskała w 2018 roku dochody na sumę 109.460,11 zł – wpływy w takiej wysokości zaewidencjonowano na koncie 130 – „Rachunek bieżący jednostki” w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne” i § 069 – „Wpływy z różnych opłat” z opisem „opłata za zajęcie pasa drogowego”.

Dochody w podanej powyżej wysokości wykazano w sporządzonym za 2018 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego. W sprawozdaniu tym wykazano też końcowe należności na sumę 34,15 zł, w tym 5,00 zł zaległości, jak też nadpłaty w wysokości 15,00 zł.

- 2) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej prowadzonej do konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” ustalono wielkości przedstawione w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Osoby prawne	Osoby fizyczne	Razem
1	2	3	4
- należności początkowe	16,41	998,26	1.014,67
- nadpłaty początkowe	0	0	0
- przypis	107.965,16	499,43	108.464,59

- odpis	0	0	0
- wpłaty	107.962,42	1.497,69	109.460,11
- należności końcowe	34,15	0	34,15
<i>w tym zaległości</i>	5,00	0	5,00
- nadpłaty końcowe	15,00	0	15,00

Porównanie danych wykazanych w sprawozdaniu z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej nie wykazało żadnych różnic.

- 3) Ustalono, że zaksięgowany na koncie 221 przypis bieżący należności z tytułu opłaty, w wysokości 108.464,59 zł obejmował: przypadające do zapłaty w 2018 roku należności na sumę 89.238,11 zł, przeniesione z konta 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”; należności na sumę 22,25 zł wynikające z 3 decyzji administracyjnych wydanych przez burmistrza w dniu 18.12.2017 r., z terminem zapłaty w 2018 r.; 19.204,23 zł należności wynikających z ostatecznych decyzji administracyjnych burmistrza wydanych w 2018 r.

Przypisów należności na 2018 rok dokonano w Wydziale Finansowym na podstawie 142 decyzji administracyjnych otrzymanych z ówczesnego Wydziału Gospodarczego urzędu miejskiego (dotyczy opłat ustalanych w danym roku) oraz na podstawie otrzymanego z tego Wydziału wykazu opłat obowiązujących w 2018 roku a ustalonych w latach wcześniejszych.

- 4) W 2018 obowiązywały stawki opłaty za zajęcie pasa drogowego określone uchwałą Nr XXV/239/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 5 grudnia 2016 r., poz. 4143).
- 5) W 2018 roku sprawy związane z przygotowaniem decyzji zezwalających na zajęcie pasa drogowego dróg gminnych w celu prowadzenia robót oraz na umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego prowadziła niepracująca już w kontrolowanej jednostce pani ██████████ (stosunek pracy ustał z dniem 13.05.2018 r.) oraz w okresie od 7.08.2018 r. do końca 2018 roku pani ██████████ także niepracująca już w kontrolowanej jednostce (stosunek pracy ustał w dniu 31.03.2019 r.)
- Poza wyżej wymienionymi czynnościami z zakresu naliczania opłat za zajęcie pasa drogowego w 2018 roku wykonywała też – w ramach wykonywania innych poleceń służbowych – ██████████ zatrudniona na stanowisku podinspektora. Od dnia 20.05.2019 r. prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie zajęcia pasa drogowego należy do stałych obowiązków pani ██████████, zajmującej obecnie stanowisko inspektora ds. infrastruktury drogowej.

- 6) Szczegółową kontrolę prawidłowości wydawania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego oraz ustalania opłat za zajęcie przeprowadzono w oparciu o 28 losowo wybranych decyzji administracyjnych burmistrza oznaczonych symbolem WG.7230.2018 o następujących numerach i datach wydania: 1 z dnia 9.01.2018 r., 5 z dnia 1.02.2018 r., 10 z dnia 30.01.2018 r., 15 z dnia 6.02.2018 r., 20 z dnia 23.03.2018 r., 25 z dnia 26.03.2018 r., 30 z dnia 6.04.2018 r., 35 z dnia 26.03.2018 r., 40 z dnia 27.04.2018 r., 50 z dnia 14.05.2018 r., 55 z dnia 14.05.2018 r., 60 z dnia 12.06.2018 r., 65 z dnia 2.07.2018 r., 70 z dnia 6.07.2018 r., 75 z dnia 12.07.2018 r., 80 z dnia 27.07.2018 r., 85 z dnia 27.07.2018 r., 90 z dnia 10.08.2018 r., 95 z dnia 29.08.2018 r., 100 z dnia 24.09.2018 r., 105 z dnia 2.10.2018 r., 110 z dnia 26.10.2018 r., 115 z dnia 30.10.2018 r., 120 z dnia 30.10.2018 r., 125 z dnia 30.10.2018 r., 130 z dnia 8.11.2018 r., 135 z dnia 9.11.2018 r., 140 z dnia 12.12.2018 r.

Powyższymi decyzjami administracyjnymi zezwolono na zajęcie pasa drogowego w celu prowadzenia robót (17 decyzji) oraz na umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego – 11 decyzji.

- W trakcie kontroli stwierdzono, że decyzjami administracyjnymi WG.7230.85.2018 z dnia 27.07.2018 r. oraz WG.7230.125.2018 z dnia 30.10.2018 r. naliczono opłaty za zajęcie pasa drogowego w nieprawidłowej (zaniżonej) wysokości, z naruszeniem art. 40 ust. 10 ustawy z dnia 25 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 2068).

Decyzją administracyjną WG.7230.85.2018 z dnia 27.07.2018 r. naliczono opłatę roczną w wysokości 5,70 zł za zajęcie powierzchni 0,19 m², przy rocznej stawce opłaty w wysokości 30,00 zł za 1 m². Z kolei decyzją WG.7230.125.2018 z dnia 30.10.2018 r. naliczono opłatę roczną w wysokości 8,10 zł za zajęcie 0,27 m² powierzchni pasa drogowego, również przy obowiązującej stawce 30,00 zł za m².

W myśl przywołanych przepisów zajęcie pasa drogowego o powierzchni mniejszej niż 1 m² lub powierzchni pasa drogowego zajętej przez rzut poziomy obiektu budowlanego lub urządzenia mniejszej niż 1 m² należy traktować jak zajęcie 1 m² pasa drogowego. W związku z powyższym w obu przypadkach należało naliczyć opłatę roczną w wysokości 30 zł.

- Stwierdzono, że w sentencjach wszystkich 28 decyzji objętych kontrolą zawarto zapis o treści – cyt.: „W przypadku nieterminowego wniesienia opłaty pobrane będą odsetki ustawowe”.

Przywołana powyżej ustawa o drogach publicznych w art. 40d ust. 1 stanowi, że w przypadku nieterminowego uiszczenia opłat, o których mowa w art. 40 ust. 3 wynikających z umów zawieranych zgodnie z art. 22 ust. 2 i art. 39 ust. 7 oraz kar

pieniężnych, o których mowa w art. 13k ust. 1 i 2, art. 29a ust. 1 i 2 i art. 40 ust. 12 pobiera się odsetki ustawowe za opóźnienie.

O złożenie wyjaśnienia w sprawie stwierdzonych nieprawidłowości poproszono panią [REDAKTOWANE] – inspektor.

W złożonym wyjaśnieniu pani [REDAKTOWANE] podała, że – cyt.: *W wydanych decyzjach na zajęcie pasa drogowego zostanie zmieniona treść pouczenia na prawidłową, w której zamiast „odsetek ustawowych” będzie mowa o „odsetkach ustawowych za opóźnienie”, zgodnie z art. 481 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. – Dz.U. z 2019 r. poz. 1145).* W dalszej części wyjaśnienia podała, że – cyt.: *Od kwietnia 2019 r. stosujemy art. 40 ust. 10 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych. W przypadku wydawania decyzji na zajęcie pasa drogowego.*

Kserokopie dwóch przywołanych powyżej decyzji administracyjnych Burmistrza Czerska z nieprawidłowym ustaleniem opłat za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz wyjaśnienie pani [REDAKTOWANE] – inspektor załączono do akt roboczych kontroli.

[Kserokopie decyzji administracyjnych Burmistrza Czerska WG.7230.85.2018 z dnia 27.07.2018 r. i WG.7230.125.2018 z dnia 30.10.2018 r., wyjaśnienie pani [REDAKTOWANE] – inspektor – poz. 5 akt kontroli]

3.2.13. Opłata za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

- 1) W 2018 roku gmina uzyskała 382.981,47 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 048 – „Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych” w rozdziale 75618 – „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw”.
- 2) W roku objętym kontrolą burmistrz wydał łącznie 127 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Ilości zezwoleń w podziale na rodzaje napojów alkoholowych i na miejsce spożycia przedstawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	Wydane zezwolenia, w zależności od zawartości alkoholu			
	Ogółem:	w tym:		
		do 4,5 % oraz piwa	od 4,5 - 18 %, za wyjątkiem piwa	powyżej 18 %
- do spożycia w miejscu sprzedaży	11	7	2	2
- do spożycia poza miejscem sprzedaży	106	44	34	28
- zezwolenia jednorazowe	10	10	-	-
Razem:	127	61	36	30

- 3) Do wniosków podmiotów ubiegających się o wydanie zezwoleń dołączone były dokumenty świadczące o tytule prawnym do nieruchomości, na której prowadzona jest sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chojnicach decyzje „o zatwierdzeniu zakładu”, o jakich mowa

w art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1252), a w przypadku podmiotów prowadzących już sprzedaż napojów alkoholowych – „Zaświadczenia o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej”, wydane na podstawie art. 62 ust. 1 ww. ustawy.

Powyższych ustaleń dokonano na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach spraw 28. zezwoleń przyjętych jako próba do kontroli, tj. zezwoleń oznaczonych symbolem:

- WF.7340.1 i następującymi numerami: 13.1; 14.2; 15.1; 16.2; 17.3; 21.1; 22.1; 23.2; 24.3; 28.1; 30.1; 31.2; 32.3; 33.1; 34.2; 45.1; 46.2; 47.3; 48.1; 49.2; 60.1; 61.2. oraz 62.3.2018 – zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży;
  - WF.7340.2 i następującymi numerami: 1.1; 2.1; 7.1; 8.2. oraz 10.1.2018 – zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży.
- 4) Wydając zezwolenia jednorazowe przestrzegano przepisy art. 18¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustaleń dokonano na podstawie zezwoleń oznaczonych symbolem WF.7340.3 i następującymi numerami: 1; 3; 4; 6 oraz 9.2018.
  - 5) W trakcie kontroli sprawdzono wrywkowo prawidłowość wyliczania opłat na 2018 rok za wydane w tymże roku zezwolenia i uwag nie wniesiono. Kontrolą w tym zakresie objęto opłaty wyliczone adresatom decyzji oznaczonych symbolem WF.7341.1 i numerami: 31.2; 32.3; 33.1; 34.2; 45.1; 46.2; 47.3; 48.1; 49.2; 60.1.
  - 6) Ustalono, że urząd miejski kontrolował realizację obowiązku składania przez przedsiębiorców oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim oraz wnoszenia opłat za uzyskane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wrywkowa kontrola wyliczeń opłat nie wykazała nieprawidłowości.

3.2.14. Windykacja należności podatkowych i opłat

- 1) Kontrolę windykacji należności podatkowych i opłat przeprowadzono na przykładzie:
  - 4 podatników zaliczanych do osób prawnych, posiadających na koniec 2018 roku największe zaległości w podatku od nieruchomości – zaległości na sumę 268.631,14 zł, stanowiące 98% wszystkich zaległości w tym podatku;
  - 10 podatników będących osobami fizycznymi, posiadających na koniec 2018 roku największe zaległości w podatku od nieruchomości – zaległości na sumę 231.697,18 zł, stanowiące 56% wszystkich zaległości w tym podatku;

- 3 podatników będących osobami fizycznymi, posiadających na dzień 31.12.2018 roku największe zaległości w podatku rolnym – zaległości na sumę 4.933,00 zł, stanowiące 20% wszystkich zaległości w tym podatku;
- 9 podatników posiadających na koniec 2018 roku zaległości w podatku od środków transportowych – zaległości na sumę 37.169,75 zł, stanowiące 96% wszystkich zaległości w tym podatku;
- 2 osób fizycznych posiadających na koniec 2018 roku zaległości w opłacie adiacenckiej – zaległości na sumę 61.564,59 zł (100% wszystkich zaległości w tej opłacie).

2) Dokonane w trakcie kontroli ustalenia przedstawiono w tabeli:

Lp.	Indeks konta podatnika	Zaległości na dzień 31.12.2018r. (w zł)	Okres powstania zaległości rok/lata	Działania organu podatkowego podjęte w stosunku do dłużników
1	2	3	4	5
Podatek od nieruchomości – osoby prawne				
1.	53-00000005; 72-00000002	159.495,56	2009-2013	W sierpniu 2015 r. zakończone zostało postępowanie upadłościowe. W 2017 r. wydana została decyzja w sprawie odpowiedzialności byłych współników. W 2018 r. organ egzekucyjny umorzył postępowanie egzekucyjne z uwagi na bezskuteczność egzekucji.
2.	53-00000002	77.870,15	2013-2018	Wierzytelności z lat 2013-2015, na sumę 46.877,35 zł zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej. W 2018 roku oraz na początku 2019 roku wystawiono 3 tytuły wykonawcze na zaległości z lat 2016-2018.
3.	53-00000001	18.533,43	2018	W 2018 r. wysłano dłużnikowi 3 upomnienia. W dniu 27.02.2019 podatnikowi umorzono zaległość w kwocie 1.463,00 zł, pozostała zaległość podatnik uregulował w lutym i marcu 2019 r.
4.	53-00000024	12.732,00	2018	W 2018 r. i styczniu 2019 r. wystawiono łącznie 4 tytuły wykonawcze na całość zaległości. Należność została uregulowana w dniu 14.05.2019 r.
Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne				
1.	10-00000116	101.891,00	2012-2018	W latach 2015-2018 wystawiono 14 tytułów wykonawczych. Wierzytelności zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej.
2.	10-00000107	29.848,10	2000-2004	Wierzytelności gminy zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej.
3.	10-00000122	41.743,66	2010-2018	W latach 2015-2018 wystawiono 7 tytułów wykonawczych. Wierzytelności zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej.
4.	03-00002912	14.722,00	2018 (IV rata)	W grudniu 2018 r. wysłano upomnienie, w styczniu 2019 r. wystawiono tytuł wykonawczy.
5.	03-00006374	8.542,00	2018 (III i IV rata)	W listopadzie 2018 r. wysłano dłużnikowi upomnienie. W dniu 3.01.2019 r. wystawiono tytuł wykonawczy. Na wniosek podatnika z dnia 12.02.2019 r. organ podatkowy umorzył w dniu 13.03.2019 r. zaległość podatkową w kwocie 7.857,00 zł.
6.	10-00000126	8.362,57	2018 (III i IV rata)	W 2018 roku wystawiono tytuł wykonawczy. Wierzytelności zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej.
7.	10-00000123	8.106,00	2010-2015	W 2015 roku wystawiono 2 tytuły wykonawcze. Wierzytelności zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej.
8.	03-00000928	6.865,40	2016-2018	W 2018 roku i w lutym 2019 roku wystawiono łącznie 4 tytuły wykonawcze po wcześniejszym wystaniu upomnień.
9.	10-00000115	6.505,45	2009-2013	Wierzytelności zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej.
10.	10-00000127	5.111,00	2015-2018	W latach 2015-2018 wystawiono 7 tytułów wykonawczych. Wierzytelności zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej.
Podatek rolny – osoby fizyczne				
1.	01-00005541	2.291,00	2014-2018	Na wszystkie zaległości wystawiono łącznie 8 tytułów wykonawczych, po wcześniejszym wystaniu upomnień. Ostatni tytuł wykonawczy wystawiono w lutym 2019 r.

2.	22-00000003	1.596,00	2011-2015	W kontrolowanym czteroleciu wystawiono jeden tytuł wykonawczy na zaległości z lat 2014-2015. W 2016 roku wszystkie wierzytelności zabezpieczono hipoteką.
3.	01-00005542	1.046,00	2014-2018	Na zaległości z lat 2014-2018 (do II raty włącznie), na sumę 958,00 zł, wystawiono łącznie 8 tytułów wykonawczych, po wcześniejszym wysłaniu upomnień. Ostatni tytuł wykonawczy wystawiono w lipcu 2018 r.
Podatek leśny – osoby fizyczne				
1.	02-00006435	756,00	2017-2018	W 2018 roku i w styczniu 2019 r. wystawiono tytuły wykonawcze na całość zaległości.
2.	02-00005220	654,00	2018	W 2018 roku i w styczniu 2019 r. wystawiono tytuły wykonawcze na całość zaległości.
Podatek od środków transportowych – osoby fizyczne				
1.	04-00001722	8.205,00	2012-2013	W czerwcu 2013 roku wystawiono tytuł wykonawczy na zaległości z 2012 r. (4.042,00 zł), w kwietniu 2015 roku wystawiono tytuł wykonawczy na zaległości z 2013 r. (4.163,00 zł). W styczniu 2017 roku organ egzekucyjny wydał postanowienie w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na nieustalenie rzeczy i praw majątkowych, z których można byłoby skutecznie prowadzić egzekucję administracyjną.
2.	04-00001620	6.078,00	2018	Zaległości zostały uregulowane w dniu 8.01.2019 r.
3.	04-00001541	5.866,00	2012-2013	W 2013 roku wystawiono tytuł wykonawczy na zaległości z 2012 r. (2.359,00 zł), w 2014 roku wystawiono tytuł wykonawczy na zaległości z 2013 r. (3.507,00 zł). W grudniu 2014 roku organ egzekucyjny wydał postanowienie w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na nieustalenie rzeczy i praw majątkowych, z których można byłoby skutecznie prowadzić egzekucję administracyjną.
4.	04-00001597	4.693,30	2011-2014	W latach 2012-2015 wystawiono 4 tytuły wykonawcze (po jednym w każdym roku) na ww. zaległości. We wrześniu 2017 roku organ egzekucyjny wydał postanowienie w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na nieustalenie rzeczy i praw majątkowych, z których można byłoby skutecznie prowadzić egzekucję administracyjną.
5.	04-00001737	4.449,71	2017-2018	Zaległości zostały uregulowane w dniach: 4.01.2019 r. (3.760,26 zł), 17.01.2019 r. (683,42 zł) oraz 24.04.2019 r. (6,03 zł)
6.	04-1704	3.267,00	2011	W 2012 roku wystawiono tytuł wykonawczy na całość zaległości. W kwietniu 2017 roku organ egzekucyjny wydał postanowienie umarzające postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.
7.	04-00001725	2.094,00	2013	W styczniu 2016 roku wystawiono tytuł wykonawczy na całość zaległości.
8.	04-1702	1.443,74	2018	Zaległość została uregulowana w dniu 24.01.2019 r.
9.	04-00001534	1.073,00	2015	Zaległość została uregulowana w dniu 24.04.2019 r.
Opłata adiacencka				
1.	84-00000001	57.109,59	2010-2018	W dniu 10.09.2019 r. odpisano wszystkie należności, w tym 25.382,04 zł (zaległości z lat 2010-2013) w trybie art. 59 ust. 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej (przedawnienie) i 31.727,55 zł jako umorzenie z urzędu. Dokonano tego po postanowieniach i pismach organu egzekucyjnego oraz opiniach radcy prawnego wskazujących na bezskuteczność egzekucji oraz przewagę kosztów egzekucyjnych nad wierzytelnościami.
2.	17-00000001	4.455,00	2010	W dniu 10.09.2019 r. odpisano należność w trybie art. 59 ust. 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej (przedawnienie). Dokonano tego po postanowieniach i pismach organu egzekucyjnego oraz opiniach radcy prawnego wskazujących na bezskuteczność egzekucji oraz przewagę kosztów egzekucyjnych nad wierzytelnościami.

3.3. Dochody z majątku

Szczegółową kontrolę realizowanych przez gminę dochodów z majątku przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2018.

3.3.1. Dochody ze sprzedaży majątku

- 1) Na podstawie sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku objętym sprawozdaniem i kontrolą gmina uzyskała 1.195.453,25 zł dochodów ze sprzedaży majątku. Wielkość ta obejmowała dochody klasyfikowane w:
a) § 077 – „Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności (...)”	
- rozdział 70005 – „Gospodarka gruntami...”	- 1.176.584,23 zł;
b) § 087 – „Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych”	
- rozdział 80113 – „Dowożenie uczniów do szkół”	- 16.900,00 zł;
- rozdział 90015 – „Oświetlenie ulic, placów i dróg”	- 1.969,02 zł;
Razem:	- 1.195.453,25 zł.

Z przywołanego sprawozdania wynikało też, że na ostatni dzień roku nie występowały zaległości w zapłacie w ww. dochodach, w sprawozdaniu wykazano nadpłaty w dochodach klasyfikowanych w § 077, w wysokości 8.000,00 zł.

- 2) Ustalono, że klasyfikowany w § 087 rozdziału 80113 dochód w wysokości 16.900,00 zł, pochodzący ze sprzedaży autobusu szkolnego, wykonał i rozliczył z budżetem gminy Zespół Obsługi Finansowej w Czersku.
- Kontrolowany urząd miejski wykonał klasyfikowany w § 087 w rozdziale 90015 dochód w wysokości 1.969,02 zł, pochodzący ze sprzedaży przyłącza elektroenergetycznego oświetlenia ulicznego w ul. Czerskiej w Gutowcu na rzecz operatora energetycznego, jak też dochody klasyfikowane w § 077 rozdziału 70005 dochody w wysokości 1.176.584,23 zł, pochodzące ze sprzedaży nieruchomości gminy. Ustalenia dotyczące sprzedaży nieruchomości przedstawiono w punktach „3.3.1.1” i „3.3.1.2” tego protokołu, z podziałem na sprzedaż w drodze bezprzetargowej oraz sprzedaż w trybie przetargowym.
- 3) W 2016 roku na terenie gminy obowiązywały niżej wymienione uchwały Rady Miejskiej w Czersku dotyczące gospodarki nieruchomościami:
- uchwała Nr V/57/03 z dnia 8 kwietnia 2003 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania, obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania na okres dłuższy niż trzy lata, zmieniona uchwałą Nr XLIV/430/10 z dnia 24 czerwca 2010 r. (tekst jednolity: Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 16 stycznia 2013 r., poz. 353);
  - uchwała Nr XIII/92/07 z dnia 27 września 2007 r. w sprawie zasad zbywania lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Czersk, zmieniona uchwałą Nr XII/83/11 z dnia 1 grudnia 2011 r. w sprawie zmiany uchwały... (tekst jednolity: Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 16 stycznia 2013 r., poz. 351) – uchwała obowiązywała do dnia 6.08.2018 r.;

- uchwała Nr XLV/411/18 z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie określenia warunków udzielania bonifikat przy sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Czersk (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 23 lipca 2018 r., poz. 2936) – uchwała obowiązuje od dnia 7.08.2018 r.
- 4) Na podstawie sporządzonego przez panią ██████████ – inspektor w Wydziale Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego wykazu nieruchomości gminy sprzedanych w 2018 roku (wykaz załączono do akt roboczych kontroli) oraz w oparciu o ustne informacje wyżej wymienionej ustalono, że w 2018 roku sfinalizowano 18 operacji sprzedaży nieruchomości. W roku tym sprzedano:
- 12 działek niezabudowanych, na cele budownictwa mieszkaniowego, w trybie przetargowym;
  - 1 działkę niezabudowaną pod zabudowę usługową, w trybie przetargowym;
  - 1 lokal mieszkalny z udziałem w nieruchomości wspólnej, w trybie przetargowym;
  - 4 lokale mieszkalne na rzecz dotychczasowych najemców, w drodze bezprzetargowej.
- [Wykaz nieruchomości gminy sprzedanych w 2018 roku – poz. 6 akt kontroli]**
- 5) Szczegółową kontrolę przeprowadzono w oparciu o próbę 9 operacji sprzedaży (50% wszystkich sprzedaży), obejmującą sprzedaż 4 lokali mieszkalnych (w tym 3 lokali mieszkalnych na rzecz ich dotychczasowych najemców); sprzedaż działki pod zabudowę usługową oraz sprzedaż 4 niezabudowanych działek na cele budownictwa jednorodzinnego. Próba kontrolna obejmowała nieruchomości przedstawione w tabeli poniżej:

Sprzedaż w drodze bezprzetargowej	Sprzedaż w trybie przetargowym
1	2
Lokale mieszkalne	
Lokal mieszkalny nr 1 w budynku nr 22 przy ul. Starego Urzędu w Czersku, wraz z prawem użytkowania wieczystego części gruntu (działka nr 903/1)	lokal mieszkalny nr 7 w budynku nr 26 przy ul. Kościuszki w Czersku
Lokal mieszkalny nr 6 w budynku nr 1 w m. Kurcze wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku i gruntu (działka nr 118/1)	
Lokal mieszkalny nr 9 w budynku nr 1 przy ul. Kościuszki w Czersku wraz z udziałem w gruncie (działki nr 337/20 i 337/25)	
Nieruchomości niezabudowane na cele budownictwa mieszkaniowego	
-	działka nr 2909/9 o pow. 0,0483 ha w Czersku
-	działka nr 483/35 o pow. 0,1094 ha w Łęgu
-	działka nr 197/6 o pow. 0,1354 ha w Lipkach Górnych
-	działka nr 483/28 o pow. 0,1149 ha w Łęgu
Nieruchomości niezabudowane na cele zabudowy usługowej	
-	działka nr 292/19 o pow. 0,3492 ha w Czersku

3.3.1.1. Sprzedaż nieruchomości w drodze bezprzetargowej

- 1) Przedłożone do kontroli dokumenty dotyczące sprzedaży trzech lokali mieszkalnych przyjętych jako próba kontrolna, na rzecz dotychczasowych najemców, obejmowały:
  - wnioski najemców o wyrażenie zgody na zakup zajmowanych lokali mieszkalnych na warunkach zaproponowanych przez gminę;
  - kserokopie umów najmu, potwierdzające stosunek najmu lokali mieszkalnych;
  - zarządzenia burmistrza w sprawie sprzedaży lokali mieszkalnych – w zarządzeniach wydanych zgodnie z uregulowaniami przywołanych wcześniej uchwał organu stanowiącego gminy zawarto zapisy o sprzedaży lokali w trybie bezprzetargowym, na rzecz najemców;
  - aktualne operaty szacunkowe;
  - protokoły uzgodnień z nabywcami, określające m.in. przedmiot sprzedaży; wartość lokalu mieszkalnego (w tym prawa użytkowania wieczystego gruntu); wysokości bonifikat w cenie sprzedaży (95%); ceny sprzedaży z zastosowaniem bonifikat; termin zapłaty ceny sprzedaży (do dnia zawarcia notarialnej umowy sprzedaży);
  - potwierdzenia zapłaty ceny sprzedaży lokali;
  - notarialne umowy sprzedaży lokali mieszkalnych.

- 2) Z tytułu sprzedaży 3 lokali mieszkalnych przyjętych jako próba kontrolna, o łącznej wartości 204.164,00 zł, gmina uzyskała wpływy w wysokości 10.207,80 zł

- 3) W trakcie kontroli stwierdzono, że przedłożone do kontroli dokumenty nie zawierały wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

Obowiązek sporządzenia wykazów, zawierających m.in. takie dane, jak np.: oznaczenie nieruchomości według księgi wieczystej; powierzchnia nieruchomości; cena nieruchomości; termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości, jak też podania tych wykazów do publicznej wiadomości na okres 21 dni w siedzibie urzędu miejskiego, zawarty jest w art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2204).

W sprawie niesporządzenia wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży pisemne wyjaśnienie do protokołu złożyła pani [REDAKCYJNA] inspektor w Wydziale Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego. W wyjaśnieniu tym, załączonym do akt kontroli, wyżej wymieniona podała, że – cyt.: „Z uwagi na sprzedaż lokali na rzecz najemcy, czyli konkretnego nabywcy lokalu, uważałam iż w tej sytuacji wykazu się nie sporządza.”

[Wyjaśnienie pani [REDAKCYJNA] – inspektor w sprawie niesporządzenia wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży – poz. 7 akt kontroli]

3.3.1.2. Sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym

- 1) Kontrolę sprzedaży nieruchomości w trybie przetargowym przeprowadzono na przykładzie próby scharakteryzowanej w punkcie „3.3.1. Dochody ze sprzedaży majątku” obejmującej sprzedaż lokalu mieszkalnego w Czersku, nieruchomości niezabudowanej pod zabudowę usługową oraz 4 niezabudowanych działek na cele budownictwa mieszkaniowego.
- 2) W trakcie kontroli nie stwierdzono przypadków naruszenia przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2014 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1490 ze zm.), ani też uregulowań wprowadzonych przez organy gminy.

3.3.2. Dochody z tytułu najmu lokali mieszkalnych

- 1) W 2018 roku na terenie gminy obowiązywał *Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Czersk na lata 2016-2021*, przyjęty uchwałą Nr XVI/158/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia „Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Czersk na lata 2016-2021” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 25 marca 2016 r., poz. 1236).

Z ww. *Programu* wynikało m.in., że:

- na ostatni dzień 2015 roku mieszkaniowy zasób gminy obejmował 263 lokale, w tym: 137 lokali komunalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych; 100 lokali w budynkach komunalnych oraz 26 lokali w budynkach zarządzanych przez gminę (brak praw własnościowych) - § 1 ust. 1 *Programu*;
  - na koniec 2015 roku gmina posiadała 5 lokali socjalnych (§ 1 ust. 5);
  - cyt. za § 5 *Programu*: „Zarządzanie budynkami i lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy powierzone jest jednostce budżetowej Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku. We wspólnotach z przeważającym udziałem lokali prywatnych zarząd pełnią osoby wybrane przez te wspólnoty. Interes gminy jest tam reprezentowany przez wskazanego przedstawiciela Burmistrza”;
  - podstawowym źródłem bieżącego finansowania gospodarki mieszkaniowej miały być dochody budżetu gminy z czynszów i opłat eksploatacyjnych. Na zadania remontowo-modernizacyjne przewidziano angażowanie funduszy wspólnot mieszkaniowych lub pozyskiwanie kredytów.
- 2) W kontrolowanym roku na terenie gminy obowiązywały stawki czynszu najmu lokali mieszkalnych określone zarządzeniem Nr 554/16 Burmistrza Czerska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ustalenia stawki czynszu najmu lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Czersk, w brzmieniu określonym zarządzeniem Nr 594/17

tego organu z dnia 1 lutego 2017 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 554/16 Burmistrza Czerska z dnia 16 grudnia 2016 r. (...).

- 3) Ustalono, że przywołane powyżej uregulowania mówiące o zarządzaniu przez Administrację Zasobów Komunalnych w Czersku budynkami i lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy występowały w statucie tej jednostki, stanowiącym załącznik do uchwały Nr XXXVII/354/09 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 października 2009 r. w sprawie przekształcenia zakładu budżetowego „Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku” w jednostkę budżetową, jak też w *Regulaminie Organizacyjnym Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku*, wprowadzonym do stosowania zarządzeniem Nr 732/17 Burmistrza Czerska z dnia 14 sierpnia 2017 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku. W § 10 tego *Regulaminu* była też mowa o prowadzeniu przez tę jednostkę działań przygotowawczych do windykacji wierzytelności.
- 4) W sporządzonym za 2018 rok przez Zespół Obsługi Finansowej w Czersku a dotyczącym Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych gminnej jednostki budżetowej wykazano wykonanie 1.029.980,46 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 075 – „Dochody z najmu i dzierżawy...” w rozdziale 70004 – „Różne jednostki obsługi gospodarki mieszkaniowej”. W sprawozdaniu tym zawarto też informację o występowaniu na koniec 2018 roku 727.295,32 zł należności (w całości były to zaległości) w dochodach z tego źródła oraz nadpłat na sumę 31.819,92 zł.

Analizując dane zawarte w załącznikach do bilansu tej jednostki za 2018 rok ustalono, że na dzień 31.12.2018 roku należności Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku z tytułu czynszu (należności na koncie 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”) wynosiły 293.506,18 zł, z kolei należności określone jako „rozrachunki pozostałe z tytułu czynszu” (należności na koncie 240 – „Pozostałe rozrachunki”) wynosiły 435.725,14 zł. Suma tych należności, wynosząca 729.231,32 zł, obejmowała należności ujęte w ewidencji księgowej dochodów w rozdziale 70004 – „Różne jednostki obsługi gospodarki mieszkaniowej” (727.295,32 zł), jak też w rozdziale 63095 – „Pozostała działalność” działu 630 – „Turystyka”.

3.3.3. Dochody z dzierżawy i wynajmu lokali użytkowych

- 1) Na podstawie sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym gmina wykonała 1.397.434,29 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 075 – „Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek

samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze”.

Powyższa wielkość obejmowała zrealizowane i rozliczone przez Administrację Zasobów Komunalnych w Czersku wpływy z najmu lokali mieszkalnych, na sumę 1.029.980,46 zł, a ponadto wpływy w wysokości 367.453,83 zł, wykonane w rozdziałach przedstawionych w tabeli poniżej. W tabeli zawarto też wynikające z ww. sprawozdania informacje o końcowych należnościach, zaległościach i nadpłatach (w zł):

Rozdział budżetu	Dochody wykonane	Należności na 31.12.2018 r.	Zaległości na 31.12.2018 r.	Nadpłaty na 31.12.2018 r.
1	2	3	4	5
01095 – „Pozostała działalność”	7.111,29	205,75	0	0
70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	244.827,10	12.999,55	11.657,23	3,60
63095 – „Pozostała działalność”	3.570,00	1.936,00	1.936,00	0
80101 – „Szkoły podstawowe”	107.146,28	3.295,11	86,40	0
80104 – „Przedszkola”	4.799,16	0	0	0
Razem:	367.453,83	18.436,41	13.679,63	3,60

- 2) Ustalono, że dochody w rozdziałach 63095, 80101 i 80104, na sumę 115.515,44 zł, wykonały i rozliczyły z budżetem gminy gminne jednostki organizacyjne – Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku oraz prowadzone przez gminę szkoły i przedszkola. Kontrolowany urząd miejski wykonał dochody w rozdziałach 01095 i 70005, na sumę 251.938,39 zł. Dochody te poddano szczegółowej kontroli.

Dochody z najmu i dzierżawy w rozdziale 01095

Wykonane w tym rozdziale dochody w wysokości 7.111,29 zł pochodziły z dzierżawy obwodów łowieckich na podstawie ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1295). Przelewów na taką sumę dokonało 5 nadleśnictw oraz Powiat Chojnicki.

Dochody z najmu i dzierżawy w rozdziale 70005

- 1) Przedłożone do kontroli przez panią [REDAKTOWANE] – inspektor w Wydziale Finansowym wydruki z ewidencji księgowej wskazywały, że klasyfikowane w § 075 rozdziału 70005 dochody z najmu i dzierżawy ewidencjonowano na analitycznych kontach rozrachunkowych do syntetycznego konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, opisanych jako:
- „,08 – Czynnysz za dzierżawę gruntów – mienie gminne – osoby prawne i fizyczne”;
  - „,16 – Faktury VAT – osoby fizyczne”;
  - „,61 – „Faktury VAT – osoby prawne”.
- 2) Na podstawie wydruków „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2018 r.” ustalono następujące wielkości kwotowe w zakresie poszczególnych ewidencji (zł):

40

[Podpis]

8/1

Wyszczególnienie	„08- dzierżawa gruntów”	„16- Faktury VAT – osoby fizyczne”	„61- Faktury VAT – osoby prawne	Razem
<i>I</i>	2	3	4	5
należności początkowe	0,00	13.097,22	0,00	13.097,22
nadpłaty początkowe	0,00	0,00	0,00	0,00
przypis bieżący	3.335,45	17.797,68	294.152,92	315.286,05
odpis	0,00	0,00	0,00	0,00
wpłaty	3.335,45	19.241,27	292.810,60	315.387,32
zwroty	0,00	0,00	0,00	0,00
nadpłaty końcowe	0,00	3,60	0,00	3,60
należności końcowe <i>w tym zaległości</i>	0,00 <i>0,00</i>	11.657,23 <i>11.657,23</i>	1.342,32 <i>0,00</i>	12.999,55 <i>11.657,23</i>

- 3) Ustalono, że ewidencji „08 – Dzierżawa gruntów” przypisu należności dokonano w dniu 25.01.2018 r. na podstawie wykazu sporządzonego przez pracownika zajmującego się dzierżawą nieruchomości gminy. Wykaz ten obejmował 28 pozycji zawierających m.in. dane o: dzierżawcy, położeniu i powierzchni dzierżawionej nieruchomości; dacie zawarcia umowy i końca jej obowiązywania, jak też wysokości czynszu dzierżawnego i terminie jego płatności.

Przypisów należności w pozostałych dwóch ewidencjach (przypisano należności na 27 kontach analitycznych) dokonywano na podstawie wystawianych przez jednostkę faktur VAT. O potrzebie wystawienia faktur księgowość jednostki informowana była wykazami zawartych umów.

- 4) Występujące na koniec 2018 roku saldo zaległości (11.657,23 zł) tworzyły zaległości dwóch najemców, przy czym na koncie jednego z nich widniała zaległość w wysokości 0,01 zł a na koncie drugiego (indeks 16-00000390) – 11.657,22 zł.

Ustalenia w zakresie windykacji należności od oznaczonego ww. indeksem najemcy przedstawiono w odrębnym punkcie („3.3.6. Windykacja dochodów z majątku”) niniejszego protokołu.

- 5) W 2018 roku obowiązywały minimalne stawki czynszu dzierżawnego określone zarządzeniem Nr 265/08 Burmistrza Czerska z dnia 11 stycznia 2008 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu z tytułu dzierżawy gruntów stanowiących własność Gminy Czersk. Zarządzeniem tym określono odrębne stawki dla:

- gruntów przeznaczonych na działalność handlową i usługową – w ramach tej kategorii zróżnicowano stawki dla terenów obejmujących: osiedle nr 1 „Centrum”, pozostałe osiedla, inne miejscowości gminy;
- gruntów przeznaczonych na działalność inną, niż handlowa i usługowa;
- gruntów przeznaczonych na cele ogrodnicze i ogrody przydomowe.

- 6) Na podstawie przedłożonego do kontroli zestawienia umów dzierżawy i najmu lokali, sporządzonego przez panią ██████████ – inspektor w Wydziale Planowania i Gospodarki

urzędu miejskiego ustalono, że w 2018 roku zawarto 16 takich umów. Umowy dotyczyły dzierżawy gruntów na cele rolne, leśne oraz pod działalność gospodarczą – m.in. handlową i gastronomiczną. Wszystkie umowy zawarto na okres nieprzekraczający 3 lat.

Szczegółową kontrolę w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów i uregulowań wewnętrznych przeprowadzono na przykładzie 9 umów dzierżawy (56% wszystkich umów), tj.:

- 7 umów z dnia 27.02.2018 r. (sprawa WN.6845.8.2018) na dzierżawę części działki nr 518/18 w Czersku (powierzchnie od 10 do 20 m²) na działalność handlową i gastronomiczną w okresie od dnia 1.03.2018 r. do dnia 30.11.2018 r.;
- zawartą w dniu 14.05.2018 r. umowę dzierżawy części działki (150 m²) nr 384/217 w Czersku na okres od dnia 15.06.2018 r. do dnia 14.06.2021 r. z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej – plac manewrowy do nauki jazdy (sprawa WN.6845.12.2018);
- zawartą w dniu 9.11.2018 r. umowę dzierżawy masztów kratownicowych w Czersku, Kamiennej Górze, Klaskawie i Ostrowitem (sprawa WN.6845.21.2018) na okres od dnia 9.11.2018 r. do dnia 8.11.2021 r., z przeznaczeniem na świadczenia usług dostępu do Internetu.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

3.3.4. Dochody z tytułu opłat za zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości

Opłata za trwały zarząd

- 1) W 2018 roku zrealizowano 19.069,51 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 047 – „Wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebności” i w całości były to wpływy z opłaty za trwały zarząd.
Opłaty na ww. sumę wniosły dwie jednostki organizacyjne gminy – Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku (17.268,21 zł) oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku (1.801,30 zł).
- 2) Przypisu należności na 2018 rok, w wysokości 19.069,51 zł, księgowość kontrolowanej jednostki dokonała na podstawie „Wykazu płatności do 31.03. trwały zarząd”, sporządzonego w Wydziale Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego.
- 3) Przypisane należności zostały uregulowane przez ww. jednostki z zachowaniem terminów wskazanych w przywołanym powyżej „Wykazie płatności”. Na koniec roku kontrolowana jednostka nie posiadała żadnych należności z tytułu dochodów klasyfikowanych w § 047.
- 4) W 2018 roku wystąpił jeden przypadek oddania nieruchomości gminy w trwały zarząd – decyzją administracyjną WR.6844.5.2017 Burmistrza Czerska z dnia 2.01.2018 roku (kserokopię decyzji załączono do akt roboczych kontroli) ustanowiono na rzecz Miejsko-

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku (dalej: „M-GOPS”), na czas nieoznaczony, trwały zarząd na prawie własności nieruchomości gruntowej w Czersku (działka nr 363/12 o pow. 0,1243 ha), zabudowanej budynkami o łącznej powierzchni użytkowej 244,04 m².

Przywołaną decyzją administracyjną, wydaną na wniosek M-GOPS z dnia 27.12.2017 r., określono opłatę roczną z tytułu trwałego zarządu w wysokości 1.193,33 zł. Z decyzji tej wynikało, że trwały zarządca miał użytkować nieruchomość na prowadzenie działalności statutowej, z przeznaczeniem na siedzibę Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działającego w strukturze organizacyjnej M-GOPS w Czersku.

Operację oddania ww. nieruchomości w trwały zarząd poddano szczegółowej kontroli.

- 5) Ustalono, że przywołaną powyżej decyzją administracyjną wydano w dniu wydania zarządzenia Nr 835/18 Burmistrza Czerska z dnia 2 stycznia 2018 r. w sprawie przekazania w trwały zarząd na rzecz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku nieruchomości zabudowanej położonej w Czersku przy ul. Batorego 4a.

Wymóg wydania zarządzenia wynikał z § 2 uchwały Nr V/57/03 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 8 kwietnia 2003 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania na okres dłuższy niż trzy lata.

- Według punktu 3. sentencji decyzji administracyjnej roczną opłatę z tytułu trwałego zarządu wyliczono jako – cyt.: „0,3% ceny nieruchomości, tj. 397.777,08 zł x 0,3% = 1.193,33 zł”.

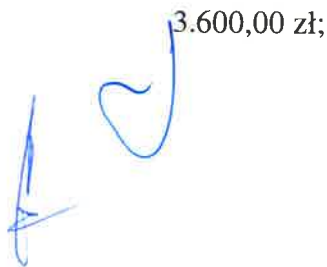
Zapisy punktu 1. sentencji wskazywały, że kwota 397.777,08 zł składała się z:

- „wartości księgowej prawa własności działki nr 363/12 – 3.600,00 zł”;
- „wartości księgowej prawa własności budynku – 394.177,08 zł (wartość początkowa 395.000,00 zł, umorzenie 822,92 zł)”.

- W tym samym 3. punkcie sentencji decyzji zawarto zapis o treści – cyt.: „Termin płatności ustala się do dnia 31 marca każdego roku, począwszy od 2018 r.”

- 6) Przedłożone do kontroli dokumenty, poza już przywołanymi (wnioskiem M-GOPS, zarządzeniem Nr 835/17 Burmistrza Czerska z dnia 2 stycznia 2018 r. oraz decyzją administracyjną Burmistrza Czerska z tego samego dnia), obejmowały:

- wygenerowany w dniu 29.11.2017 roku wydruk z prowadzonej w urzędzie miejskim ewidencji środków trwałych – z karty środka trwałego o nazwie „działka nr 363/12 o pow. 0,1243 ha” wynikała wartość początkowa tego składnika majątku w wysokości 3.600,00 zł;

- sporządzony w dniu 8.12.2017 r. operat szacunkowy nieruchomości, określający wartość dwóch budynków na działce 363/12 w Czersku w wysokości 395.000,00 zł;
- wygenerowany z systemu WebEWID (internetowego systemu prowadzonego przez Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej) raport wskazujący m.in., że 2 budynki na działce 363/12 w Czersku od listopada 2010 roku pełnią funkcję „budynków szpitali i innych budynków opieki zdrowotnej”;
- sporządzony w dniu 22.12.2017 r. protokół „OT – przyjęcie środka trwałego” dla składnika majątku o nazwie „Budynek Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” – z dokumentu tego wynikała wartość składnika majątku w wysokości 395.000,00 zł, w miejscu przeznaczonym na wskazanie numeru i daty dowodu dostawy wpisano „operat szacunkowy z dn. 8.12.2017 r.”;
- 2 protokoły „PT – protokół przekazania-przesunięcia środka trwałego (nr 1/2018 i nr 2/2018), dokumentujące przekazanie w dniu 2.01.2018 r. M-GOPS w Czersku środków trwałych w postaci działki nr 363/12, o wartości początkowej wynoszącej 3.600,00 zł oraz budynku Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o wartości początkowej wynoszącej 395.000,00 zł i umorzeniu w wysokości 822,92 zł;
- złożone w urzędzie miejskim dniu 8.01.2018 r. oświadczenie pani ██████████ – dyrektor M-GOPS w Czersku, odnoszące się do decyzji administracyjnej WR.6844.5.2017 Burmistrza Czerska z dnia 2.01.2018 r., zawierające zapis o treści – cyt.: „oświadczam, że ww. decyzja jest zgodna z moim żądaniem, wobec czego zrzekam się prawa wniesienia odwołania od tej decyzji do organu II instancji”. Data złożenia tego oświadczenia w urzędzie miejskim została oznaczona na wydanej decyzji administracyjnej, jako dzień, w którym decyzja stała się ostateczna.

7) Stwierdzono, że przy oddawaniu ww. nieruchomości w trwały zarząd dla Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku naruszono art. 82 ust. 2 i art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2204), tj. przepisy regulujące tematykę ustalania opłaty za trwały zarząd oraz określania terminu wniesienia tej opłaty.

Kontrolowana jednostka nie zleciła wyceny (ustalenia wartości) gruntu, a dla celów ustalenia opłaty za trwały zarząd przyjęła cenę według wartości księgowej przekazywanej działki. Żadnych podstaw prawnych nie miało ustalenie opłaty za budynki w oparciu o księgową wartość początkową, pomniejszoną o umorzenie – dla celów ustalenia opłaty należało wykorzystać wartość wynikającą z operatu szacunkowego budynków.

- W myśl art. 83 ust. 1 przywołanej ustawy opłaty z tytułu trwałego zarządu ustala się według stawki procentowej od ceny nieruchomości ustalonej zgodnie z art. 67 ust. 3

ustawy, tj. od ceny nie niższej niż wartość nieruchomości. Zgodnie z art. 7 ustawy o gospodarce nieruchomościami wartość nieruchomości określają rzeczoznawcy majątkowi.

- Przywołany powyżej art. 82 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami stanowi, że opłaty roczne uiszczą się przez cały okres trwałego zarządu, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, z góry za dany rok, przy czym w pierwszym roku po ustanowieniu trwałego zarządu opłatę roczną uiszczą się najpóźniej po upływie 30 dni od dnia, w którym decyzja o oddaniu nieruchomości w trwały zarząd stała się ostateczna.

Stwierdzono brak podstaw do wyznaczenia terminu wniesienia opłaty za 2018 rok do dnia 31.03.2018 r. Decyzja administracyjna wydana w dniu 2.01.2018 r. stała się ostateczna w dniu 8.01.2018 r. Według przywołanych powyżej przepisów adresat powinien wnieść opłatę do dnia 7.02.2018 r.

[Kserokopia decyzji administracyjnej WR.6844.5.2017 Burmistrza Czerska z dnia 2.01.2018 r. dotyczącej przekazania nieruchomości w trwały zarząd dla Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku – poz. 8 akt kontroli]

- 8) Sprawę oddania Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Czersku ww. nieruchomości w trwały zarząd prowadziła pani [REDAKTOWANE] – inspektor ds. gospodarki nieruchomościami i odpadami komunalnymi, aktualnie zajmująca stanowisko ds. gospodarki odpadami komunalnymi.

Wyżej wymienioną poproszono o złożenie pisemnego wyjaśnienia do protokołu w sprawie stwierdzonych nieprawidłowości.

W złożonym wyjaśnieniu (wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli) pani [REDAKTOWANE] podała, że – cyt.: „*Odnosząc się do zastrzeżeń dotyczących przekazania w trwały zarząd nieruchomości zabudowanej poł. w Czersku przy ul. Batorego 4a na rzecz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku informuję, że nie zleciłam wyceny gruntu pod budynkiem, ponieważ wartość gruntu była już ustalona i znajdowała się w ewidencji księgowej. Wartość księgowa stanowiła podstawę wyliczenia należnej opłaty za ustanowienie trwałego zarządu a zlecenie wyceny gruntu naraziłoby Gminę na dodatkowe wydatki (niegospodarność).*

Ponadto informuję, że wskazanie przeze mnie terminu 31 marca do uiszczenia pierwszej opłaty za trwały zarząd miało na celu ujednoczenie terminów płatności za wszystkie trwałe zarządy.”

[Wyjaśnienie pani [REDAKTOWANE] – inspektor, dot. nieprawidłowości przy oddaniu nieruchomości w trwały zarząd Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Czersku – poz. 9 akt kontroli]

- 9) W złożonym i cytowanym wyjaśnieniu pani Monika Kuchenbeker – inspektor podała m.in., że nie zlecono wyceny gruntu pod budynkiem, bo – cyt.: „*wartość gruntu była już ustalona i znajdowała się w ewidencji księgowej*”.

Ustalono, że przyjęta do wyliczenia opłaty za trwałe zarząd wartość działki nr 363/12 w Czersku w wysokości 3.600,00 zł widniała w ewidencji księgowej od ponad 14 lat, tj. od przyjęcia tego składnika majątku na stan środków trwałych w dniu 2.06.2003 r. Dokumentujący to ustalenie wydruk karty środka trwałego o nazwie „Działka nr 363/12 pow. 0.1243 ha” załączono do akt roboczych kontroli.

[Wydruk z ewidencji środków trwałych – karta środka trwałego o nazwie „Działka nr 363/12 pow. 0,1243 ha – poz. 10 akt kontroli]

Opłata za użytkowanie wieczyste nieruchomości

- 1) W 2018 roku gmina zrealizowała 27.595,74 zł wpływów z opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości. Wielkość taka wynikała z ewidencji księgowej dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 055 – „Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości” i rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”, dochody takie wykazano też w sporządzonym za 2018 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego. W przywołanym sprawozdaniu wykazano też 20.692,35 zł należności (zaległości) w dochodach z tego źródła.
- 2) Na podstawie przedłożonych do kontroli 3 komputerowych wydruków „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2018” („07 – Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów – osoby fizyczne”; „56 – Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów – osoby prawne”; „73 – Opłata za wieczyste użytkowanie z VAT”) do konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie dochodów klasyfikowanych w § 055 w rozdziale 70005 ustalono następujące wartości (w zł):

Wyszczególnienie	„07- Osoby fizyczne”	„56- Osoby prawne”	„73- Opłata z VAT”	Razem
1	2	3	4	5
należności początkowe	904,50	18 238,50	0,00	19.143,00
nadpłaty początkowe	0,02	0,00	0,00	0,02
przypis bieżący	17.208,73	18.998,56	387,82	36.595,11
odpis należności	7.377,52	0,00	0,00	7.377,52
wpłaty	9.523,73	17.756,71	387,82	27.668,26
zwroty	0,00	0,00	0,00	0,00
nadpłaty końcowe	0,04	0,00	0,00	0,04
należności końcowe	1.212,00	19.480,35	0,00	20.692,35
w tym zaległości	1.212,00	19.480,35	0,00	20.692,35

- 3) Z „Rejestru przypisów i odpisów” wynikało, że pod datą 31.03.2018 roku przypisano należności opisane jako „Wieczyste użytkowanie” na sumę 55.371,62 zł. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że ujęte w pozycjach 152 i 153 tego „Rejestru” należności od Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku oraz Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku (łącznie 19.069,51 zł) nie były należnościami z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste lecz z tytułu opłaty za trwałe zarząd. Po odjęciu ww. kwoty prawidłowy przypis należności z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości powinien wynosić 36.302,11 zł.

- Podstawę dokonania pod datą 31.03.2018 roku przypisu należności z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste stanowiły zestawienia (11 zestawień) zatytułowane „Wymiar opłat za prawo wieczystego użytkowania gruntów stanowiących własność gminy Czersk – na rok 2018”, sporządzone przez panią [REDACTED] – inspektor w Wydziale Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego. Zestawienia sporządzone były z podziałem, m.in. na: „osoby fizyczne”; „Spółdzielnia Mieszkaniowa w Czersku”; „centrum”; „Osiedle Piastowskie”; „garaże – miasto”; „budownictwo wielorodzinne”; „zakłady”, itp.
  - Zestawienia stanowiące podstawę przypisu należności zawierały informacje o opłatach netto, kwotach VAT i opłatach z VAT. W „Rejestrze przypisów i odpisów” przypisano należności w kwotach brutto, tj. z VAT.
- 4) Poza początkowym przypisem należności z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste gruntów dokonano jednego przypisu należności – pod datą 31.03.2018 roku prawidłowo przypisano należność w kwocie 293,00 zł, wynikającą z oddania gruntu w użytkowanie wieczyste osobie fizycznej, która w trakcie roku nabyła od gminy lokal mieszkalny w budynku nr 22 przy ul. Starego Urzędu w Czersku.
  - 5) Dokonane w trakcie roku (pod datą 31.05.2018 r.) odpisy należności na sumę 7.377,52 zł miały związek z przekształceniem prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności na podstawie decyzji administracyjnej WN.6826.1.2018 Burmistrza Czerska z dnia 16.04.2018 r.
  - 6) Kontrolując obroty na koncie 130 – „Rachunek bieżący jednostki” w zakresie dochodów klasyfikowanych w § 055 rozdziału 70005 ustalono, że w trakcie roku z uregulowanych wpłat na sumę 27.668,26 zł wyksięgowano 72,52 zł jako „podatek VAT”. Różnica pomiędzy tymi wartościami, jako wpływy netto, wyniosła 27.595,74 zł i takie dochody wykazano prawidłowo w przywołanym na wstępie sprawozdaniu Rb-27S.
  - 7) Na końcowe saldo należności kontrolowanej jednostki (20.692,35 zł) składały się zaległości 30 użytkowników wieczystych. W 17 przypadkach kwoty zaległości nie przekraczały 10,00 zł, kolejnych 9 zaległości mieściło się w przedziale od 10,00 zł do 50,00 zł.
Największe zaległości, w kwotach przekraczających 1.000,00 zł, widniały na kontach rozrachunkowych oznaczonych indeksami 56-00000499 (13.271,10 zł) i 56-00000515 (6.209,25 zł). Zaległości tych dwóch dłużników, na sumę 19.480,35 zł, stanowiły 94% wszystkich zaległości w opłacie za użytkowanie wieczyste nieruchomości.
Ustalenia w zakresie windykacji należności od ww. dłużników przedstawiono w odrębnym punkcie („3.3.6. Windykacja dochodów w majątku”) niniejszego protokołu.
  - 8) Przestrzeganie obowiązujących przepisów prawa przy oddawaniu gruntów w użytkowanie wieczyste sprawdzono na przykładzie oddania w użytkowanie wieczyste udziału w gruncie

(działka nr 903/1 w Czersku) osobie fizycznej, która w trakcie roku nabyła od gminy lokal mieszkalny w budynku nr 22 przy ul. Starego Urzędu w Czersku. Był to jedyny przypadek oddania gruntów w tę formę władania w 2018 roku.

Przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowość polegającą na naruszeniu art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, polegającą na niepodaniu do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w użytkowanie wieczyste – wykaz taki nie został sporządzony.

Złożone w powyższej sprawie wyjaśnienie pani [REDAKTOWANO] – inspektor zacytowano w punkcie „3.3.1.1. Sprzedaż nieruchomości w drodze bezprzetargowej” niniejszego protokołu kontroli. Z wyjaśnienia tego wynikało, że wyżej wymieniona uważała, iż nie sporządza się wykazu nieruchomości, jeżeli następuje sprzedaż lokalu na rzecz dotychczasowego najemcy.

3.3.5. Dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

- 1) Ze sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych wynikało, że w roku objętym sprawozdaniem gmina uzyskała 84.722,00 zł dochodów klasyfikowanych w § 076 – „Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności”. Dochody te wykonano w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”.
- 2) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej dochodów w wymienionych podziałkach klasyfikacji oraz na podstawie dowodów źródłowych ustalono, że na powyższe wpływy złożyły się wpłaty 4 osób fizycznych (wpłaty na sumę 34.129,00 zł) i jednej osoby prawnej – spółki [REDAKTOWANO] w Czersku (50.593,00 zł).
- 3) W 2018 roku burmistrz wydał 3 decyzje administracyjne w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności: WR.6826.5.2017 z dnia 19.01.2018 r.; WN.6826.1.2018 z dnia 16.04.2018 r. oraz WN.6826.2.2018 z dnia 11.06.2018 r.
Dokonane w 2018 roku wpłaty dotyczyły właśnie tych decyzji, przy czym troje adresatów decyzji WN.6826.1.2018 z dnia 16.04.2018 r. w 2018 roku uregulowało I raty z należności gminy wyliczonej na kwotę 90.498,00 zł, płatnej w trzech ratach rocznych.
- 4) Przestrzeganie obowiązujących przepisów prawa, w tym przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1314), sprawdzono na przykładzie wszystkich trzech, wymienionych powyżej, decyzji administracyjnych burmistrza z 2018 roku.
  - W trakcie kontroli stwierdzono, że kontrolowana jednostka nie zabezpieczyła hipoteką przymusową wierzytelności w wysokości 60.330,00 zł z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – wierzytelności wymienionej

w punkcie 8 sentencji decyzji administracyjnej WN.6826.1.2018 Burmistrza Czerska z dnia 16.04.2018 r., obejmującej II i III ratę opłaty ustalonej tą decyzją.

Poprzez niezabezpieczenie należności nie wypełniono rozstrzygnięcia decyzji administracyjnej oraz naruszono art. 4 ust. 6 przywołanej ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Przepis ten stanowi, że wierzytelność z tytułu opłaty podlega zabezpieczeniu hipoteką przymusową na nieruchomości objętej przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Kserokopię przywołanej decyzji administracyjnej załączono do akt roboczych kontroli.

[Kserokopia decyzji administracyjnej WN.6826.1.2018 Burmistrza Czerska z dnia 16.04.2018 r. w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności –

– poz. 11 akt kontroli]

- W sprawie niezabezpieczenia należności pisemne wyjaśnienie do protokołu złożyła pani [REDAKTOWANE] – inspektor w Wydziale Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego.

W złożonym wyjaśnieniu, załączonym do akt roboczych kontroli, pani [REDAKTOWANE]

podała, że – cyt.: *Na prośbę* [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] i zapewnieniu, iż uregulują II i III ratę w 2018 r. wstrzymano się z wnioskiem o ustanowieniu hipoteki. Należność została uregulowana w całości /II i III rata/.

[Wyjaśnienie pani [REDAKTOWANE] – inspektor, dot. niezabezpieczenia hipoteką rozłożonych na raty należności z tyt. przekształcenia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w prawo własności

– poz. 12 akt kontroli]

- Na podstawie ewidencji księgowej dochodów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności ustalono, że niezabezpieczone należności kontrolowanej jednostki zostały uregulowane w dniach 31.01.2019 r. (2 x po 15.082,00 zł) oraz 19.02.2019 r. – 30.166,00 zł.

Dokumentujące powyższe ustalenia wydruki z analitycznych kont 09-00000173; 09-00000174 i 09-00000175 (imiennych kartotek dłużników) w ewidencji rozrachunkowej załączono do akt roboczych kontroli.

[Wydruki z analitycznych kont 09-00000173; 09-00000174 i 09-00000175 prowadzonych w 2019 roku do rozliczenia należności z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

– poz. 13 akt kontroli]

3.3.6. Windykacja dochodów z majątku

- 1) Kontrolę windykacji należności majątkowych przeprowadzono na przykładzie:

- należności od byłego najemcy lokalu użytkowego, posiadającego na dzień 31.12.2018 roku zaległość w zapłacie czynszu najmu w wysokości 11.657,22 zł, stanowiącej 100% (po zaokrągleniu) wszystkich zaległości w dochodach z dzierżawy i najmu lokali użytkowych;
- należności od 2 użytkowników wieczystych nieruchomości, posiadających na koniec 2018 roku zaległości na sumę 19.480,35 zł, stanowiącą 94 % wszystkich zaległości w dochodach z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości;

- 2) Dokonane w trakcie kontroli ustalenia, oparte m.in. na wydrukach z ewidencji rozrachunkowej oraz na aktach prowadzonych spraw przedstawiono w tabeli:

Lp.	Indeks konta	Zaległości na dzień 31.12.2018r. (w zł)	Okres powstania zaległości rok/lata	Działania wierzyciela podjęte w stosunku do dłużników
1	2	3	4	5
Dochody z dzierżawy i najmu lokali użytkowych				
1.	16-00000390	11.657,22	2010	W 2012 roku wszczęto egzekucję, uzyskano wyrok sądowy oraz klauzulę wykonalności. W dniu 26.07.2018 roku komornik sądowy wydał postanowienie o umorzeniu prowadzonego postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. W dniu 30.08.2019 r. odpisano należność za zgodą burmistrza z tego samego dnia, po uzyskaniu pisemnej opinii radcy prawnego.
Dochody z opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości				
1.	56-00000499	13.271,10	2012-2013	Z lat 2015-2018 pochodził jeden dokument – pismem (bez numeru) z dnia 27.08.2015 r. syndyk masy upadłości spółki jawnej poinformował gminę o zakończeniu postępowania upadłościowego spółki jawnej. Kserokopia postanowienia sądu rejonowego wydział gospodarczy została załączona do ww. pisma syndyka. Na ww. piśmie radca prawny urzędu zawarł w dniu 1.08.2019 r. adnotację o zaistnieniu podstawy do umorzenia należności wobec utraty bytu prawnego dłużnika – wykreślenia go z KRS oraz braku majątku po zakończeniu postępowania upadłościowego. W dniu 10.09.2019 r. Burmistrz Czerska wydał decyzję administracyjną WF.315.1.1.1 2019 dot. umorzenia z urzędu zaległości z tyt. opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów wraz z odsetkami w oparciu o uchwałę Nr XLVII/452/10 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie szczególnych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Czersk oraz jej jednostkom podległym, a także wskazania organów do tego uprawnionych. W tym samym dniu odpisano należności w księgach rachunkowych.
2.	56-00000515	6.209,25	2014-2018	Dłużnikowi (spółka) przesyłano corocznie wezwania do zapłaty. Pismem (bez numeru) z dnia 27.09.2019 r. dłużnik wyraził zgodę na zrzeczenie się prawa użytkowania wieczystego działki nr 384/153 w zamian za umorzenie zaległych opłat. W dniu 30.09.2019 r. Burmistrz Czerska wydał decyzję administracyjną WF.315.1.1.3 2019 w sprawie umorzenia z urzędu opłaty za użytkowanie wieczyste gruntów. Umorzono zaległości na sumę 7.451,10 zł, obejmujące również rok 2019.

B. WYDATKI BUDŻETOWE

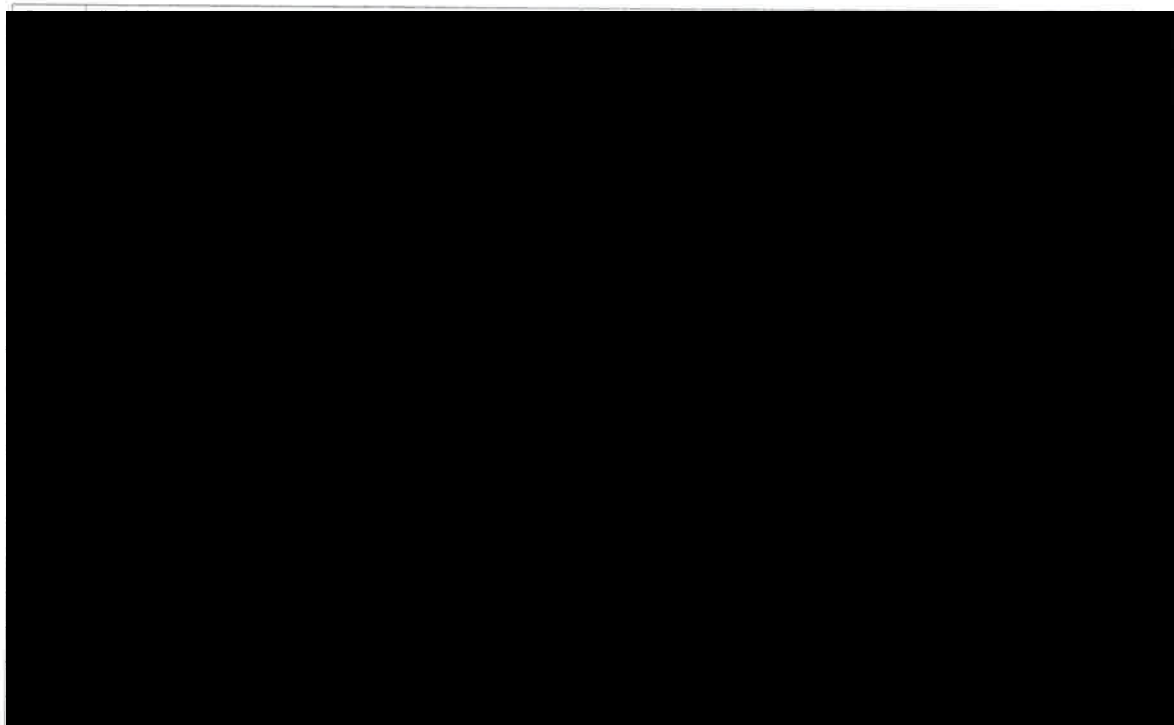
- 1) Kontrolę wydatków przeprowadzono w oparciu o rok 2018 z tym, że w zakresie wydatków majątkowych kontrolą objęto również 2 lata wcześniejsze, tj. 2016 i 2017 rok.
- 2) Ustalono, że w 2018 roku kontrolowana gmina zrealizowała wydatki budżetowe w wysokości 108.908.216,38 zł. Wydatki te stanowiły 97% wydatków planowanych (111.937.610,00 zł).

3.5. Wydatki bieżące

- 1) W kontrolowanym roku wydatki bieżące kontrolowanej gminy wyniosły 93.152.093,03 zł i stanowiły 86% wszystkich wydatków budżetu
- 2) Kontroli poddano zrealizowane przez urząd miejski wydatki na: wynagrodzenia osobowe pracowników; podróże służbowe pracowników i radnych; związane z wypłatą diet radnych; odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych; ochronę przeciwpożarową oraz wydatki poniesione w ramach funduszu sołeckiego.

3.5.1. Wydatki z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń

- 1) Na podstawie sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków samorządowej jednostki budżetowej ustalono, że w 2018 roku urząd miejski wydatkował 3.489.690,31 zł klasyfikowanych w § 401 „Wynagrodzenia osobowe pracowników”. Wydatki te zostały zrealizowane w następujących rozdziałach budżetu: 60016 - „Drogi publiczne gminne” (154.658,54 zł); 75011 - „Urzędy wojewódzkie” (128.750,00 zł); 75023 - „Urzędy gmin...” (3.119.725,08zł); 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi” (86.556,69 zł). Wydatki poniesione na pochodne (§§ 411 i 412 wydatków) od wszystkich rodzajów wynagrodzeń wyniosły ogółem 653.401,40 zł.
- 2) Przestrzeganie przepisów regulujących wynagradzanie pracowników samorządowych przeprowadzono w oparciu o wynagrodzenia ustalone dla 19 pracowników urzędu miejskiego. Pracownicy, których wynagrodzenia zostały objęte próbą kontrolną zostali wskazani w poniższej tabeli:

- 3) ██████████ – burmistrz gminy miał prawo do otrzymywania w 2018 roku wynagrodzenia ustalonego w uchwale Rady Miejskiej w Czersku Nr II/15/18 z dnia 30 listopada 2018 r. Z przywołanej uchwały wynikało, że burmistrzowi gminy od dnia 19.11.2018 r przysługiwało miesięczne wynagrodzenie, na które składały się następujące elementy:
- wynagrodzenie zasadnicze w wysokości - 4.800,00 zł;
  - dodatek funkcyjny w wysokości - 2.100,00 zł;
  - dodatek specjalny w wysokości - 2.760,00 zł.

Ponadto na podstawie odrębnych przepisów burmistrzowi przysługiwał dodatek za wieloletnią pracę (stażowy – 960,00 zł), nagrody jubileuszowe oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne. Ogółem wynagrodzenie miesięczne burmistrza wynosiło 10.620,00 zł.

Wynagrodzenie burmistrza nie wykraczało poza granice określone dla osób zatrudnionych na stanowiskach burmistrza gminy w gminach powyżej 15 tys. do 100.000 mieszkańców w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2019 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2018 r., poz. 236).

- 4) ██████████ – burmistrz gminy była uprawniona do otrzymywania w 2018 roku wynagrodzenia określonego w dwóch uchwałach Rady Miejskiej w Czersku:
- Nr II/10/14 z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrza Czerska – wynagrodzenie określone tą uchwałą obowiązywało do dnia 30.06.2018 r.;
  - Nr XLV/410/18 z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrza Czerska – określone tą uchwałą wynagrodzenie obowiązywało do dnia 19.11.2018 r.
- Z przywołanych wyżej uchwał wynikało, że w 2018 roku burmistrzowi gminy należało się wynagrodzenie miesięczne, którego składowymi było:
    - w okresie od dnia 1.01.2018 roku do dnia 30.06.2018 r.: wynagrodzenie zasadnicze – 5.500,00 zł; dodatek funkcyjny – 2.000,00 zł; dodatek specjalny – 3.000,00 zł;
    - w okresie od dnia 1.07.2018 r. do dnia ustania stosunku pracy (19.11.2018 r.): wynagrodzenie zasadnicze – 4.800,00 zł; dodatek funkcyjny – 2.100,00 zł; dodatek specjalny – 2.760,00 zł.

Na podstawie odrębnych przepisów w 2018 r burmistrzowi przysługiwał także dodatek za wieloletnią pracę 20% i dodatkowe wynagrodzenie roczne oraz nagroda jubileuszowa.

- W toku czynności kontrolnych ustalono, że obowiązujące w I połowie 2018 roku wynagrodzenie burmistrza gminy określono zgodnie z obowiązującymi wówczas

przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 1786). Wynagrodzenie obowiązujące od 1 lipca 2018 r. określono zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936).

Wynagrodzenie burmistrza gminy nie przekraczało w trakcie miesiąca wysokości określonej w art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 902).

- Ustalono, że w dniu ustania stosunku pracy (19.11.2018 r.) pani [REDAKTOWANE] przysługiwało 6 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego za 2018 rok, za który został wypłacony ekwiwalent pieniężny w dniu 20.11.2018 r. (3.046,08 zł).

Ponadto na podstawie art. 40 ustawy z dnia 21.11.2008 r. o pracownikach samorządowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 r. poz. 1289) pani [REDAKTOWANE] została przyznana i wypłacona odprawa w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia.

- 5) Pan [REDAKTOWANE] – I zastępca burmistrza był uprawniony do otrzymywania w 2018 roku wynagrodzenia, które określono w niżej wskazanych pismach burmistrza:

- WO.2122.103.2014 z dnia 08.12.2014 roku;
- WO.2122.15.2018 z dnia 18.01.2018 roku;
- WO.2122.15.2018 z dnia 12.07.2018 roku.

- Z przywołanych pism wynikało, że na wynagrodzenie miesięczne składało się:
  - w okresie od dnia 1.01.2018 roku do dnia 30.06.2018 r.: wynagrodzenie zasadnicze – 5.200,00 zł; dodatek funkcyjny – 2.200,00 zł; dodatek specjalny – 2.184,00 zł, dodatek stażowy 936,00 zł;
  - w okresie od dnia 1.07.2018 r. do dnia ustania stosunku pracy (28.02.2019 r.): wynagrodzenie zasadnicze – 4.200,00 zł; dodatek funkcyjny – 2.200,00 zł; dodatek specjalny – 3.060,00 zł oraz dodatek stażowy – 756,00 zł, który od września 2018 r. wynosił 798,00 zł.

- Ustalono, że na podstawie zarządzenia Nr 1044/18 Burmistrza Czerska z dnia 15 listopada 2018 r. pan [REDAKTOWANE] został odwołany ze stanowiska I zastępcy burmistrza z dniem 16 listopada 2018 r. Na podstawie § 3 ww. zarządzenia zwolniono go z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia (do dnia 28.02.2019 r.) z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. W dniu 28.02.2019 roku wypłacono ekwiwalent za 31 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego (10.666,48 zł).

O wyjaśnienie przyczyny nieudzielenia urlopu wypoczynkowego w okresie wypowiedzenia zwrócono się do pani [REDAKTOWANE] inspektor do spraw kadr i administracji.

W wyjaśnieniu oznaczonym WO.1710.3.2019 z dnia 3.09.2019 r. pani [REDAKTOWANE] zajęła następujące stanowisko – cyt.: (...) *przepis art. 167¹ KP nie zobowiązuje pracodawcy do udzielenia pracownikowi urlopu wypoczynkowego w okresie wypowiedzenia umowy o pracę. W związku z tym, że Pan [REDAKTOWANE] nie wykonywał obowiązku dot. Wykorzystania urlopu w okresie wypowiedzenia, to zgodnie z normą bezwzględnie obowiązującą, tj. art. 171 § 1 KP, w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny. Dlatego też po stronie pracodawcy wystąpił prawny obowiązek wypłacenia ekwiwalentu za niewykorzystany urlop.*

[Kserokopie zarządzenia Nr 1044/18 Burmistrza Czerska z dnia 15.11.2018 r., pisma W.O.2350.2.2019 z dnia 28.02.2019 r., kartoteki wynagrodzeń pracownika oraz wyjaśnienie złożone przez panią [REDAKTOWANE] – inspektor – poz. 14 akt kontroli]

- 6) [REDAKTOWANE] – II zastępca burmistrza był uprawniony do otrzymywania w 2018 roku wynagrodzenia określonego na podstawie pism burmistrza: WO.2122.104.2014 z dnia 10.12.2014 r.; WO.2122.14.2018 z dnia 18.01.2018 r. i WO.2122.14.2018 z dnia 12.07.2018 r.

Ustalono, że składowymi przysługującego wynagrodzenia miesięcznego były:

- w okresie od dnia 1.01.2018 roku do dnia 30.06.2018 r.: wynagrodzenie zasadnicze – 5.200,00 zł; dodatek funkcyjny – 2.200,00 zł; dodatek specjalny – 2.028,00 zł, dodatek stażowy 1.040,00 zł;
- w okresie od dnia 1.07.2018 r. do dnia ustania stosunku pracy (30.09.2018 r.): wynagrodzenie zasadnicze – 4.200,00 zł; dodatek funkcyjny – 2.200,00 zł; dodatek specjalny – 2.930,00 zł oraz dodatek stażowy 840,00 zł.

W dniu ustania stosunku pracy (30.09.2018 r.) panu [REDAKTOWANE] przysługiwało 36 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, za który wypłacono ekwiwalent pieniężny w dniu 4.10.2018 r (17.501,76 zł). W naliczeniu ekwiwalentu nieprawidłowości nie stwierdzono.

- 7) Obowiązujące w 2018 roku podstawowe składniki wynagrodzenia (płaca zasadnicza, dodatek funkcyjny i dodatek stażowy) pani [REDAKTOWANE] – skarbnik gminy ustalono w dniu 10.07.2013 roku pismem WO.2112.82.2013. Przysługujący dodatek specjalny w okresie od 1.01.2018 r. do 30.11.2018 został przyznany pismem WO.2122.13.2018 z dnia 18.01.2018 r., który od dnia 1.12.2018 roku został zwiększony do 2.560,00 zł – pismo burmistrza WO.2120.4.2018 z dnia 12.12.2018 roku. Wynagrodzenie to nie wykraczało poza granice określone dla osób zatrudnionych na stanowiskach skarbników gmin w gminach powyżej 15 tys. mieszkańców w załączniku nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2019 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2018 r., poz. 236).

- 8) Do wynagrodzeń pozostałych pracowników objętych próbą kontrolną zastosowanie miały uregulowania zawarte w *Regulaminie wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku* wprowadzonym do stosowania zarządzeniem Nr 587/09 Burmistrza Czerska z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku.
- Wyżej przywołany regulamin obowiązywał do 30 września 2018 r., w trakcie jego obowiązywania dokonano zmian, które wprowadzono zarządzeniami Burmistrza Czerska:
    - Nr 713/10 z dnia 12 stycznia 2010 roku w sprawie zmiany zarządzenia Nr 587/09 Burmistrza Czerska w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku;
    - Nr 101/15 z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 587/09 Burmistrza Czerska z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku;
    - Nr 297/15 z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 587/09 Burmistrza Czerska z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku.

Zmiany dotyczyły dodania ust. 3 w § 4, w którym uregulowano szczegółowo zasady wynagradzania kierowców, doprecyzowano zasady przyznawania dodatków funkcyjnego (§ 6) i specjalnego (§ 7). Do *Regulaminu* dodano także § 10 a, w którym wskazano, iż Kierownikowi USC i jego zastępcy przysługuje dodatek w kwocie 200,00 zł za przyjęcie oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński w trybie art. 85 ust. 5 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

- Od dnia 1 października 2018 r. zaczął obowiązywać *Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku* wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 985/18 Burmistrza Czerska z dnia 14 września 2018 r. w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku.
  - W obowiązujących w trakcie 2018 r. regulaminach określono m.in.: wymagania kwalifikacyjne pracowników; szczegółowe warunki wynagradzania, w tym poziom maksymalnego wynagrodzenia zasadniczego; szczegółowe warunki przyznawania dodatku funkcyjnego i dodatku specjalnego; szczegółowe warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania nagród innych niż nagroda jubileuszowa; szczegółowe warunki i sposób przyznawania innych dodatków oraz szczegółowe warunki obliczania wynagrodzenia i dodatków za pracę poza rozkładem czasu pracy przyjętym dla danego pracownika.
- 9) Ustalono, że wszystkim pracownikom wymienionym w pozycjach 5 – 18 ww. tabeli przyznano wynagrodzenia zgodnie z obowiązującym regulaminem wynagradzania.

- 10) Regulamin zawierał postanowienia, zgodnie z którymi pracownikom zatrudnionym na stanowiskach kierowniczych, radcy prawnemu, audytorowi wewnętrznemu oraz pełnomocnikowi burmistrza ds. niejawnych przysługiwał dodatek funkcyjny, który nie mógł być niższy niż 300,00 zł i nie wyższy jak 2.500,00 zł. Wśród pracowników objętych próbą kontrolną taki dodatek przysługiwał i został przyznany sekretarzowi gminy, radcy prawnemu, naczelnikom wydziałów, zastępcy naczelnika wydziału, kierownikom biur, pełnomocnikowi burmistrza ds. informacji niejawnych (do czerwca 2018 r.).
Jeden z pracowników, którego wynagrodzenie objęto próbą kontrolną otrzymywał dodatek specjalny przyznany mu na podstawie § 7 *Regulaminu wynagradzania*. Dodatek ten został przyznany pani [REDAKTOWANE] na okres od 1.04.2018 r. do 30.06.2018 r. z tytułu pełnienia funkcji opiekuna stażystów odbywających staż w kontrolowanej jednostce.
- 11) W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.5.2. Dodatkowe wynagrodzenie roczne pracowników

- 1) W 2018 roku urząd miejski zrealizował 250.207,67 zł wydatków budżetowych klasyfikowanych w § 404 - „Dodatkowe wynagrodzenie roczne”. Środki te wydatkowano w następujących rozdziałach budżetu: 60016 - „Drogi publiczne gminne” (15.426,19 zł); 75011 - „Urzędy wojewódzkie” (10.000,00 zł); 75023 - „Urzędy gmin...” (218.340,28 zł); 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi” (6.441,20 zł).
- 2) Sprawdzeniu poddano wyliczenie dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla 18 pracowników urzędu miejskiego, których wynagrodzenia stanowiły próbę kontrolną dla wcześniej opisanej kontroli wynagrodzeń osobowych. Wśród pracowników objętych próbą kontrolną 16 z nich było uprawnionych do otrzymania dodatkowego wynagrodzenia rocznego i takie wynagrodzenie zostało im wypłacone.
- 3) W wyniku kontroli ustalono, że wynagrodzenia wyliczono i wypłacono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1872).

3.5.3. Nagrody

- 1) Obowiązujący w jednostce Regulamin wynagradzania pracowników w Urzędzie Miejskim w Czersku stanowił między innymi, że:
  - nagroda może być przyznana pracownikom za wzorowe wykonywanie obowiązków służbowych; szczególne osiągnięcia w pracy; wykonywanie dodatkowych zadań, wykraczających poza obowiązki wynikające z umowy o pracę; inicjatywę; samodzielność; systematyczne i efektywne podnoszenie kwalifikacji zawodowych,
  - nagrody mógł przyznać burmistrz z własnej inicjatywy lub na wniosek bezpośredniego przełożonego nagradzanego pracownika.

- 2) Ustalono, że w 2018 roku kierownik kontrolowanej jednostki przyznał nagrody czterokrotnie. Suma wypłaconych nagród wyniosła 126.085,00 zł i stanowiła 3,61% wszystkich wydatków na wynagrodzenia osobowe urzędu.
- w maju przyznano nagrody 49 pracownikom kontrolowanej jednostki. Większość nagród (42) była jednakowej wysokości – 1.450,00 zł. Przyznano także 6 nagród w wysokości 725,00 zł oraz jedną w wysokości 1.305,00 zł. Suma przyznanych nagród w maju wyniosła ogółem 66.555,00 zł;
  - w lipcu kierownik jednostki przyznał 6 nagród na łączną kwotę 10.630,00 zł. Trzech pracowników otrzymało nagrody w wysokości 2.500,00 zł dla każdego z nich. Trzej pozostali pracownicy otrzymali świadczenia w zróżnicowanej wysokości tj.: 2.000,00 zł, 1.000,00 zł oraz 130,00 zł;
  - we wrześniu burmistrz udzielił nagrody jednemu pracownikowi w wysokości 2.500,00 zł.
  - w grudniu przyznano nagrody 47 pracownikom urzędu na sumę 46.400,00 zł. Najwięcej przyznano nagród w wysokości 1.000,00 zł, nagrody w tej wysokości otrzymało 45 pracowników, co stanowi 97% pracowników, którym przyznano nagrody w grudniu 2018 roku. Przyznano także jedną nagrodę w wysokości 900,00 zł oraz jedną nagrodę w wysokości 500,00 zł.

Ustalono, że każdy z pracowników objętych próbą kontrolną otrzymał odrębne pisemne uzasadnienie przyznania nagrody.

- 3) Wskazana suma wydatków na wynagrodzenia osobowe obejmowała swym zakresem także wydatki w wysokości 49.203,20 zł na wypłatę nagród jubileuszowych dla trzech pracowników kontrolowanej jednostki. Prawidłowość wyliczeń nagród jubileuszowych sprawdzono w oparciu o 3 (wszystkie) nagrody jubileuszowe wypłacone następującym osobom: pani [REDAKTED] pani [REDAKTED] i panu [REDAKTED]. Nagrody wypłacono w lipcu i wrześniu 2018 roku.

Do wysokości i terminu wypłat nagród jubileuszowych zastrzeżeń nie wniesiono.

3.5.4. Wydatki na podróże służbowe pracowników (krajowe i zagraniczne)

- 1) Na krajowe podróże służbowe pracowników klasyfikowane w § 441 wydatków urząd miejski wydatkował w 2018 roku środki budżetowe w wysokości 35.480,43 zł. Wydatki te zrealizowano w dwóch rozdziałach 75023 – „Urzędy gmin...” w wysokości 35.015,71 zł i 75109 – „Wybory do rad gmin, rad powiatów...” (464,72 zł).
Poza wyżej wskazanymi wydatkami urząd miejski wydatkował także środki klasyfikowane w § 470 – „Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej” w wysokości 781,03 zł, które zrealizowano w rozdziale 75023.

W 2018 roku na zagraniczne podróże służbowe pracowników (§ 442 - „, Podróże służbowe zagraniczne”) kontrolowana jednostka nie ponosiła żadnych wydatków.

- 2) Szczegółową kontrolą objęto wydatki na podróże służbowe przedstawione poniżej:
- związane ze zwrotem kosztów podróży krajowych odbytych przez pracowników środkami komunikacji publicznej oraz pojazdami nie należącymi do pracodawcy, Kontrolą objęto okres od 1.04.2018 r. do 30.06.2018 r.
  - stanowiące wypłatę pracownikom miesięcznych ryczałtów pieniężnych tytułem zwrotu kosztów używania prywatnego pojazdu pracownika używanego do jazd lokalnych. Kontrolą objęto wydatki całego 2018 roku, które wyniosły 18.664,86 zł.

- 3) W kontrolowanym II kwartale 2018 r. rozliczono koszty 57 podróży służbowych, wydatki poniesione w tym okresie (bez tzw. ryczałtów samochodowych) wyniosły 4.332,78 zł. Ustalono, że podróże służbowe odbyto środkami komunikacji publicznej, pojazdami nie stanowiącymi własności pracodawcy oraz samochodem służbowym.

Koszty podróży służbowych odbytych pojazdem nie stanowiącym własności pracodawcy rozliczano według stawek maksymalnych określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 ze zm.).

Stosowanie powyższych stawek wynikało z uregulowań wewnętrznych jednostki tj. § 3 ust. 1 „Regulaminu określającego zasady używania do celów służbowych samochodów osobowych niebędących własnością pracodawcy” stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 448/13 Burmistrza Czerska z dnia 22 stycznia 2013 r. w sprawie ustalenia regulaminu określającego zasady używania do celów służbowych samochodów osobowych nie będących własnością pracodawcy. W związku z powyższym do rozliczeń podróży służbowych objętych kontrolą przyjmowano stawkę 0,8358 zł za jeden kilometr przebiegu pojazdu.

Dokumenty będące podstawą odbycia podróży służbowych „polecenia wyjazdu służbowego” były wystawiane prawidłowo. Rozliczanie poniesionych kosztów odbywało się właściwie i terminowo.

- 4) W 2018 roku w formie miesięcznych ryczałtów pieniężnych rozliczano koszty używania prywatnych pojazdów do celów służbowych w jazdach lokalnych. Z tej formy rozliczania kosztów korzystało 14 pracowników urzędu miejskiego, z którymi zawarto pisemną „Umowę o używanie samochodu do celów służbowych”. Wyżej wskazane umowy zawarto na czas obowiązywania umowy o pracę, w umowach tych wskazano indywidualny miesięczny limit kilometrów dla każdego pracownika, który wynosił: (300 km dla 3 osób),

(250 km dla 4 osób), (200 km dla 1 osoby), (150 km dla 6 osób), określono także zasady rozliczeń finansowych.

- W czasie czynności kontrolnych stwierdzono, że pan ██████████ złożył oświadczenie (załącznik nr 2 do Regulaminu) za sierpień 2018 r. z przekroczeniem terminu określonego w „Regulaminie” tj. w dniu 12 września 2018 r.

Pomimo uchybienia terminu tzw. ryczałt za dojazdy w wysokości 60,79 zł został mu wypłacony- „Lista płac nr 12 za miesiąc wrzesień 2018 r.”

Zgodnie z § 4 ust. 1 obowiązującego w jednostce „Regulaminu” zwrot kosztów dokonywany jest na podstawie pisemnego oświadczenia pracownika, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu, składanego do właściwej komórki organizacyjnej w terminie do 5 dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który ma nastąpić wypłata ryczałtu. W ust. 2 tego samego paragrafu wskazano, że – cyt.: „niedotrzymanie terminu, o którym mowa w ust. 1 spowoduje utratę przez Pracownika prawa do ubiegania się o ryczałt za dany miesiąc, chyba że zwłoka nastąpiła z powodu okoliczności, za które pracownik nie ponosi winy”.

O złożenie wyjaśnienia w sprawie poproszono panią ██████████ – inspektor do spraw kadr i administracji.

W złożonym wyjaśnieniu wyżej wymieniona podała, że pracownik nie ponosi winy za uchybienie terminowi, gdyż – cyt.: *Pracownik wykonywał prace remontowe i konserwatorskie w gmachu Urzędu Miejskiego w Czersku. Z uwagi na fakt, iż prace te nie mogły być prowadzone w godzinach otwarcia Urzędu, były one wykonywane po godz. 15.00, gdy w biurach nie było już urzędników.*

Wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pani ██████████ – inspektor, kserokopia oświadczenia pracownika, kserokopia zarządzenia Nr 448/13 Burmistrza Czerska z dnia 22 stycznia 2013 r. – poz. 15 akt kontroli]

3.5.5. Wydatki na zakupy, dostawy i usługi

- 1) Prawidłowość wydatkowania środków na zakupy, dostawy i usługi przeprowadzono na przykładzie wydatków klasyfikowanych w § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” oraz w § 430 – „Zakup usług pozostałych”. Kontrolą objęto kwoty wydatkowane jednorazowo powyżej 500,00 zł w następujących rozdziałach budżetu:

- 60016 – „Drogi publiczne gminne” - § 421 – 6 wydatków na sumę 6.398,10 zł;
- 75023 – „Urzędy gmin (...)” - § 421 – 59 wydatków na sumę 113.074,25 zł; § 430 – 65 wydatków na sumę 264.121,51 zł;
- 75412 – „Ochotnicze straże pożarne” - § 421 – 64 wydatki na sumę 66.153,72 zł; § 430 – 13 wydatków na sumę 15.729,74 zł.

- 2) Objęte kontrolą wydatki na zakup materiałów i wyposażenia wiązały się przede wszystkim z zapłatą faktur za zakupione meble, materiały przeznaczone do remontu, materiały

biurowe, środki czystości, paliwo, sprzęt elektroniczny (drukarki), tonery, tusze, zakup oprogramowania, kwitariusze.

- 3) Kontrolowane wydatki na zakup „usług pozostałych” dotyczyły zapłaty za obsługę prawną, opłatę abonamentu RTV, konwojowanie wartości pieniężnych, publikację ogłoszeń prasowych, monitoring, przesyłki pocztowe, dostarczenie wody i odprowadzenie ścieków, sprzątanie budynku, wywóz odpadów, przeglądy techniczne, obsługę multimedialną.

W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.5.6. Stosowanie przepisów o zamówieniach publicznych

- 1) Kontrolę przestrzegania w 2018 roku ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1986) w zakresie wydatków bieżących przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. *Usługi związane z zimowym utrzymaniem dróg gminnych oraz niektórych dróg powiatowych na terenie Gminy Czersk w sezonie zima 2018/2019* (sprawa WO.271.48.2018.), który swym zakresem obejmował 20 części. Szczegółową kontrolą objęto część zamówienia pn. *Część 1: miasto Czersk – zimowe utrzymanie ulic, dróg, chodników i parkingów gminnych w mieście*.
- 2) Podstawowe informacje dotyczące przedmiotowego zamówienia zawarto w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Ustalone dane
1	2
Wartość szacunkowa całego zamówienia	547.647,13 zł
Wartość szacunkowa części 1 zamówienia objętego kontrolą	123.333,33 zł
Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia	zatwierdzona przez kierownika zamawiającego w dniu 5.10.2018 r., udostępniona na stronie bip.czersk.pl od dnia 5.10.2018 r. do dnia 15.10.2018 r.
Wybrany tryb zamówienia publicznego	przetarg nieograniczony
Rodzaj zamówienia	usługi
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	usługi związane z zimowym utrzymaniem dróg gminnych oraz niektórych dróg powiatowych na terenie Gminy Czersk w sezonie zima 2018/2019 (20 części)
Zadanie objęte kontrolą	miasto Czersk – zimowe utrzymanie ulic, dróg, chodników i parkingów gminnych w mieście
Wymagany termin wykonania zamówienia	do dnia 30.04.2019 r.
Wadium	nie żądano wniesienia wadium,
Oferty częściowe	zamawiający przewidział możliwości składania ofert częściowych
Przewidywane zamówienia w trybie art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 PZP	zamawiający przewidział możliwość udzielenia zamówień, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 PZP do wysokości 50% zamówienia podstawowego
Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu	nr 632407 - N - 2018 z dnia 5.10.2017 r.
Termin składania ofert	do godz. 10.00 w dniu 15.10.2018 r.
Kryteria oceny ofert	cena – 60%, czas podjęcia akcji od zgłoszenia – 40%;
Cena w ofercie	zamawiający oczekiwał podania w ofercie ceny stawki godzinowej.
Powołanie komisji przetargowej	zarządzenie Nr 80/11 Burmistrza Czerska z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie powołania stałej komisji przetargowej oraz regulaminu jej działania
Liczba złożonych ofert na zadanie	1
Oferta część 1 z najniższą ceną – oferta z najwyższą ceną	Jedna oferta - „Pozorski” s.c. Andrzej Pozorski, Piotr Pozorski Złotowo – 94.350,00 zł.
Oferty odrzucone – podstawa prawna	nie odrzucono żadnej oferty
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	nie wykluczono żadnego wykonawcy
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	„Pozorski” s.c. Andrzej Pozorski, Piotr Pozorski Złotowo – 94.350,00 zł.
Zawiadomienie o wyborze oferty – data	5.11.2018 r.
Numer umowy/data zawarcia	WO - 272- 48A.2018 z dnia 13.11.2018 r.
Publikacja ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych	nr 5002737000 -N -2018 z dnia 15.11.2018 r.

- Z protokołu otwarcia ofert w dniu 15.10.2018 roku złożonych do przetargu wynikało, że na część nr 1 zamówienia w wyznaczonym terminie swoją ofertę złożyło jedno przedsiębiorstwo tj. „Pozorski” s.c. Andrzej Pozorski, Piotr Pozorski Złotowo – 94.350,00 zł.
  - Ustalono, że przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia – 80.000,00 zł.
  - Cena najtańszej oferty przewyższała kwotę, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na finansowanie części 1 ww. zamówienia o 14.350,00 zł. W związku z tym Komisja Przetargowa wystosowała w dniu 5.11.2018 roku pismo do kierownika jednostki o zwiększenie planu wydatków na poszczególne części zamówienia, w tym do wysokości najniższej oferty dotyczącej części 1 (94.350,00 zł) lub unieważnienia postępowania w części. Kierownik jednostki zdecydował o zwiększeniu kwot na realizację poszczególnych części zamówienia ogółem zwiększono środki o 58.522,68 zł.
  - Komisja przetargowa wybrała ofertę dla wykonania ww. zadania o wartości – 94.350,00 zł złożoną przez „Pozorski” s.c. Andrzej Pozorski, Piotr Pozorski Złotowo. Ww. oferta uzyskała największą ilość punktów w ocenie według kryteriów określonych w SIWZ.
  - Z wyżej wskazanym wykonawcą zawarto umowę nr WO.272.48A.2018 w dniu 13.11.2018 r. Postanowienia umowne w zakresie określenia zakresu rzeczowego zamówienia były zgodne ze SIWZ. W części dotyczącej wynagrodzenia wykonawcy umowa była spójna ze złożoną ofertą przetargową. Z § 5. umowy wynikało, że za wykonane usługi w okresie od dnia podpisania umowy do 31.12.2018 r. wykonawca miał wystawić pierwszą fakturę po 1 stycznia 2019 r.
  - W dniu podpisania umowy (13.11.2018 r.) plan wydatków budżetowych na zadanie pn. Usługi związane z zimowym utrzymaniem dróg gminnych oraz niektórych dróg powiatowych na terenie Gminy Czersk w sezonie zima 2018/2019 dla wszystkich części wynosił 360.000,00 zł. Do dnia podpisania umowy nie wydatkowano żadnych środków na realizację przedmiotowego zamówienia.
Powyższe wskazuje, że w dniu podpisania umowy zamawiający posiadał wystarczające środki budżetowe na finansowanie umowy zawartej na kwotę 94.350,00 zł. Ustalono, że w uchwale Nr XL/363/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 stycznia 2018 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czersk na lata 2018 – 2033 w § 2 lit. b. organ stanowiący gminy upoważnił burmistrza do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy.
- 3) W trakcie kontroli ww. zamówienia publicznego nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.5.7. Wydatki na podróże służbowe radnych (krajowe i zagraniczne)

W 2018 roku kontrolowana jednostka nie poniosła żadnych wydatków związanych z podróżami służbowymi radnych Rady Miejskiej w Czersku.

3.5.8. Wyплаты diet radnym i przewodniczącym jednostek pomocniczych gminy

1) Obowiązujące w 2018 roku wysokości diet przysługujących radnym Rady Miejskiej w Czersku oraz przewodniczącym jednostek pomocniczych gminy określono w dwóch odrębnych uchwałach organu stanowiącego gminy tj. w uchwale Nr XVII/172/16 z dnia 22 marca 2016 r. w sprawie ustalenia diet dla radnych oraz w uchwale Nr XVII/171/16 z dnia 22 marca 2016 r. w sprawie określenia zasad przyznawania oraz wysokości diet przewodniczących jednostek pomocniczych.

• W pierwszej z ww. uchwał określono następujące miesięczne wysokości diet radnych:

- przewodniczący rady miejskiej	- 1.725,00 zł;
- wiceprzewodniczący rady miejskiej	- 950,00 zł;
- przewodniczący komisji rady miejskiej	- 700,00 zł;
- zastępca przewodniczącego komisji rady miejskiej	- 620,00 zł;
- pozostali radni	- 570,00 zł.

W uchwale w sprawie diet radnych (...) także określono zasady ich potrącania. Z przyjętych uregulowań wynikało, że za każdą nieusprawiedliwioną nieobecność na posiedzeniu rady miejskiej lub na posiedzeniu komisji rady miejskiej należało potrącić 20% należnej diety, jednak nie więcej niż 50% łącznej diety w skali miesiąca.

• Druga z przywołanych powyżej uchwał określała zryczałtowane miesięczne diety przewodniczących jednostek pomocniczych gminy. Wysokość diet sołtysów była uzależniona od ilości osób zamieszkujących na terenie sołectwa według stanu na dzień 30 czerwca roku poprzedniego, i tak:

- dla sołectw o liczbie mieszkańców do 400	- 570,00 zł;
- dla sołectw o liczbie mieszkańców od 401 do 1.000	- 630,00 zł;
- dla sołectw o liczbie mieszkańców od 1.001 do 2.000	- 680,00 zł;
- dla sołectw o liczbie mieszkańców powyżej 2.000	- 730,00 zł;

Przewodniczącym zarządów osiedli przyznano diety w wysokości- 570,00 zł.

• Wyżej wskazane diety obejmowały także koszty abonamentu telefonicznego i rozmów służbowych. Wyplata diet radnym i przewodniczącym jednostek pomocniczych gminy miała następować z dołu do 10 dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu, za który dieta przysługiwała.

2) Zrealizowane w 2018 roku wydatki związane z wypłatą diet wyniosły ogółem 318.020,94 zł, w tym radnym Rady Miejskiej w Czersku (§ 303 w rozdziale 75022 – „Rady gmin...”) wypłacono 157.100,94 zł. Wydatki związane z wypłatą diet dla 18 sołtysów

i 4 przewodniczącym jednostek pomocniczych gminy (§ 303 w rozdziale 75095 – „Pozostała działalność”) wyniosły 160.920,00 zł.

- 3) Kontrolą objęto wydatki zrealizowane na wypłatę ww. diet za maj, czerwiec i lipiec 2018 roku. W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.5.9. Naliczenie i wykorzystanie środków ZFŚS

- 1) Kontrolą objęto prawidłowość ustalania przez urząd miejski wysokości odpisu na ZFŚS, terminowość przekazywania odpisu na rachunek bankowy ZFŚS oraz wykorzystywanie środków z ZFŚS w 2018 roku.
- 2) Według uchwały Nr XL/364/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Czersk na 2018 rok wydatki związane z odpisem na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych miały wynieść 76.797,00 zł.
  - W trakcie roku ustalono wysokość odpisu na ZFŚS w 2018 roku w kwocie 88.910,74 zł, co wynika z wyliczenia:
    - 59,95 (faktyczna liczba pracowników zatrudnionych w 2018 roku w przeliczeniu na pełne etaty) x 1.185,66 zł (odpis na jednego pracownika) = 71.080,32 zł;
    - 2,23 (liczba pracowników z orzeczeniem o niepełnosprawności ze stopniem znacznym lub umiarkowanym) x 197,61 zł (wysokość zwiększenia) = 440,67 zł;
    - 6,75 (liczba pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów o emeryturach pomostowych) x 1.580,89 zł, (wysokość zwiększonego odpisu) = 10.671,01zł;
    - 34 (faktyczna liczba emerytów i rencistów) x 197,61 zł (odpis na jednego emeryta lub rencistę) = 6.718,74.
- 3) Wyliczeń dokonano na podstawie zestawienia danych o zatrudnieniu, które sporządziła w dniu 19 grudnia 2018 r. pani [REDAKTOWANE] - inspektor w Wydziale Bezpieczeństwa i Środowiska oraz w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 349).
- 4) Na wyodrębniony rachunek bankowy ZFŚS w roku 2018 dokonano przelewów odpisu w łącznej kwocie 88.910,74 zł., w tym:
  - do dnia 31.05.2018 r. przekazano łącznie 57.600,00 zł (tj. 75% planowanego odpisu);
  - w dniu 17.09.2018 r. – kwotę 19.197,00 zł (przekazano 100% planowanego odpisu);
  - w dniu 20.12.2018 r. – kwotę 12.113,74 zł (korekta w oparciu o rzeczywistą liczbę zatrudnionych).

Wysokość przekazanego odpisu wyniosła 88.910,74 zł.

Ustalono, że urząd miejski przekazał na rachunek ZFŚŚ kwotę równą z powyższym wyliczeniem. Przekazując środki na rachunek Funduszu nie przekraczano planu finansowego wydatków budżetowych urzędu miejskiego klasyfikowanych w § 444.

- 5) Zasady gospodarowania środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Urzędu Miejskiego w Czersku określał regulamin ZFŚŚ wprowadzony zarządzeniem Nr 542/16 Burmistrza Czerska z dnia 6 grudnia 2016 roku w sprawie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Urzędu Miejskiego w Czersku. W obowiązującym „Regulaminie” wprowadzono zmiany na podstawie Zarządzenia Nr 858/18 Burmistrza Czerska z dnia 6 lutego 2018 roku w sprawie zmian w Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Urzędu Miejskiego w Czersku.
- 6) Na dzień 1.01.2018 roku na rachunku funduszu były środki w kwocie 20.901,21 zł, roczna kapitalizacja odsetek wyniosła 314,38 zł. Wykorzystano środki funduszu w łącznej kwocie 82.000,00 zł, z czego:

- świadczenia pieniężne	- 68.860,00 zł;
- bezzwrotne zapomogi losowe	- 10.150,00 zł;
- dofinansowanie wypoczynku	- 2.990,00 zł.
- 7) Przy udzielaniu świadczeń uwzględniano sytuację materialną i życiową uprawnionych. Powyższe wydatki były zgodne z przeznaczeniem środków ZFŚŚ, wynikającym z „Regulaminu”.
Na koniec 2018 środki zgromadzone na rachunku funduszu roku wynosiły 28.126,33 zł.
- 8) W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.5.10. Wydatkowanie środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

- 1) Zgodnie z uchwałą Nr XL/364/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Czersk na 2018 rok na przeciwdziałanie alkoholizmowi (rozdział 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”) zaplanowano wydatki na sumę 351.000,00 zł. W rozdziale 85153 – „Zwalczanie narkomanii” przewidziano środki na wydatki w wysokości 15.000 zł.
- 2) Ustalono, że kontrolowana jednostka nie realizowała programów, o których mowa w tytule. W uchwale Nr XXXVIII/357/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 wskazano, że realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii należeć miała do obowiązków Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku.

3.5.11. Wydatkowanie środków z zakresu ochrony przeciwpożarowej

- 1) Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania wydatków jednostki samorządu terytorialnego sporządzonego za 2018 rok, wynikało, że w roku objętym kontrolą zrealizowano 806.481,84 zł wydatków w dziale 754 – „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”. Wydatki te, ujęte w rozdziale 75412 – „Ochotnicze straże pożarne”, zrealizowano w niżej wskazanych paragrafach:
  - § 282 - „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom -5.625,00 zł;
  - § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych”- 3.886,36 zł;
  - § od 421 do 443 wydatków zaliczanych do grupy wydatków bieżących jednostek budżetowych - 296.970,48 zł;
  - § 623 - „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych” - 500.000,00 zł.

- 2) Próbą kontrolną wydatków bieżących objęto wydatki klasyfikowane w następujących paragrafach: § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych”; § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia”; § 430 – „Zakup usług pozostałych” oraz w § 443 – „Różne opłaty i składki”.

- 3) Wydatki zrealizowane w § 303 na sumę 3.886,36 zł wynikały z wypłaty członkom OSP ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych i szkoleniach pożarniczych. Zasady wydatkowania środków 2018 roku określała uchwała Nr XXVII/238/08 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczej straży pożarnej. Uchwały nie publikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego. W § 3 wskazano, że uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Z § 1 uchwały wynikało, że za każdą godzinę udziału członka OSP w działaniu ratowniczym lub szkoleniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę przysługiwał ekwiwalent w wysokości 1/175 przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego przez Prezesa GUS w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” (...) obowiązującego w dniu działania lub szkolenia, za każdą godzinę udziału w tych czynnościach.
  - Szczegółowe zasady wypłacania ekwiwalentu określono w zarządzeniu Nr 932/18 Burmistrz Czerska z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia zasad wypłacania ekwiwalentu pieniężnego dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Czersk za udział w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym. W przywołanym zarządzeniu m.in. określono wzór wniosku o wypłatę ekwiwalentu – załącznik nr 1, wzór karty ewidencyjnej prowadzonych działań ratowniczych/szkoleń

pożarniczych określał załącznik nr 2. W § 4 ust. 5 tego zarządzenia zawarto uregulowania, które dotyczyły terminu składania wniosków (15 dni po upływie każdego kwartału) oraz rozliczania ekwiwalentu, które miało następować do 30 dni po zakończeniu kwartału.

W § 7 ww. zarządzenia wskazano, że wchodzi ono w życie w dniu 1 lipca 2018 r. Do dnia wejścia w życie zarządzenia kontrolowana jednostka nie posiadała wewnętrznych uregulowań dotyczących zasad wypłaty ekwiwalentu.

- Ustalono, że w 2018 roku ekwiwalent wypłacono jeden raz w dniu 29.10.2018 r. 11 członkom OSP na łączną sumę 3.886,36 zł. Wyliczeń ekwiwalentu dokonano na podstawie wniosków złożonych w ostatnim dniu upływu terminu (15.10.2018 r.) przez Naczelnika OSP w Rytlu.
- Wypłacony ekwiwalent w dniu 29.10.2018 r., dotyczący działań ratowniczych i szkoleń pożarniczych odbytych wyliczono w oparciu o Komunikat Prezesa GUS w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2018 r. z dnia 9 sierpnia 2018 r. (M. P. z 2018 r. poz. 764) wynoszącego 4.521,08 zł. Ekwiwalent ten wynosił 25,83 zł za jedną godzinę udziału w działaniu ratowniczym i szkoleniu pożarniczym. Środki pieniężne wypłacono na podstawie pisma WG.5540.43.2018 sporządzonego w dniu 18.10.2018 r. przez panią [REDAKTOWANE] – podinspektora w Wydziale Rozwoju Gospodarczego. W zakresie objętym kontrolą uchybień nie stwierdzono.

- 4) Zrealizowane w § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” wydatki na sumę - 159.064,51zł były następstwem zapłaty za zakup paliwa i części do samochodów pożarniczych, sprzętu pożarniczego, umundurowania, drobnych materiałów remontowych oraz sprzętu pożarniczego.
- 5) Klasyfikowane w § 430 – „Zakup usług pozostałych” wydatki w wysokości 25.776,47 zł związane były z zapłatą za usługi udokumentowane fakturami m.in. za: przeglądy okresowe i techniczne pojazdów, przegląd budowlany nieruchomości, przegląd masek i gaśnic; serwis aparatów oddechowych, zaopatrzenie w wodę i wywóz ścieków, wywóz odpadów, oraz za przeprowadzenie kursu medycznego.
- 6) Zrealizowane wydatki w § 443 – „Różne opłaty i składki”, na sumę 24.370,42 zł, wiązały się z rocznym ubezpieczeniem w instytucji ubezpieczeniowej [REDAKTOWANE]. Zakresem ubezpieczenia objęto 13 drużyn OSP i młodzieżowych drużyn pożarniczych (186 osób) uczestniczących w działaniach ratowniczych, ćwiczeniach oraz innych działaniach statutowych (bezimienna forma ubezpieczenia) – 1.690,00 zł. Imienną formą ubezpieczenia objęto 67 członków OSP – 2.412,00 zł. Roczny ubezpieczeniem w instytucji ubezpieczeniowej [REDAKTOWANE] Polska w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC) objęto 26 samochodów i 2 przyczepy oraz w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków kierowców i pasażerów pojazdów (NWK) – 20.063,42 zł. Poza wyżej

wskazanymi wydatkowano także środki za usługi wodne – 41,00 zł, składki na Centralną Ewidencję Pojazdów i Kierowców pobieraną przy przeglądach technicznych pojazdów – 17,00 zł oraz 147,00 zł na opłaty komunikacyjne.

Do akt roboczych kontroli załączono kserokopie dwóch dokumentów potwierdzających opłacenie składek w instytucji ubezpieczeniowej.

[Kserokopie 2 dokumentów (WB – 59 i 85) potwierdzających opłacenie składek w 2018 roku w instytucji ubezpieczeniowej – poz. 16 akt kontroli]

3.5.12. Fundusz sołecki

- 1) Zgodę na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w budżecie gminy Rada Miejska w Czersku wyraziła w uchwale Nr XXXVII/304/14 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego.

Ustalono, że w 2018 roku kontrolowana gmina realizowała wydatki w ramach funduszu sołeckiego.

- 2) Ustawodawca w art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. z 2014 r., poz. 301) wskazał, że środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć zgłoszonych we wnioskach sołectw, które są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy.

Ustalono, że w 2018 roku w kontrolowanej jednostce samorządu terytorialnego obowiązywała „Strategia Rozwoju” przyjęta uchwałą Nr XXXVI/288/14 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 28.02.2014 roku.

- 3) Na podstawie sporządzonej w dniu 10.07.2017 r. „Informacji o wysokości środków przypadających na dane sołectwa oraz wysokości kwoty bazowej (K_b) przekazywanej właściwemu wojewodzie przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w roku poprzedzającym rok budżetowy” ustalono, że do wyliczeń wysokości funduszu sołeckiego na 2018 rok przyjęto następujące wielkości dotyczące dochodów bieżących gminy i ludności gminy:

- wykonane dochody bieżące gminy za rok 2016	- 89.436.125,03 zł;
- liczba mieszkańców gminy na dzień 31.12.2016 r.	- 21.563 osoby;
- kwota bazowa	- 4.147,67 zł;
- ilość mieszkańców sołectw na dzień 30.06.2017 r.	- 11.606 osób;
- wysokość funduszu sołeckiego wyliczonego na podstawie art. 3 ust.1 ustawy o funduszu sołeckim	- 527.210,33 zł.

- Wykazana w informacji wysokość dochodów bieżących gminy była zgodna z wysokością takich dochodów wykazanych w sporządzonym za 2018 rok sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego.

- Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Czersku Nr XXXIX/333/14 z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie określenia zasad zwiększania środków funduszu sołeckiego oraz zmiany

uchwały Nr XXXIX/326/09 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie określenia zasad przekazywania środków budżetowych na rzecz osiedli oraz sołectw położonych na terenie miasta i gminy Czersk (niepublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego) zwiększono środki funduszu sołectkiego. Końcowo wysokość funduszu sołectkiego zamknęła się kwotą - 630.694,00 zł

- 4) Z uchwały Nr XL/364/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Czersk na 2018 rok wynikało, że plan wydatków budżetu na zadania jednostek pomocniczych gminy w ramach funduszu sołectkiego wynosił 630.694,00 zł. Wielkość ta była spójna z wysokością wyliczonego funduszu sołectkiego.
- 5) W księgowości urzędu miejskiego została wyodrębniona ewidencja wydatkowanych środków zrealizowanych w ramach funduszu sołectkiego z podziałem na poszczególne klasyfikacje budżetowe. W oparciu o tę ewidencję ustalono, że w 2018 roku w wykonano wydatki na sumę 630.421,65 zł, które były niższe od wysokości funduszu o kwotę 272,35 zł.

W sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków urzędu miejskiego, sporządzonego za okres od 1 stycznia do końca 2018 r. „Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołectkiego”. w kolumnie 10 wykazano wydatki w prawidłowej wysokości.

- 6) Szczegółową kontrolę zgodności wydatków z planem stanowiącym załącznik nr 10 do uchwały budżetowej, jak też przestrzegania przepisów ustawy o funduszu sołectkim, przeprowadzono w oparciu o próbę kontrolną obejmującą 5 sołectw: Gotelp, Krzyż, Malachin, Odry oraz Złotowo.
- Ustalono, że ww. sołectwa mogły w 2018 roku wykorzystać środki funduszu sołectkiego na sumę 188.761,00 zł, z czego sołectwo: – Gotelp 39.984,00 zł; Krzyż – 35.214,00 zł; Malachin – 34.011,00 zł; Odry – 33.223,00 zł; Złotowo 46.329,00 zł. Sołectwa objęte próbą kontrolną złożyły wnioski na sumę równą przysługującym im środkom, co stanowiło 29,93% funduszu sołectkiego.
  - Podane powyżej kwoty uwzględniono w przywołanym już załączniku nr 1 do uchwały budżetowej - „Podział środków funduszu sołectkiego jednostek pomocniczych na 2018 r.”
  - Kontrolując wykorzystanie środków funduszu sołectkiego na finansowanie zadań w sołectwach przyjętych jako próbę kontrolną ustalono, że środki te wykorzystano wyłącznie na zadania wymienione we wnioskach sołectw, tj. na:
    - zakup wyposażenia świetlicy (stolik kelnerski, budowę altany ogrodowej, malowanie przystanków, remont drogi oraz na aktywizację lokalnej społeczności – organizację festynu z okazji Dnia Dziecka - sołectwo Gotelp;
    - zakup wyposażenia świetlicy (chłodziarka), modernizację drogi gminnej w Kłodni – w sołectwie Krzyż;

- przebudowę nawierzchni dróg gminnych oraz aktywizację lokalnej społeczności w ramach obchodów Dnia Dziecka – sołectwo Malachin;
  - promocję walorów gminy i poprawę estetyki (sprzątanie i wywóz odpadów), remont dróg gminnych, przebudowę oświetlenia ulicznego organizację festynu z okazji Dnia Dziecka w sołectwie Odry;
  - zakup materiałów i przebudowę dróg gminnych, remont przepustu – sołectwo Złotowo.
- Sołectwa objęte próbą kontrolną wydatkowały środki funduszu sołeckiego na łączną kwotę 188.693,60 zł. Wielkość ta stanowiła 99,9% wydatków ujętych we wnioskach tych sołectw oraz 29,9% wszystkich wydatkowanych środków pieniężnych 2018 roku w gminie w ramach funduszu sołeckiego.

- 7) Ustalono, że kontrolowana jednostka złożyła „Wniosek o zwrot z budżetu państwa części wydatków gminy w ramach funduszu sołeckiego”, o jakim mowa w § 4 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego oraz wzoru wniosku o ten zwrot (Dz. U. z 2014 r., poz. 916). Ww. wniosek przesłano Wojewodzie Pomorskiemu w dniu 31.05.2019 r. Dane wykazane we wniosku były spójne z wykonaniem wydatków zrealizowanych w ramach funduszu sołeckiego - gmina wniosła o zwrot kwoty w wysokości 112.901,55 zł.

Ustalono, że w dniu 29.08.2019 r., kontrolowana jednostka otrzymała z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku 112.902,00 zł z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego.

W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.6. Wydatki majątkowe

3.6.1. Planowanie nakładów inwestycyjnych (Wieloletnia Prognoza Finansowa)

- 1) Ustalono, że w dniu 23 grudnia 2015 r. organ stanowiący gminy podjął uchwałę Nr XIV/135/15 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy Czersk na lata 2016 - 2025.

Dla zobrazowania prognozy wydatków majątkowych w okresie przyjętym do kontroli wydatków majątkowych i kilku latach następnych oparto się na latach 2016 - 2021. Na podstawie powyższej uchwały ustalono następujące wielkości planowanych wydatków majątkowych dla wyżej wskazanego okresu: rok 2016 – 11.296.723,00 zł; rok 2017– 4.910.227,00 zł; rok 2018 – 6.398.749,00 zł; rok 2019 – 4.667.078,00 zł; rok 2020 – 4.417.078,00 zł; rok 2021– 4.357.078,00 zł.

- W 2016 roku organ stanowiący gminy przyjął kilka uchwał zmieniających Wieloletnią Prognozę Finansową. Ostatnie zmiany w WPF w 2016 roku wprowadzono uchwałą Nr XXIV/223/16 z dnia 29 września 2016 r. Na podstawie powyższej uchwały ustalono następujące wielkości planowanych wydatków majątkowych w latach 2016-2021: rok 2016 – 11.743.723,00 zł; rok 2017– 4.820.974,00 zł; rok 2018 – 7.806.589,00 zł; rok 2019 – 6.282.078,00 zł; rok 2020 – 4.417.078,00 zł; rok 2021– 4.357.078,00 zł.
  - Analiza prognozy dotyczącej lat 2016-2017 wskazuje, że w trakcie 2016 roku o 4% (z 11.296.723,00 zł na 11.743.723,00 zł) zwiększono prognozowane wydatki majątkowe przewidziane do realizacji w tymże roku oraz o 2 % (z 4.910.227,00 zł na 4.820.974,00 zł) zmniejszono prognozowane wydatki majątkowe na rok 2017.
- 2) W dniu 20 grudnia 2016 r. organ stanowiący gminy przyjął uchwałę Nr XVI/243/16 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy Czersk na lata 2017 – 2025.
- Dla zobrazowania prognozy wydatków majątkowych w okresie przyjętym do kontroli wydatków majątkowych i kilku latach następnych przyjęto lata 2017 - 2022. Na podstawie powyższej uchwały ustalono następujące wielkości planowanych wydatków majątkowych w latach 2017-2022: rok 2017 – 10.784.913,00 zł; rok 2018 – 8.417.448,00 zł; rok 2019 – 6.284.434,00 zł; rok 2020 – 5.761.918,00 zł; rok 2021 – 5.301.918,00 zł; rok 2022 – 5.771.918,00 zł.
- Ustalono, że w 2017 roku organ stanowiący gminy podejmował uchwały zmieniające Wieloletnią Prognozę Finansową, przy czym w trakcie roku zmieniono też okres, jakiego dotyczyła WPF – ostatnia uchwała tego organu z 2017 roku zmieniająca WPF Nr XXXV/333/17 z dnia 28 września 2017 r. dotyczyła lat 2017-2029. Na podstawie tej uchwały ustalono następujące wielkości prognozowanych wydatków majątkowych gminy na lata 2017-2029: rok 2017 – 11.188.930,00 zł; rok 2018 – 19.277.122,00 zł; rok 2019 – 7.617.037,00 zł; rok 2020 – 7.427.483,00 zł; rok 2021 – 5.201.918,00 zł; rok 2022 – 5.271.918,00 zł.
  - Zestawiając prognozy dotyczące lat 2017-2018 ustalono, że w trakcie 2017 roku o 4% (z 10.784.913,00 zł na 11.188.930,00 zł) zwiększono prognozowane wydatki majątkowe przewidziane do realizacji w tymże roku oraz o 129% (z 8.417.448,00 zł na 19.277.122,00 zł) zwiększono prognozowane wydatki majątkowe na rok 2018.
- 3) Organ stanowiący gminy w dniu 29 stycznia 2018 r. przyjął uchwałę Nr XL/363/18 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czersk na lata 2018-2033.
- W przywołanej wyżej uchwale przyjęto następujące założenia planowanych wydatków majątkowych w latach 2018 – 2023: rok 2018 - 21.615.275,00 zł; rok 2019 - 2.767.554,00 zł; rok 2020 -5.919.709,00 zł rok 2021- 3.276.406,00 zł; rok 2022 - 3.313 770,00 zł rok 2023 -3.501.808,00 zł.

- W 2018 roku organ stanowiący gminy przyjął kilka uchwał zmieniających Wieloletnią Prognozę Finansową. W trakcie roku zmieniono także okres, jakiego dotyczyła WPF – ostatnia uchwała tego organu z 2018 roku zmieniająca WPF (Nr III/22/18 z dnia 18 grudnia 2018 r.) dotyczyła lat 2018-2033.

Na podstawie tej uchwały ustalono następujące wielkości prognozowanych wydatków majątkowych gminy na lata 2018-2023: rok 2018 – 16.576 564,00 zł; rok 2019 – 7.952.973,00 zł; rok 2020 – 5.869.709,00 zł; rok 2021 – 3.226.406,00 zł; rok 2022 – 3.226.406,00 zł; rok 2023 – 3.213.770,00 zł.

- Porównując prognozy dotyczące 2018 roku ustalono, że w trakcie tego roku prognozowane wydatki majątkowe przewidziane do realizacji w tymże roku zmniejszono o 33% – z wysokości 21.615.275,00 zł do wysokości 16.576 564,00 zł.

3.6.2. Wydatki na inwestycje i remonty (z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych)

Ustalenia w zakresie planowania i realizacji wydatków inwestycyjnych w latach 2016-2018 przedstawiono poniżej, odrębnie dla każdego roku budżetowego.

Rok 2016

- 1) Z uchwały Nr XIV/136/15 Rady Miejskiej w Czernsku z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie uchwały budżetowej gminy Czernsk na 2016 rok wynikało, że wydatki majątkowe gminy zaplanowano w wysokości 11.296.723,00 zł. Zgodnie załącznikiem nr 3 do ww. uchwały budżetowej środki te zamierzano wykorzystać na finansowanie 77 zadań inwestycyjnych, 5 dotacji na inwestycje oraz na udzielenie pomocy finansowej Powiatowi Chojnickiemu na realizację 2 zadań inwestycyjnych.
- 2) Po dokonanych w trakcie roku zmianach budżetu (31 zmian) końcowy plan wydatków majątkowych wynosił 11.803.050,00 zł i był wyższy od planu początkowego o 506.327,00 zł. Końcowy plan wydatków zakładał wydatkowanie 10.510.482,00 zł na finansowanie inwestycji jednostek budżetowych, 492.568,00 zł na dotacje inwestycyjne oraz 800.000,00 zł na pomoc finansową w formie dotacji celowych.
- 3) W 2016 roku wykonano wydatki majątkowe na sumę 10.416.545,90 zł. Wydatki te stanowiły 88% planowanych wydatków.
Powyższa wielkość obejmowała: 9.362.593,16 zł wydatków i zakupów inwestycyjnych; 365.883,31 zł dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych oraz 688.069,43 zł dotacji celowych na pomoc finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego.
- 4) Kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych przeprowadzono na przykładzie zadania inwestycyjnego związanego z przebudową drogi gminnej Krzyż - Kłodnia.

Początkowy plan wydatków inwestycyjnych na realizację tego zadania, w wysokości 90.000,00 zł w tym 10.000,00 zł w ramach Funduszu Sołeckiego (rozdział 60016 – „Drogi publiczne gminne”, § 605) ustalono uchwałą Nr XIV/136/15 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie uchwały budżetowej gminy Czersk na 2016 rok. W trakcie roku plan ten zwiększono o 16.500,00 zł, do wysokości 96.500,00 zł. Zmiany zostały wprowadzone zarządzeniem Nr 447/16 Burmistrza Czerska z dnia 14.07.2016 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2016 rok, zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie Czersk ustawami na 2016 rok.

- 5) W 2016 roku na kontrolowane zadanie inwestycyjne poniesiono wydatki na sumę 106.389,22 zł. Na powyższą kwotę złożyły się wydatki poniesione na zapłatę faktur wystawionych przez niżej wskazanych przedsiębiorców:

1. [REDAKTOWANE]
  - w dniu 18.08.2016 roku faktura nr 184/2016 z dnia 20.07.2016 r. za wykonanie robót na podstawie umowy nr WO-272-11A/1/2016 (19.837,44 zł),
  - w dniu 19.08.2016 roku faktura nr 183/2016 z dnia 20.07.2016 r. na podstawie umowy nr WO-272-11A/2016 (84.391,78 zł), w tym 10.000,00 zł zapłacono ze środków Funduszu Sołeckiego.
2. [REDAKTOWANE] w dniu 02.09.2016 r. część kwoty (2.160,00 zł) wynikającej z faktury 13/2016 wystawionej na kwotę 10.800,00 zł. Za pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania „Modernizacja dróg gminnych” na podstawie umowy nr WO-272-1/43/2016.

Wyżej wymienione faktury zostały wystawione po końcowym odbiorze wykonanych robót.

- 6) Koszty inwestycyjne ww. zadania inwestycyjnego ewidencjonowano na kontach analitycznych 37000 oraz 13440 prowadzonych dla zadania inwestycyjnego *Modernizacja dróg gminnych*. Na początek 2016 roku konta te nie wykazywały żadnych kosztów. W trakcie roku na koncie 37000 zaksięgowano koszty na sumę 96.389,22 zł, na koncie 13440 zaksięgowano kwotę 10.000,00 zł. Koszty były równe sumie poniesionych w tym roku wydatków.

Wszystkie koszty zostały rozliczone – pod datą 31.12.2016 roku dokonano zwiększenia wartości początkowej środka trwałego o wartość rozliczonych kosztów.

- 7) Kontrolę przestrzegania w 2016 roku ustawy Prawo Zamówień Publicznych w zakresie wydatków majątkowych przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. *Modernizacja dróg gminnych* (sprawa WO.271.11.2016). Podstawowe informacje dotyczące przedmiotowego zamówienia zawarto w tabeli:

Wyszczególnienie	Ustalane dane
1	2
Wartość szacunkowa zamówienia	292.545,55 zł
Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia	zatwierdzona przez kierownika zamawiającego w dniu 21.04.2016 r., udostępniona na stronie bip.czersk.pl dnia 21.04.2016 r.
Wybrany tryb zamówienia publicznego	przetarg nieograniczony
Rodzaj zamówienia	roboty budowlane
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	modernizacja dróg gminnych (4 części)
	I część modernizacja drogi gminnej Kłodnia – Krzyż – etap I
	II część Stabilizacja gruntu emulsją asfaltową i cementem z doziarnieniem kruszywem dróg gruntowych
	III część modernizacja ulicy Przytorowej w Czersku
	IV część modernizacja ulicy Ostrowskiej w Rytlu
Wymagany termin wykonania zamówienia	do dnia 30.07.2016 r. (wszystkie zadania)
Wadium	nie żądano wniesienia wadium
Oferty częściowe	zamawiający przewidział możliwości składania ofert częściowych
Przewidywane zamówienia w trybie art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 PZP	zamawiający przewidział możliwość udzielenia zamówień, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 PZP do wysokości 20% zamówienia podstawowego
Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu	nr 44701 - 2016 z dnia 21.04.2016 r.
Termin składania ofert	do godz. 10.00 w dniu 06.05.2016 r.
Kryteria oceny ofert	cena – 95%, okres gwarancji – 5%;
Cena w ofercie	zamawiający oczekiwał podania w ofercie ceny ryczałtowej za wykonanie zamówienia
Powołanie komisji przetargowej	zarządzenie Nr 80/11 Burmistrza Czerska z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie powołania stałej komisji przetargowej oraz regulaminu jej działania
Liczba złożonych ofert	2
Oferta z najniższą ceną – oferta z najwyższą ceną	część I: najniższa „Marbruk Sp. z o.o.” Charzykowy - 84.391,78 zł, najwyższa „Przedsiębiorstwo Budowy Dróg S.A.” Starogard Gdański – 103.320,00 zł Część II: najniższa „Przedsiębiorstwo Budowy Dróg S.A.” Starogard Gdański – 103.305,24 zł, najwyższa „Marbruk Sp. z o.o.” Charzykowy - 133.648,79 zł; część III: jedna oferta „Marbruk Sp. z o.o.” Charzykowy – 9.066,21 zł; część IV: jedna oferta „Marbruk Sp. z o.o.” Charzykowy – 22.447,56 zł;
Oferty odrzucone – podstawa prawna	nie odrzucono żadnej oferty
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	nie wykluczono żadnego wykonawcy
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	część I „Marbruk Sp. z o.o.” Charzykowy - 84.391,78 zł; część II „Przedsiębiorstwo Budowy Dróg S.A.” Starogard Gdański – 103.320,00 zł; część III: „Marbruk Sp. z o.o.” Charzykowy – 9.066,21 zł; część IV: „Marbruk Sp. z o.o.” Charzykowy – 22.447,56 zł;
Zawiadomienie o wyborze oferty – data	09.05.2016 r.
Numer umowy/data zawarcia	część I: WO -272-11A/2016 z dnia 19.05.2016 r. część II: WO -272-11B/2016 z dnia 19.05.2016 r. część III: WO -272-11C/2016 z dnia 19.05.2016 r. część IV: WO -272-11D/2016 z dnia 19.05.2016 r.
Publikacja ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych	nr 132634 -2016 z dnia 24.05.2016 r.

Ze spisano w dniu 6.05.2016 roku protokołu otwarcia ofert złożonych do przetargu wynikało, że w wyznaczonym terminie swoje oferty złożyło 2 wykonawców. Nazwy wykonawców i ceny ofert wymieniono w tabeli:

Lp. – nr oferty	Nazwa wykonawcy	Ceny poszczególnych części oferty (w zł)			
		część I	część II	część III	część IV
1	2	3	4	5	6
1.	Marbruk Sp. z o.o. w Charzykowach	84.391,78	133.648,79	9.066,21	22.447,56
2.	Przedsiębiorstwo Budowy Dróg SA w Starogardzie Gdańskim	103.320,00	103.305,24	x	x

- Ustalono, że przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia – 285.000,00 zł, w tym: część I - 90.000,00 zł; część II -150.000,00 zł; część III – 15.000,00 zł; część IV – 30.000,00 zł.

- Spośród wszystkich ofert złożonych do przetargu komisja przetargowa wybrała 2 niżej oferty:
  - „Marbruk Sp. z o.o.” Charzykowy z ceną w wysokości 115.905,55 zł, na którą złożyło się: część I - 84.391,78 zł; część III - 9.066,21 zł; część IV - 22.447,56 zł.
  - „Przedsiębiorstwo Budowy Dróg S.A.” Starogard Gdański - część II -103.305,24 zł.
 Oferty ww. wykonawców dla poszczególnych zadań uzyskały największą ilość punktów w ocenie według kryteriów określonych w SIWZ.
- Z wyżej wskazanymi wykonawcami zawarto umowy w dniu 19.05.2016 r. - dla części nr 1, 3, 4 - umowa nr WO-272-11A/2016; dla części nr 2 – umowa nr WO-272-11B/2016. Postanowienia umów w zakresie określenia zakresu rzeczowego zamówienia były zgodne ze SIWZ, a w zakresie wynagrodzenia wykonawcy – ze złożoną ofertą przetargową.
- W dniu podpisania umów plan wydatków budżetowych na ww. zadania inwestycyjne związane z modernizacją dróg gminnych wynosił 285.000,00 zł.
- Do dnia podpisania umowy nie ponoszono wydatków na zadanie objęte kontrolą. Powyższe wskazuje, że w dniu podpisania umowy zamawiający posiadał wystarczające środki budżetowe na finansowanie umów zawartych na kwotę 219.210,79 zł.
- W trakcie kontroli ww. zamówienia publicznego nie stwierdzono naruszenia przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

Rok 2017

- 1) Z uchwały Nr XXVI/244/1 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie uchwały budżetowej gminy Czersk na 2017 rok wynikało, że wydatki majątkowe gminy zaplanowano w wysokości 10.784.913,00 zł.
Zgodnie załącznikiem nr 3 do ww. uchwały budżetowej środki te zamierzano wykorzystać na finansowanie 68 zadań inwestycyjnych, 4 dotacji na inwestycje oraz na udzielenie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego: Powiatowi Chojnickiemu - na realizację 3 zadań inwestycyjnych i Województwu Pomorskiemu - na jedno zadanie inwestycyjne.
- 2) Po dokonanych w trakcie roku zmianach budżetu (36 zmian) końcowy plan wydatków majątkowych wynosił 12.018.509,00 zł i był wyższy od planu początkowego o 1.233.596,00 zł.
Końcowy plan wydatków i zakupów zakładał wydatkowanie 10.800.903,00 zł na finansowanie inwestycji jednostek budżetowych, 362.606,00 zł na dotacje inwestycyjne oraz 855.000,00 zł na pomoc finansową w formie dotacji celowych.
- 3) W 2017 roku wykonano wydatki majątkowe na sumę 11.702.188,67 zł. Wydatki te stanowiły 97 % planowanych wydatków.
Powyższa wielkość obejmowała: 10.604.860,36 zł wydatków inwestycyjnych; 297.328,31 zł dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji

inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych oraz 800.000,00 zł dotacji celowych na pomoc finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego.

- 4) Kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych przeprowadzono na przykładzie zadania inwestycyjnego polegającego na budowie sieci wodno-kanalizacyjnej przy ulicy Kaszubskiej w Czersku.

Początkowy plan wydatków inwestycyjnych na realizację tej części zadania, wynosił 50.000,00 zł. (rozdział 60016 – „Drogi publiczne gminne”, § 605) ustalono uchwałą Nr XXVI/244/1 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie uchwały budżetowej gminy Czersk na 2017 r. W trakcie roku plan ten zwiększono o 44.000,00 zł. Zwiększenia planu dokonano zarządzeniem Nr 672/2017 Burmistrza Czerska z dnia 25.04.2017 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2017 rok, zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie ustawami na 2017 rok.

- 5) W 2017 roku na kontrolowane zadanie inwestycyjne poniesiono wydatki na sumę 90.114,40 zł. Powyższą kwotę wydatkowano na zapłatę faktury wystawionej przez Zakład Instalacji Sanitarnych i CO Jan Miętki – Liniewo.

Ustalono, że zapłaty dokonano w dniu 7.08.2017 roku faktura nr 21/17 z dnia 11.07.2017 r. za wykonanie robót na podstawie umowy nr WO-272.6D.2017 (90.114,44 zł). Wyżej wymieniona faktura została wystawiona w dniu 11.07.2017 roku po wykonaniu robót, co wynika z protokołu odbioru końcowego sporządzonego również tego samego dnia.

- 6) Koszty inwestycyjne ww. części zadania inwestycyjnego ewidencjonowano na koncie analitycznym 30000 prowadzonym do konta syntetycznego 130-900-90001-605. Na początku 2017 roku konto to nie wykazywało żadnych kosztów. W trakcie roku na koncie zaksięgowano koszty na sumę 169.633,22 zł, zaksięgowane koszty były równe sumie poniesionych w tym roku wydatków.

Wszystkie koszty zostały rozliczone – pod datą 31.12.2017 roku dokonano zwiększenia wartości początkowej środka trwałego o wartość rozliczonych kosztów.

- 7) Kontrolę przestrzegania w 2017 roku ustawy Prawo Zamówień Publicznych w zakresie wydatków majątkowych przeprowadzono na przykładzie zadania inwestycyjnego polegającego na budowie sieci wodno-kanalizacyjnej przy ulicy Kaszubskiej w Czersku. Wykonawcę zadania wyłoniono w ramach zamówienia publicznego pn. *Budowa sieci wodno-kanalizacyjnych na terenie gminy Czersk* (sprawa WO.271.6.2017), który swym zakresem obejmował 11 części, w tym część objętą kontrolą.

Podstawowe informacje dotyczące przedmiotowego zamówienia zawarto w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Ustalone dane
1	2
Wartość szacunkowa całego zamówienia	2.749.133,73 zł
Wartość szacunkowa zadania nr 6 objętego kontrolą	108.227,57 zł
Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia	zatwierdzona przez kierownika zamawiającego w dniu 21.03.2017 r., udostępniona na stronie bip.czersk.pl dnia 21.03.2017 r.
Wybrany tryb zamówienia publicznego	przetarg nieograniczony
Rodzaj zamówienia	roboty budowlane
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	Budowa sieci wodno – kanalizacyjnych na terenie gminy Czersk (11 zadań)
Część 6 objęte kontrolą	budowa sieci wodno – kanalizacyjnej ul. Kaszubska w Czersku
Wymagany termin wykonania zamówienia	do dnia 30.06.2017 r.
Wadium	nie żądano wniesienia wadium,
Oferty częściowe	zamawiający przewidział możliwości składania ofert częściowych
Przewidywane zamówienia w trybie art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 PZP	zamawiający nie przewidział możliwość udzielenia zamówień, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 PZP
Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu	nr 48012 – 2017 z dnia 21.03.2017 r.
Termin składania ofert	do godz. 10.00 w dniu 07.04.2017 r.
Kryteria oceny ofert	cena – 60%, okres gwarancji – 40%;
Cena w ofercie	zamawiający oczekiwał podania w ofercie ceny ryczałtowej za wykonanie zamówienia
Powołanie komisji przetargowej	zarządzenie Nr 80/11 Burmistrza Czerska z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie powołania stałej komisji przetargowej oraz regulaminu jej działania
Liczba złożonych ofert na zadanie	2
Oferta część 6 z najniższą ceną – oferta z najwyższą ceną	najniższa „Zakład Instalacji Sanitarnych i Co Jan Miętki” Liniewo - 90.114,40 zł, najwyższa „Zakład Usług Melioracyjnych Zbigniew Błociński” Czersk – 106.647,82 zł
Oferty odrzucone – podstawa prawna	nie odrzucono żadnej oferty
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	nie wykluczono żadnego wykonawcy
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	„Zakład Instalacji Sanitarnych i Co Jan Miętki” Liniewo – 90.114,40 zł
Zawiadomienie o wyborze oferty – data	25.04.2017 r.
Numer umowy/data zawarcia	WO -272-6D/2017 z dnia 4.05.2017 r.
Publikacja ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych	nr 83446 -2017 z dnia 16.05.2017 r.

- Ze spisano w dniu 7.04.2017 roku protokołu otwarcia ofert złożonych do przetargu wynikało, że na część nr 6 w wyznaczonym terminie swoje oferty złożyło 2 wykonawców. Nazwy wykonawców i ceny ofert wymieniono w tabeli:

Lp. – nr oferty	Nazwa wykonawcy	Cena oferty (w zł)
1	2	3
1.	Zakład Instalacji Sanitarnych i OC Jan Miętki w Liniewie	90.114,40
2.	Zakład Usług Melioracyjnych Zbigniew Błociński w Czersku	106.647,82

- Ustalono, że przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę, jaką zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia – 50.000,00 zł.
- Cena najtańszej oferty przewyższała kwotę planowanych wydatków inwestycyjnych zabezpieczonych na finansowanie tej części zadania, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na finansowanie zamówienia o 40.114,40 zł. W związku z powyższym Komisja Przetargowa wystosowała w dniu 25.04.2017 roku pismo do kierownika jednostki o zwiększenie planu wydatków do wysokości najniższej oferty (90.114,40 zł) lub unieważnienia postępowania w tej części. Kierownik jednostki zdecydował o zwiększeniu planu o 44.000,00 zł, którego dokonano zarządzeniem Nr 672/2017 Burmistrza Czerska

w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2017 rok, zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie Czernsk ustawami na 2017 rok.

- Spośród wszystkich ofert złożonych do przetargu komisja przetargowa wybrała ofertę o wartości 90.114,40 zł złożoną przez „Zakład Instalacji Sanitarnych i CO Jan Miętki” Liniewo. Ww. oferta uzyskała największą ilość punktów w ocenie według kryteriów określonych w SIWZ.
- Z wyżej wskazanym wykonawcą zawarto umowę nr WO.272.6D.2017 w dniu 4.05.2017r. Postanowienia umowne w zakresie określenia zakresu rzeczowego zamówienia były zgodne ze SIWZ, a w zakresie wynagrodzenia wykonawcy – ze złożoną ofertą przetargową.
- W dniu podpisania umowy plan wydatków budżetowych na zadanie inwestycyjne związane z budową sieci wodno-kanalizacyjnych na terenie gminy Czernsk wynosił 239.500,00 zł. Do dnia podpisania umowy nie wydatkowano żadnych środków budżetowych na część zamówienia objętego kontrolą.
Powyższe wskazuje, że w dniu podpisania umowy zamawiający posiadał wystarczające środki budżetowe (90.114,40 zł) na finansowanie przedmiotowego zadania.
- W trakcie kontroli ww. zamówienia publicznego nie stwierdzono nieprawidłowości.

Rok 2018

- 1) Z uchwały Nr XL/364/18 Rady Miejskiej w Czernsku z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie uchwały budżetowej gminy Czernsk na 2018 rok wynikało, że wydatki majątkowe gminy zaplanowano w wysokości 21.615.275,00 zł.
Zgodnie załącznikiem nr 3 do ww. uchwały budżetowej środki te zamierzano wykorzystać na finansowanie 64 zadań inwestycyjnych, 8 dotacji na inwestycje oraz na udzielenie pomocy finansowej Powiatowi Chojnickiemu na realizację 1 zadania inwestycyjnego.
- 2) Po dokonanych w trakcie roku zmianach budżetu końcowy plan wydatków majątkowych wynosił 16.609.214,00 zł i był niższy od planu początkowego o 5.006.061,00 zł.
Końcowy plan wydatków i zakupów zakładał wydatkowanie 14.934.714,00 zł na finansowanie inwestycji jednostek budżetowych, 954.500,00 zł na dotacje inwestycyjne oraz 720.000,00 zł na pomoc finansową w formie dotacji celowych.
- 3) W 2018 roku wykonano wydatki majątkowe na sumę 15.756.123,35 zł. Wydatki te stanowiły 95% planowanych wydatków.
Powyższa wielkość obejmowała: 14.302.203,73 zł wydatków i zakupów inwestycyjnych; 733.919,62 zł dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych oraz 720.000,00 zł dotacji celowych na pomoc finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego.

- 4) Kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych przeprowadzono na przykładzie zadania inwestycyjnego pn. „Budowa budynku remizy strażackiej w Krzyżu – etap I”. Początkowy plan wydatków inwestycyjnych na realizację tego zadania w 2018 r. który wynosił 250.000,00 zł - (rozdział 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami” § 605) ustalono uchwałą Nr XL/364/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie uchwały budżetowej gminy Czersk na 2018 rok, w trakcie roku plan ten nie był zmieniany.
- 5) W 2018 roku na kontrolowane zadanie inwestycyjne poniesiono wydatki na sumę 192.870,36 zł. Na powyższą kwotę złożyły się wydatki poniesione na zapłatę 2 faktur wystawionych przez niżej wskazanych przedsiębiorców:
- Przedsiębiorstwo Budowlane „DOMIX” Jolanta Żywicka w dniu 7.12.2018 roku faktura nr 01/11/18 2016 z dnia 14.11.2018 r. na kwotę 183.254,00 zł za wykonanie robót na podstawie umowy nr WO.272.45.2018 z dnia 19.09.2018 r.,
  - Usługi Projektowe Leszek Zabrocki w dniu 19.12.2018 roku faktura nr 01/11/18 z dnia 20.12.2018 r. na kwotę 9.616,36 zł na podstawie umowy nr WO-272.156.2018 z dnia 19.09.2018 r.
- 6) Koszty inwestycyjne ww. zadania inwestycyjnego ewidencjonowano na koncie analitycznym 05000 prowadzonym do konta 130-700-70005-605. Na początek 2018 roku konto to nie wykazywało żadnych kosztów. W trakcie roku na koncie zaksięgowano wartość kosztów 192.870,36 zł, kwota ta była równa sumie poniesionych w tym roku wydatków.
- Wszystkie koszty zostały rozliczone – pod datą 31.12.2016 roku dokonano zwiększenia wartości początkowej środka trwałego o wartość rozliczonych kosztów.
- 7) Kontrolę przestrzegania w 2018 roku ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1986) w zakresie wydatków inwestycyjnych przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. „Budowa budynku remizy strażackiej w Krzyżu – etap I - sprawa oznaczona numerem RO.271.45.2018.

Podstawowe informacje dotyczące przedmiotowego zamówienia zawarto w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Ustalone dane
1	2
Wartość szacunkowa zamówienia	249.514,90 zł.
Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia	zatwierdzona przez kierownika zamawiającego w dniu 13.08.2018 r., udostępniona na stronie bip.czersk.pl od dnia 13.08.2018 r.
Wybrany tryb zamówienia publicznego	przetarg nieograniczony
Rodzaj zamówienia	roboty budowlane
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	budowa remizy strażackiej w Krzyżu – I etap
Wymagany termin wykonania zamówienia	do dnia 31.07.2019 r.
Wadium	5.000,00 zł
Oferty częściowe	zamawiający nie przewidział możliwości składania ofert częściowych

Przewidywane zamówienia w trybie art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 PZP	zamawiający nie przewidział możliwości udzielenia zamówień, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 PZP
Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu	nr 603966-N-2018 z dnia 13.08.2018 r.
Termin składania ofert	do godz. 10.00 w dniu 28.08.2018 r.
Kryteria oceny ofert	Cena – 60%, okres gwarancji – 40%;
Cena w ofercie	zamawiający oczekiwał podania w ofercie ceny ryczałtowej za wykonanie zamówienia
Powołanie komisji przetargowej	zarządzenie Nr 640/17 Burmistrza Czerska z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie powołania stałej komisji przetargowej oraz regulaminu jej działania
Liczba złożonych ofert	4
Oferta z najniższą ceną – oferta z najwyższą ceną	najniższa: Przedsiębiorstwo Budowlane „DOMIX” Jolanta Żywicka – 375.031,71 zł najwyższa „EWANDER – 2” Beata Wysocka – 492.252,31 zł
Oferty odrzucone – podstawa prawna	nie odrzucono żadnej oferty
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	nie wykluczono żadnego wykonawcy
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	375.031,71 zł – Przedsiębiorstwo Budowlane „DOMIX” Jolanta Żywicka
Zawiadomienie o wyborze oferty – data	13.09.2018 r.
Numer umowy, data zawarcia	WO.272.45.2018 z dnia 19.09.2018 r.
Publikacja ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych	Nr 500227246-N-2018 z dnia 21.09.2018 r.

- Ze spisanego w dniu 28.08.2018 roku protokołu otwarcia ofert złożonych do przetargu wynikało, że w wyznaczonym terminie swoje oferty złożyło 4 przedsiębiorców. Nazwy wykonawców i ceny ofert wymieniono w tabeli:

Lp. – nr oferty	Nazwa wykonawcy	Cena oferty (w zł)
1	2	3
1.	Przedsiębiorstwo Budowlane DOMIX Jolanta Żywicka Lipuszu	375.031,71
2.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Fabian Kropidłowski w Złotowie	394.000,00
3.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Kazimierz Kropidłowski w Złotowie	466.000,00
4.	Ewander– 2 Beata Wysocka w Starogardzie Gdańskim	492.252,31

- Ustalono, że przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę, jaką zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia – 480.000,00 zł.
  - Spośród wszystkich ofert złożonych do przetargu komisja przetargowa wybrała ofertę nr 1 z ceną w wysokości 375.031,71 zł Przedsiębiorstwa Budowlanego „DOMIX” Jolanta Żywicka w Lipuszu, która uzyskała największą ilość punktów w ocenie według kryteriów określonych w SIWZ.
  - Z wyżej wskazanym wykonawcą zawarto umowę nr WO.272.45.2018 w dniu 19.09.2018r. Postanowienia umowne w zakresie określenia zakresu rzeczowego zamówienia były zgodne ze SIWZ, a w zakresie wynagrodzenia wykonawcy – ze złożoną ofertą przetargową.
  - W dniu podpisania umowy plan wydatków budżetowych na zadanie inwestycyjne związane z „Budową budynku remizy strażackiej w Krzyżu – etap I wynosił 250.000,00 zł. Z § 11 zawartej umowy wynikało, że na finansowanie zadania w 2018 roku przewidziano 240.000,00 zł. Do dnia podpisania umowy nie wydatkowano żadnych środków budżetowych na finansowanie zadania.
- W Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018 – 2033 na rok 2019 dla przedmiotowego przedsięwzięcia przewidziano środki finansowe w wysokości

250.000,00 zł. Powyższe wskazuje, że w dniu podpisania umowy zamawiający posiadał wystarczające środki budżetowe na finansowanie przedsięwzięcia na kwotę 375.031,71 zł.

- W trakcie kontroli ww. zamówienia publicznego nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.6.3. Ewidencja księgowa inwestycji, rozliczenie i przyjęcie zakończonych zadań inwestycyjnych na stan (księgowy) środków trwałych

Kontrolowana jednostka prowadzi ewidencję kosztów inwestycyjnych według podziałek klasyfikacji budżetowej z wyodrębnieniem poszczególnych zadań inwestycyjnych. Ewidencja pozwala na właściwą identyfikację poniesionych i rozliczonych kosztów w danym roku budżetowym oraz w latach poprzednich.

Wydatki inwestycyjne ewidencjonowane są w pełnej szczegółowej klasyfikacji budżetowej.

3.6.4. Zakup i objęcie akcji, udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego

W 2018 roku nie planowano i nie realizowano wydatków budżetowych klasyfikowanych w § 601 – „Wydatki na zakup i objęcie akcji i udziałów”.

3.6.5. Dotacje celowe z budżetu gminy na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji (lub zakupów inwestycyjnych) realizowanych przez inne jednostki

- 1) Na finansowanie lub dofinansowanie kosztów, o jakich mowa w tytule, w 2018 roku z budżetu kontrolowanej gminy udzielono 1.453.919,62 zł dotacji celowych. Dotacje te klasyfikowane były w następujących paragrafach i rozdziałach budżetu:
  - § 620 - „Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków klasyfikowanych w paragrafie 625” rozdział 90015 - „Oświetlenie ulic, placów i dróg” 1.777,35 zł;
  - § 622 - „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych” rozdział 85111 – „Szpitale ogólne” – 50.000,00 zł; rozdziale 92109 - „Instytucje kinematografii” – 70.000,00 zł;
  - § 623 - „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych” rozdział 75412 – „Ochotnicze straże pożarne” – 500.000,00 zł; rozdział 90001 – „Gospodarka ściekowa i ochrona wód” – 41.500 zł; rozdział 90002 - „Gospodarka odpadami komunalnymi” – 26.642,27 zł;

- § 630 - „Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych” rozdział 60014 – „Drogi publiczne powiatowe” – 720.000,00 zł,
  - § 657 - „Dotacje celowe przekazane z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych” rozdział 92120 - „Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami” 44.000,00 zł.
- 2) Szczegółową kontrolę udzielania i rozliczania majątkowych dotacji budżetowych przeprowadzono na przykładzie dotacji udzielonej Szpitalowi Specjalistycznemu im. J. K. Łukowicza w Chojnicach - 50.000,00 zł, Ośrodkowi Kultury w Czersku – 35.000,00 zł, Ośrodkowi Kultury w Rytle – 35.000,00 zł (§ - 622), Ochotniczej Straży Pożarnej w Czersku – 500.000,00 zł (§ - 623), Powiatowi Chojnickiemu 720.000,00 zł (§ - 630) suma tych dotacji wyniosła ogółem – 1.290.000,00 zł, co stanowi 89% wszystkich dotacji majątkowych udzielonych z budżetu gminy w 2018 roku.
- a) Dotacja celowa klasyfikowana w § 622 w rozdziale 85111 w wysokości 50.000,00 zł została przekazana Szpitalowi Specjalistycznemu w Chojnicach w dniu 21.08.2018 roku w oparciu o:
- uchwałę Nr XL/364/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Czersk na 2018 r. Ww. uchwale budżetowej organ stanowiący gminy postanowił udzielić dotacji celowej w wysokości 50.000,00 zł;
  - umowę nr WS 3037.11.2018 w sprawie przekazania dotacji celowej na zadanie pn. „Poprawa efektywności systemu opieki zdrowotnej poprzez przebudowę, rozbudowę i doposażenie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Szpitalu Specjalistycznym im. J.K. Łukowicza w Chojnicach. Umowę zawartą w dniu 15.03.2018 r., w której wskazano m.in. termin przekazania dotacji (na wniosek beneficjenta w terminie 14 dni od daty dostarczenia wniosku, jednak nie wcześniej niż 14 przed terminem płatności faktury) oraz termin zwrotu niewykorzystanych środków (15.01.2019 r.), a także zasady i termin (15.01.2019 r.) rozliczenia udzielonej pomocy finansowej;

Rozliczenie dotacji nastąpiło na podstawie pisma podmiotu dotowanego DE – 065/9/2018 z dnia 11.10.2018 r. (data wpływu 22.10.2018 r.) wraz następującymi załącznikami: kserokopią faktury nr 030/07/2018, kserokopią załącznika do faktury, potwierdzeniem zapłaty za fakturę, sprawozdania finansowego, kserokopią dokumentów OT „Przyjęcie środka trwałego”, rozliczeniem na podstawie art.114 ust.4 i z art. 116 ust.3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 2190).

b) Dotacja celowa udzielona Ośrodkowi Kultury w Czersku klasyfikowana w § 622 w rozdziale 92109 w wysokości 35.000,00 zł została przekazana beneficjentowi w dniu 9.10.2018 roku na podstawie:

- uchwały Nr XL/364/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Czersk na 2018 r. W uchwale budżetowej organ stanowiący gminy postanowił udzielić dotacji celowej w wysokości 35.000,00 zł;
- umowy nr WS.401.1.15.2018 z dnia 6.03.2018 r. „na udzielenie dotacji celowej na inwestycje z przeznaczeniem na zakup kina plenerowego”.

- W umowie zawarto m.in. termin przekazania dotacji (do 10.04.2018 r.) termin realizacji zadania (31.07.2018 r) a także zasady i termin rozliczenia udzielonej pomocy finansowej (30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania).

Stwierdzono, że postanowienia umowne nie pozwalają jednoznacznie ustalić terminu rozliczenia udzielonej dotacji oraz terminu zwrotu niewykorzystanych środków. Z § 7 ust. 1 wynika, że termin rozliczenia udzielonej pomocy finansowej miał wynosić 30 dni licząc od dnia zakończenia realizacji zadania. Natomiast § 8 ust. 1 stanowi, że przyznane środki finansowe „Dotowany jest zobowiązany wykorzystać do 30 listopada 2018 r. Z kolei postanowienia ust.2 ww. paragrafu wskazują, że „Środki finansowe niewykorzystane do tego terminu Dotowany był zobowiązany zwrócić w terminie 15 dni od dnia wskazanego w ust.1 na rachunek bankowy Dotującego (...).

O złożenie wyjaśnienia poproszono panią [REDAKTOWANO] inspektor w Wydziale Spraw Społecznych. W złożonym wyjaśnieniu pani [REDAKTOWANO] podała m.in., że: *w § 8 pkt 1 zapisano, że Dotowany jest zobowiązany wykorzystać środki finansowe do 30 listopada 2018 r. Zapis w § 8 pkt 1 jest błędny i jako termin wykorzystania środków finansowych powinien wskazywać 31 lipca 2018 r. (stosownie do terminu realizacji zadania). Błąd ten wynika z oczywistej omyłki pisarskiej będącej rezultatem stosowania „szablonów”.*

Na potwierdzenie powyższych ustaleń do akt roboczych kontroli załączono kserokopie niżej wymienionych dokumentów.

[Kserokopia umowy WS.401.1.15.2018 z dnia 6.03.2018 r. wyjaśnienie złożone przez panią [REDAKTOWANO] - poz. 17 akt kontroli]

- Rozliczenie dotacji nastąpiło w dniu (5.07.2018 r. data wpływu) na podstawie: „sprawozdania w okresie od 6.03.2018 do 30.06.2018 r. realizacji zadań określonych w umowie nr WS.401.1.15.2018 r. zawartej w dniu 6.03.2018 r.; kserokopii faktury nr 0041/05/2018/u z dnia 15.05.2018 r.; kserokopii dokumentu OT „Przyjęcie środka trwałego”.

- c) Dotacja celowa udzielona Ośrodkowi Kultury w Rytlu klasyfikowana w § 622 w rozdziale 92109 w wysokości 35.000,00 zł została przekazana beneficjentowi w dniu 9 kwietnia 2018 roku na podstawie:
- uchwały Nr XL/364/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Czersk na 2018 r W uchwale budżetowej organ stanowiący gminy postanowił udzielić dotacji celowej w wysokości 35.000,00 zł;
  - umowy nr WS.401.1.14.2018 z dnia 6.03.2018 r. „udzielenie dotacji celowej na inwestycje z przeznaczeniem na modernizację ogrodzenia terenu Ośrodka Kultury w Rytlu”.
- Zapisy zawarte w umowie wskazywały m.in. termin przekazania dotacji (do 10.04.2018r.) termin realizacji zadania (30.11.2018 r) a także zasady i termin rozliczenia udzielonej pomocy finansowej (30 dni od dnia zakończenia realizacji), termin wykorzystania środków finansowych (30.11.2018 r.) oraz termin zwrotu nie wykorzystanych (15 dni od dnia realizacji terminu zadania).
  - Dotację rozliczono w dniu (9.11.2018 r. data wpływu) na podstawie: sprawozdania w okresie od 6.03.2018 do 30.11.2018 r realizacji programów/zadań określonych w umowie nr WS.401.1.14.2018 z dnia 6.03.2018 r.; umowy nr 2/OKR/22.06.2018 roboty budowlane z dnia 22.06.2018; protokołu odbioru końcowego zadania „Wymiana ogrodzenia wokół obiektu Ośrodka Kultury w Rytlu”; kserokopii faktury nr 156/2018 z dnia 26.10.2018 r.; kserokopii dokumentu OT „Przyjęcie środka trwałego”.
  - W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.
- d) Dotacja celowa udzielona Ochotniczej Straży Pożarnej w Czersku – 500.000,00 zł (§ 623) na zakup samochodu ratowniczo gaśniczego nie została faktycznie zrealizowana w 2018 roku. Ustalono, że została ujęta w załączniku nr 1 do Uchwały Nr III/26/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie wydatków budżetu Gminy Czersk, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2018. Ww. uchwale wskazano, że wydatek należało zrealizować do 30 kwietnia 2019 r.
Ustalono, że ww. dotacja została przekazana beneficjentowi w dniu 4.04.2019 r.
- e) Dotacja celowa w wysokości 720.000,00 zł klasyfikowana w § 630 w rozdziale 60014 – „Drogi publiczne powiatowe” została przekazana Powiatowi Chojnickiemu w dniu 27.12.2018 roku na podstawie:
- uchwały Nr XL/366/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie udzielenia Powiatowi Chojnickiemu pomocy finansowej na budowę drogi 2612G Czersk-Łukowo. Ww. uchwałą organ stanowiący gminy postanowił udzielić Powiatowi pomocy finansowej w wysokości 720.000,00 zł;

- umowy nr 1/2018 w sprawie udzielenia pomocy finansowej zawartej w dniu 28.02.2018 r. (WG.7013.9.16.2018) oraz aneksem do tej umowy z dnia 11.12.2018 r. Ww. umowie wskazano m.in. termin przekazania dotacji (na wniosek Powiatu Chojnickiego w terminie do dnia 27.12.2018 r.) oraz termin zwrotu niewykorzystanych środków (15.07.2019 r.), a także zasady i termin (15.07.2019 r.) rozliczenia udzielonej pomocy finansowej;
- Rozliczenia przedmiotowej dotacji celowej w wysokości 720.000,00 zł nastąpiło na podstawie złożonego w dniu 08.07.2019 r. w kontrolowanej jednostce pisma ID.3032.5.2018 Zarządu Powiatu Chojnickiego z dnia 28.06.2019 r., z załącznikami obejmującymi m.in.:
  - kserokopię protokołu odbioru końcowego z dnia 30.05.2019 r. dotyczącego rozbudowy drogi powiatowej nr 2612G Czersk- Łukowo w zakresie rozbudowy nawierzchni jezdni, budowy utwardzonych poboczy na odcinku od km 0+000 do 0+700,
  - kserokopię protokołu odbioru końcowego z dnia 30.05.2019 r. dotyczącego rozbudowy drogi powiatowej nr 2612G Czersk- Łukowo w zakresie rozbudowy nawierzchni jezdni, budowy utwardzonych poboczy na odcinku od km 0+700 do 2+611,19,
  - kserokopie 6 faktur wystawionych przez wykonawcę inwestycji Pol – Dróg Drawsko Pomorskie S.A.: 12/1903/DP/FAKV/SDP1 z dnia 29.03.2019 r. (245.115,32 zł); 11/1903/DP/FAKV/SDP1 z dnia 29.03.2019 r. (288.464,18 zł); 19/1904/DP/FAKV/SDP1 z dnia 26.04.2019 r. (741.801,75 zł); 17/1904/DP/FAKV/SDP1 z dnia 26.04.2019 r. (78.903,89 zł); 11/1905/DP/SFBR/SDP1 z dnia 30.05.2019 r. (102.266,96 zł) oraz 12/1905/DP/SFBR/SDP1 z dnia 30.05.2019 r. (301.038,98 zł).
  - kserokopie 3 decyzji Starosty Chojnickiego, którymi ustalono odszkodowania za utratę prawa własności nieruchomości: GE.683.85.2018 z dnia 16.04.2019 r. (13.343,00 zł); GE.683.84.2018 z dnia 09.04.2019 r. (10.439,00 zł); GE.683.85.2018 z dnia 19.04.2019 r. (45.633,00 zł);
  - pismo ID.3032.5.2018 Zarządu Powiatu Chojnickiego z dnia 28.06.2019 r. „Oświadczenie o wykorzystaniu pomocy finansowej”.
- W wyniku przeprowadzonej kontroli uchybień nie stwierdzono.

3.7. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji.

3.7.1. Rozliczenie otrzymanych dotacji

3.7.1.1. Plan finansowy zadań zleconych

- 1) W uchwalonym w dniu 29.01.2018 roku budżecie gminy na 2018 rok (uchwała Nr XL/364/18 Rady Miejskiej w Czersku) na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami zabezpieczono środki finansowe w wysokości 30.453.592,00 zł.
- 2) W trakcie 2018 roku plan dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami zwiększono do wysokości 36.401.555,00 zł. Wielkość ta obejmowała 17.591.555,00 zł dotacji klasyfikowanych w § 201 oraz 18.810.000,00 zł dotacji klasyfikowanych w § 206 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (...), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci”. W takiej samej wysokości planowane były wydatki na realizację tych zadań. W planie finansowym zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami nie występowały dotacje i wydatki majątkowe.

3.7.1.2. Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami

- 1) W 2018 roku gmina zrealizowała 35.946.816,29 zł dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, w tym 17.382.541,55 zł dochodów klasyfikowanych w § 201 oraz 18.564.274,74 zł dotacji klasyfikowanych w § 206.
- 2) Wysokości planowanych i wykonanych dochodów z tytułu dotacji klasyfikowanych w §§ 201 i 206 w poszczególnych rozdziałach budżetu gminy zestawiono w tabeli poniżej:

Rozdział budżetu	Dochody planowane (zł)	Dochody wykonane (zł)
1	2	3
§ 201 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami”		
01095 – „Pozostała działalność”	506 479,00	506 475,71
75011 – „Urzędy wojewódzkie”	198 008,00	162 479,92
75101 – „Urzędy naczelnych organów...”	4 175,00	4 175,00
75109 – „Wybory do rad gmin, rad powiatów...”	174 121,00	151 799,16
80153 – „Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników...”	234 032,00	227 562,91
85195 – „Pozostała działalność”	707,00	707,00
85203 – „Ośrodki wsparcia”	575 301,00	575 291,25
85213 – „Składki na ubezpieczenie zdrowotne...”	136 000,00	133 888,23
85215 – „Dodatki mieszkaniowe”	6 563,00	6 362,43
85219 – „Ośrodki pomocy społecznej”	42 321,00	42 319,98
85228 – „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne...”	260 000,00	248 448,60

85502 – „Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego (...)”	14.508.248,00	14.379.051,82
85503 – „Karta Dużej Rodziny”	1.000,00	919,54
85504 – „Wspieranie rodziny”	944.600,00	943.060,00
Razem § 201:	17.591.555,00	17.382.541,55
§ 206 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (...), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci”		
85501 – „Świadczenie wychowawcze”	18.810.000,00	18.564.274,74
Razem § 206:	18.810.000,00	18.564.274,74
Ogółem §§ 201 i 206:	36.401.555,00	35.946.816,29

- 3) Otrzymane dotacje gmina rozliczyła sprawozdaniami Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, sporządzonymi na podstawie własnej ewidencji księgowej i sprawozdań jednostkowych gminnych jednostek budżetowych oraz – jak np. w przypadku dotacji klasyfikowanych w rozdziałach 01095 – „Pozostała działalność” i 75109 – „Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów (...)” rozliczeń dotacji na obowiązujących formularzach. Dotację w rozdziale 01095 rozliczono szczegółowo poprzez przesłanie „Okresowego rozliczenia dotacji celowej z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej”, z kolei dotację w rozdziale 75109 rozliczono szczegółowo poprzez przesłanie „Rozliczenia dotacji otrzymanej na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów uzupełniających do Rady Miejskiej w Czersku zarządzonych na dzień 4 lutego 2018 r.”.

3.7.1.3. Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami

Dochody klasyfikowane w § 631 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami” nie były w 2018 roku planowane oraz realizowane.

3.7.1.4. Pozostałe dotacje otrzymane z budżetu państwa

- 1) Poza dotacjami z budżetu państwa wymienionymi w poprzednich punktach niniejszego protokołu gmina zrealizowała jeszcze 3.929.056,48 zł dochodów klasyfikowanych jako dotacje celowe z budżetu państwa, w tym:
- 5.999,40 zł dotacji klasyfikowanych w § 202 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej”;
  - 3.858.927,00 zł dochodów klasyfikowanych w § 203 – „Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)”;

2

+

AP

861

- 20.147,08 zł dotacji klasyfikowanych w § 204 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych”;
  - 43.983,00 zł dochodów klasyfikowanych w § 633 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin)”.
- 2) Wysokości planowanych i wykonanych dochodów z tytułu dotacji klasyfikowanych w §§ 202, 203, 204 i 633 w poszczególnych rozdziałach budżetu gminy przedstawiono w tabeli poniżej.

Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1	2	3
§ 202 - Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej		
71035 – „Cmentarze”		
Razem § 202:	6.000,00	5.999,40
§ 203 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)”		
60078 – „Usuwanie skutków klęsk żywiołowych”	1.039.536,00	1.039.536,00
75814 – „Różne rozliczenia finansowe”	65.508,00	65.508,00
80101 – „Szkoły podstawowe”	23.500,00	23.500,00
80103 – „Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych”	41.100,00	41.100,00
80104 – „Przedszkola”	571.290,00	571.290,00
80106 – „Inne formy wychowania przedszkolnego”	19.180,00	19.180,00
80110 – „Gimnazja”	2.500,00	2.500,00
80149 – „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci...”	2.740,00	2.740,00
85213 – „Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia...”	76.950,00	76.497,71
85214 – „Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe”	135.000,00	128.368,07
85216 – „Zasiłki stałe”		
85219 – „Ośrodki pomocy społecznej”	895.200,00	886.548,74
85230 – „Pomoc w zakresie dożywiania”	354.944,00	354.366,22
85295 – „Pozostała działalność”	44.000,00	44.000,00
85415 – „Pomoc materialna dla uczniów”	72.000,00	72.000,00
85504 – „Wspieranie rodziny”	490.505,00	490.505,00
	41.875,00	41.287,26
Razem § 203:	3.875.828,00	3.858.927,00
§ 204 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych”		
85415 – „Pomoc materialna dla uczniów”	21.923,00	20.147,08
Razem § 204:	21.923,00	20.147,08
§ 633 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin)”		
75814 – „Różne rozliczenia finansowe”	43.983,00	43.983,00
Razem § 633:	43.983,00	43.983,00
OGÓLEM:	3.947.734,00	3.929.056,48

- 3) Z otrzymanych dotacji gmina rozliczyła się przesłaną do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku pisemną „Informacją o otrzymanych i wykorzystanych

d

↓

P

S

dotacjach nieobjętych Rb-50 od początku roku do 31.12.2018 r.” W informacji tej wykazano prawidłowe dane.

3.7.1.5. Dotacje celowe otrzymane na realizację porozumień zawartych z jednostkami samorządu terytorialnego

- 1) W 2018 roku gmina otrzymała 187.660,00 zł dotacji na realizację porozumień, o jakich mowa w tytule, w tym 40.000,00 zł dotacji klasyfikowanych w § 232 – „Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego” oraz 147.660,00 zł dotacji klasyfikowanych w § 663 – „Dotacje celowe otrzymane z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego”.
- 2) Dotację klasyfikowaną w § 232 wykonano w rozdziale 60014 – „Drogi publiczne powiatowe”. Podstawę otrzymania dotacji (wpływ w dniu 21.02.2018 r.) stanowiło zawarte w dniu 27.12.2017 r. z Powiatem Chojnickim porozumienie dotyczące przejęcia przez Gminę Czersk w roku 2018 zadań Powiatu Chojnickiego w zakresie zimowego utrzymania 10 dróg powiatowych i jednej ścieżki rowerowej, położonych na terenie kontrolowanej gminy. Porozumienie zawarto w następstwie uchwały Nr XXII/133/2011 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie powierzenia Gminie Brusy i Gminie Czersk realizacji zimowego utrzymania dróg powiatowych oraz uchwały Nr XIV/172/03 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie realizacji zimowego utrzymania dróg powiatowych.
Z otrzymanej dotacji gmina rozliczyła się terminowo, przedkładając wymagane porozumieniem tabelaryczne zestawienie poniesionych wydatków na zimowe utrzymanie dróg oraz kserokopie zapłaconych faktur.
- 3) Klasyfikowane w § 663 dotacje na sumę 147.660,00 zł (2 x 73.830,00 zł) wykonano w rozdziale 01042 – „Wylączenie z produkcji gruntów rolnych”. Przelewy takie wpłynęły w dniach 9.10. i 31.10.2018 r. z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w Gdańsku. Podstawę otrzymania dotacji stanowiły umowy nr 66G/WBG-OGR/2018 i 68G/WBG-OGR/2018 o udzielenie dotacji na modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych, zawarte w odpowiednio w dniach 28.06.2018 r. i 23.07.2018 r. z Województwem Pomorskim.

Otrzymane dotacje rozliczono zgodnie z zapisami zawartych porozumień.

3.7.1.6. Dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego

- 1) W 2018 roku gmina zrealizowała 195.775,00 zł dochodów budżetowych, o jakich mowa w tytule, klasyfikowanych w § 271 – „Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy

finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących”.

- 2) Ustalono, że zasadniczą część tych dotacji (3 dotacje na sumę 190.000,00 zł) stanowiły dotacje na pomoc finansową przeznaczoną na usuwanie skutków nawałnicy, która przeszła nad gminą w sierpniu 2017 r.

Podstawowe dane o dotacjach w poszczególnych rozdziałach budżetu przedstawiono w tabeli:

Lp.	Rozdział budżetu	Otrzymane dotacje (zł)	Podstawowe dane o uzyskanej pomocy finansowej
1	2	3	4
1.	60078	100.000,00	Pomoc finansowa z Miasta Bielsko-Biała na usuwanie skutków nawałnicy poczynionych w infrastrukturze drogowej – wpływ dotacji w dniu 1.03.2018 r. na podstawie umowy nr GM-GD.271.1.09.2018.RS z dnia 15.02.2018 r.
2.		75.000,00	Pomoc finansowa z Miasta Łódź na naprawę infrastruktury drogowej na terenie Sołectwa Zapędowo – wpływ dotacji w dniu 15.02.2018 r. na podstawie umowy nr 272.1.8.2018 z dnia 25.01.2018 r.
3.	75495	5.775,00	Pomoc finansowa z Województwa Pomorskiego na dofinansowanie zakupu motopompy pływającej i pompy szlamowej dla jednostki OSP w Czersku – wpływ w dniu 23.10.2018 r. na podstawie umowy nr 221/UM/DAZ/2018 z dnia 10.10.2018 r.
4.	90095	15.000,00	Pomoc finansowa z Gminy Miejskiej Wałcz na usuwanie skutków nawałnicy poprzez usuwanie konarów drzew i karpin – wpływ w dniu 21.05.2018 r. na podstawie umowy o udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej z dnia 7.05.2018 r.
Razem:		195.775,00	x

- 3) Ustalono, że umowy zawarte z ww. jednostkami samorządu terytorialnego zawierały wszystkie elementy wymagane przepisami art. 250 ustawy o finansach publicznych. Na podstawie kopii rozliczeń dotacji przesłanych dotującym j.s.t. ustalono, że otrzymane dotacje na pomoc finansową gmina wykorzystwała w całości, w terminach i na cele określone w zawartych umowach. Terminowo przesłano również rozliczenia z otrzymanych dotacji.
- 4) W 2018 roku gmina nie otrzymała dotacji klasyfikowanych w § 630 – „Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych”.

3.7.2. Rozliczenie udzielonych dotacji

3.7.2.1. Dotacje podmiotowe

- 1) W 2018 roku z budżetu gminy udzielono 2.889.558,96 zł dotacji podmiotowych, w tym: 1.564.000,00 zł dotacji dla samorządowych instytucji kultury (§ 248), 978.276,76 zł dotacji dla niepublicznych jednostek systemu oświaty (§ 254) oraz 347.282,20 zł dotacji podmiotowych dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną (§ 259).

Plan i wykonanie wydatków budżetowych klasyfikowanych jako dotacje podmiotowe w poszczególnych paragrafach i rozdziałach budżetu przedstawiono w tabeli:

Lp.	Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1	2	3	4
Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury - § 248			
1.	92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”	1.339.000,00	1.339.000,00
2.	92116 – „Biblioteki”	225.000,00	225.000,00
Razem:		1.564.000,00	1.564.000,00
Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty - § 254			
1.	80101 – „Szkoły podstawowe”	248.491,00	248.483,86
2.	80104 – „Przedszkola”	404.521,00	404.514,88
3.	80110 – „Gimnazja”	250.684,00	250.677,74
4.	80149 – „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach...”	39.000,00	38.859,71
5.	80150 – „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych”	35.744,00	35.740,57
Razem:		978.440,00	978.276,76
Dotacja podmiotowa z budżetu dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną – § 259			
1.	80101 – „Szkoły podstawowe”	169.260,00	169.251,20
2.	80103 – „Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych”	107.290,00	107.287,33
3.	80149 – „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach...”	70.750,00	70.743,67
Razem:		347.300,00	347.282,20
Ogółem:		2.889.740,00	2.889.558,96

- 2) Beneficjentami dotacji podmiotowych dla instytucji kultury (§ 248) były 3 samorządowe instytucje kultury. Dane o udzielnych dotacjach przedstawiono w tabeli (w zł):

Instytucja kultury	Rozdział 92109 – „Domy i ośrodki kultury...”	Rozdział 92116 – „Biblioteki”	Razem
1	2	3	4
Ośrodek Kultury w Czersku	594.000,00	154.000,00	748.000,00
Ośrodek Kultury w Łęgu	340.000,00	31.000,00	371.000,00
Ośrodek Kultury w Rytle	405.000,00	40.000,00	445.000,00
Razem:	1.339.000,00	225.000,00	1.564.000,00

- Ustalono, że udzielonych ww. instytucjom kultury dotacji podmiotowych, w wysokościach zaplanowanych w budżecie gminy, nie rozliczono w księgach rachunkowych 2018 roku – kwoty te widniały na koniec roku jako należności kontrolowanej jednostki (stanowiły salda analitycznych kont do syntetycznego konta 224 – „Rozliczenie dotacji budżetowych...”). Rozliczenia tych dotacji na kontach 810 (Wn) i 224 (Ma) dokonano w księgach rachunkowych 2019 roku, pod datą 31.01.2019 r. Księgowania dokonano w oparciu o dowód „polecenie księgowania” nr 18 z dnia 31.01.2019 r., wystawiony na podstawie dokumentu „Rozliczenie dotacji udzielonych w 2018 r.” Ten ostatni dokument sporządzono w Wydziale Rozwoju Społecznego urzędu miejskiego na podstawie dowodów źródłowych, tj. „rozliczeń otrzymanych dotacji” sporządzonych przez beneficjentów dotacji.
- Analizując uregulowania zawarte w zakładowym planie kont dla urzędu miejskiego, ustalono następujące zapisy określające zasady funkcjonowania konta 224 – „Rozliczenie dotacji budżetowych...” – cyt.: „W księgach rachunkowych Urzędu przekazującego

dotacje w roku budżetowym, w którym nastąpiło przekazanie dotacji podlegającej zwrotowi, należy dokonać następujących księgowania do 31 grudnia:

Wn konto 224 – Ma konto 130 – uruchomienie dotacji,

Wn konto 810 – Ma konto 224 – kwota rozliczonej dotacji,

Wn konto 130 – Ma konto 224 – kwota zwrotu,

Wn konto 221 – Ma konto 224 – przebieganie w trakcie roku dotacji nierozliczonej w terminie na podstawie decyzji o zaległości oraz ujęcie zaległości w sprawozdaniu Rb-27S i Rb-N.

W styczniu roku następnego należy dokonać księgowania:

Wn konto 221 – Ma konto 224 – przebieganie dotacji udzielonej w roku poprzednim, której termin zwrotu przypada do 31 stycznia,

Wn konto 130 – Ma konto 221 – kwota zwrotu.

Konto 224 w ciągu roku wykazuje saldo Wn oznaczające wartość niewykorzystanych, nierozliczonych dotacji lub wartość dotacji należnych do zwrotu w roku, w którym zostały przekazane. Dotacje z budżetu jednostki samorządu terytorialnego zwrócone do końca roku, w którym zostały udzielone, stanowią zmniejszenie wydatków, natomiast zwrócone w roku następnym, co dotyczy również tych zwróconych w styczniu roku następnego (termin zwrócenia dotacji) zalicza się do dochodów budżetowych”.

Cytowana powyżej treść opisu zasad funkcjonowania konta 224 obowiązuje od dnia 1.01.2017 r., stosownie do uregulowań zawartych w § 4 zarządzenia Nr 580/17 Burmistrza Czerska z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie zmiany zarządzenia w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości dla budżetu gminy Czersk oraz Urzędu Miejskiego w Czersku.

- Z rozliczeń dotacji wynikało, że żadna z samorządowych instytucji kultury nie wykorzystwała w całości dotacji podmiotowych. Dane o niewykorzystanych dotacjach podmiotowych zawarto w tabeli (w zł):

Institucja kultury	Rozdział 92109 – „Ośrodki kultury...”	Rozdział 92116 – „Biblioteki”	Razem
1	2	3	4
Ośrodek Kultury w Czersku	3,31	3,86	7,17
Ośrodek Kultury w Łęgu	3,91	1,80	5,71
Ośrodek Kultury w Rytlu	5,78	2,29	8,07
Razem:	13,00	7,95	20,95

Ustalono, że Ośrodek Kultury w Łęgu zwrócił niewykorzystaną część dotacji w dniu 30.01.2019 r., pozostałe dwa Ośrodki zwróciły niewykorzystane kwoty w dniu 31.01.2019 r.

- 2) Beneficjentami dotacji podmiotowych klasyfikowanych w § 254 (978.276,76 zł) i § 259 (347.282,20 zł) były podmioty wymienione w tabeli poniżej (w zł):

Beneficjent dotacji	§ 254	§ 259	Razem
1	2	3	4
Społeczne Towarzystwo Edukacyjne w Czersku	534.902,17	-	534.902,17
Niepubliczne Przedszkole Aniola Stróża w Czersku	443.374,59	-	
Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Odrach i Rozwoju Lokalnego	-	347.282,20	347.282,20
Razem:	978.276,76	347.282,20	1.325.558,96

- Ustalono, że również tych dotacji nie rozliczono w księgach rachunkowych 2018 roku – wymienione w tabeli sumy udzielonych dotacji stanowiły końcowe salda analitycznych kont rozrachunkowych prowadzonych do syntetycznego konta 224 – „Rozliczenie dotacji budżetowych...”.
- Rozliczenia dotacji dokonano pod datą 31.01.2019 r. w oparciu o przywołane już „polecenie księgowania” nr 18 z dnia 31.01.2019 r., wystawione na podstawie dokumentu „Rozliczenie dotacji udzielonych w 2018 r., sporządzonego w Wydziale Rozwoju Społecznego”. Z dokumentów tych wynikało, że beneficjenci dotacji wykorzystali je w całości.

3.7.2.2. Dotacje przedmiotowe

W budżecie gminy na 2018 rok nie planowano wydatków klasyfikowanych jako dotacje przedmiotowe i wydatki takie nie były realizowane.

3.7.2.3. Dotacje celowe

- 1) Na podstawie sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku objętym sprawozdaniem zrealizowano 832.855,78 zł wydatków budżetowych klasyfikowanych jako dotacje celowe. Wykonanie takich wydatków w poszczególnych paragrafach i rozdziałach przedstawiono w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie - paragraf klasyfikacji budżetowej	Rozdział budżetu	Wykonanie (zł)	Ogólne dane o beneficjentach dotacji i przeznaczeniu dotacji
1	2	3	4	5
1.	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich - § 200	85395 – „Pozostała działalność”	31.752,64	Stowarzyszenie Na Rzecz Wsi Łąg – na projekt „Ja w Internecie”.
2.	Dotacje celowe przekazane do samorządu województwa na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego - § 233	60001 – „Krajowe pasażerskie przewozy kolejowe	10.580,00	Województwo Pomorskie – na współfinansowanie przewozów kolejowych na linii Czersk – Kościerzyna

3.	Dotacje celowe z budżetu j.s.t., udzielone w trybie art. 221 ustawy na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego - § 236	85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”	88.605,61	Podmioty realizujące zlecone zadania z zakresu profilaktyki uzależnień, aktywizacji osób starszych oraz rozwoju sportu i kultury fizycznej
		85395 – „Pozostała działalność”	75.050,00	
		92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej”	227.678,58	
4.	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących - § 271	60014 – „Drogi publiczne powiatowe”	100.000,00	Powiat Chojnicki – remont drogi 2613G Mokre – Rówki
		60016 – „Drogi publiczne gminne”	5.000,00	Gmina Murowana Goślina – pomoc finansowa na odbudowę infrastruktury drogowej po wybuchu gazu
		92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”	8.000,00	Gmina Karsin – na działalność Grupy Tanecznej „Paradise”
5.	Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych - § 280	92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”	261.999,95	3 samorządowe instytucje kultury – m.in. na organizację imprez, prowadzenie chóru, itp.
6.	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom - § 282	80153 – „Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych...”	12.819,00	Działające na terenie gminy społeczne szkoły – na wyposażenie w podręczniki i materiały ćwiczeniowe
7.	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych - § 283	75412 – „Ochotnicze straże pożarne”	5.625,00	OSP Czersk – zakup motopompy pływającej i pompy szlamowej
		75495 – „Pozostała działalność”	5.775,00	
Razem:			832.855,78	x

2) Kontrolę w zakresie udzielania i rozliczenia dotacji celowych przeprowadzono na przykładzie dotacji udzielonych:

- Stowarzyszeniu Uniwersytet Trzeciego Wieku w Czersku – 18.000,00 zł dotacji klasyfikowanej w § 236 w rozdziale 85395 – „Pozostała działalność” na realizację zadania publicznego pn. *Stymulowanie rozwoju osobowego oraz sprawności intelektualnej i fizycznej członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Czersku* – umowa WS.524.9.2018 z dnia 27.02.2018 r.;
- Stowarzyszeniu Przyjaciół „Jedynki” w Czersku – 35.416,00 zł dotacji klasyfikowanej w § 236 w rozdziale 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” na realizację zadania publicznego pn. *Uczeń – inwestycja w przyszłość* – umowa WS.8141.3.2018 z dnia 29.01.2018 r.;
- Stowarzyszeniu Miejski Ludowy Klub Sportowy „Borowiak” w Czersku – 122.000,00 zł dotacji klasyfikowanej w § 236 w rozdziale 92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej” na realizację zadania publicznego pn. *Organizacja zajęć i treningów w zakresie sportu i rekreacji w piłce nożnej oraz piłce ręcznej dla dzieci i młodzieży z Gminy i okolicy* – umowa WS.524.05.2018 z dnia 14.02.2018 r.;
- Gminie Karsin – 8.000,00 zł dotacji celowej klasyfikowanej w § 271 w rozdziale 92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” tytułem pomocy finansowej na zadania z zakresu kultury, z przeznaczeniem na działalność Grupy Tanecznej „Paradise” – umowa WS.3037.12.2018 z dnia 15.03.2018 r.;

- Ośrodkowi Kultury w Czersetku – 45.000,00 zł dotacji celowej klasyfikowanej w § 280 w rozdziale 92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” na zadanie pn. *Święto Pstrąga w Wojtalu* – umowa WS.401.1.17.2018 z dnia 4 kwietnia 2018 r.
- 3) Ustalono, że dotacji celowych dla Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku w Czersetku, Stowarzyszenia Przyjaciół „Jedynki” w Czersetku oraz dla Stowarzyszenia Miejski Ludowy Klub Sportowy „Borowiak” w Czersetku udzielono po przyjęciu „Programu i trybu współpracy Gminy Czersetk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018” – uchwała Nr XXXVII/352/17 Rady Miejskiej w Czersetku z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie programu i trybu współpracy Gminy Czersetk z organizacjami pozarządowymi (...) oraz po ogłoszeniu otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych w 2018 roku – ogłoszenie z dnia 18.12.2017 r. dotyczące zadań w zakresie szkolenia sportowego oraz organizacji udziału w zawodach i rozgrywkach sportowych (ze szczególnym uwzględnieniem kategorii wiekowych dzieci i młodzieży, w tym również osób niepełnosprawnych; ogłoszenie z dnia 12 stycznia 2018 r. dotyczące zadań w zakresie aktywizacji osób starszych (55+) w zakresie zajęć edukacyjnych i wszechstronnego usprawnienia.
- Kontrola zagadnień związanych z ogłaszaniem konkursów ofert, zawarciem umów, przekazywaniem dotacji celowych oraz ich rozliczaniem nie wykazała nieprawidłowości stanowiących naruszenia ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 450), uregulowań zawartych w *Programie i trybie współpracy (...)*, jak też postanowienia zawartych w umów.
  - Wszystkie dotacje zostały wykorzystane w całości i prawidłowo rozliczone w złożonych terminowo (w styczniu 2019 r.) sprawozdaniach z wykonania zadania publicznego. Rozliczenia dotacji udzielonych ww. stowarzyszeniom w 2018 roku dokonano w urzędzeniach księgowych roku 2019 – polecenie księgowania nr 18 z dnia 31.01.2019 r. Na ostatni dzień kontrolowanego roku 2018 kwoty udzielonych dotacji figurowały w księgach rachunkowych urzędu miejskiego (konto 224 – „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”) jako należności kontrolowanej jednostki.
- 4) Pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Gminy Karsin udzielono w dniu 16.03.2018 r., po zawarciu wymienionej już umowy WS.3037.12.2018 z dnia 15.03.2018 r. Umowę zawarto w następstwie uchwały Nr XL/365/18 Rady Miejskiej w Czersetku z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Karsin.

Z otrzymanej dotacji ww. gmina rozliczyła się w lipcu 2018 r. (rozliczenie wpłynęło w dniu 20.07.2018 r.), przy określonym w umowie terminie do dnia 15.12.2018 r. W urzędzeniach księgowych kontrolowanej jednostki dotację rozliczono pod datą 31.12.2018 r. – polecenie księgowania nr 444.

- 5) Przekazania w dniu 9.04.2018 r. dotacji celowej w kwocie 45.000,00 zł Ośrodkowi Kultury w Czersku na organizację imprezy kulturalnej pn. *Święto Pstrąga w Wojtalu* dokonano po zawarciu wymienionej już umowy nr WS.401.1.17.2018 z dnia 4.04.2018 r. Z otrzymanej dotacji Ośrodek rozliczył się terminowo (w dniu 30.11.2018 r.) wymaganym sprawozdaniem z realizacji programów/zadań określonych w umowie WS.401.1.17.2018. W urzędzeniach księgowych kontrolowanej jednostki dotację rozliczono pod datą 31.12.2018 r. – polecenie księgowania nr 444.

3.8. Dług publiczny, przychody i rozchody budżetu.

Kontrolę w zakresie długu publicznego oraz przychodów i rozchodów budżetu gminy przeprowadzono w oparciu o lata 2017-2018.

3.8.1. Przestrzeganie uprawnień do zaciągania zobowiązań obciążających budżet

W trakcie kontroli nie stwierdzono przypadków przekraczania przez organ wykonawczy gminy uprawnień do zaciągania zobowiązań obciążających budżet gminy.

3.8.2. Przychody i rozchody

Rok 2017

- 1) Z uchwalonego w dniu 20.12.2016 roku budżetu gminy na 2017 rok (uchwała Nr XXVI/16 Rady Miejskiej w Czersku) wynikało, że przychody budżetu gminy zaplanowano w wysokości 7.800.000,00 zł, rozchody budżetu gminy wynieść miały 3.530.000,00 zł. Przychody budżetu miały pochodzić z kredytu bankowego (6.000.000,00 zł) oraz z tzw. „wolnych środków”, zdefiniowanych w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych (1.800.000,00 zł).
- 2) Aktualny na koniec 2017 roku budżet gminy na ten rok zakładał realizację dochodów wysokości 100.345.206,00 zł, wydatków na sumę 106.715.206,00 zł, przychodów w wysokości 9.900.000,00 zł oraz rozchodów budżetu na sumę 3.530.000,00 zł. Plan przychodów zamierzano zrealizować poprzez przychody z zaciągniętych kredytów i pożyczek (6.000.000,00 zł) oraz z „wolnych środków” – 3.900.000,00 zł. Końcowy plan rozchodów budżetu (3.530.000,00 zł) dotyczył w całości rozchodów związanych ze spłatą zaciągniętych kredytów i pożyczek.

- 3) Ustalono, że w 2017 roku zrealizowano dochody w wysokości 101.399.584,25 zł, wydatki na sumę 104.342.304,82 zł, przychody w wysokości 11.717.191,53 zł oraz rozchody na sumę 3.530.000,00 zł.
- Wykonane przychody pochodziły z zaciągniętego kredytu w wysokości 6.000.000,00 zł oraz z wolnych środków – 5.717.191,53 zł.
- Zrealizowane rozchody budżetu w wysokości 3.530.000,00 zł wiązały się ze spłatą zaciągniętych kredytów.
- Ustalenia z zakresu zaciągania i spłaty kredytów przedstawiono w następnym punkcie („3.8.3. Kredyty i pożyczki”) niniejszego protokołu.

Rok 2018

- 1) Z uchwalonego w dniu 29.01.2018 roku budżetu gminy na 2018 rok (uchwała Nr XL/364/18 Rady Miejskiej w Czersku) wynikało, że przychody budżetu gminy zaplanowano w wysokości 12.650.000,00 zł, rozchody budżetu gminy wynieść miały 3.240.000,00 zł.
- Przychody budżetu pochodzić miały z kredytu bankowego (8.000.000,00 zł) oraz z „wolnych środków” – 4.650.000,00 zł. Planowane rozchody budżetu w wysokości 3.240.000,00 zł wiązały się w całości ze spłatą zaciągniętych kredytów.
- 2) Aktualny na koniec 2018 roku budżet gminy na ten rok zakładał realizację dochodów wysokości 100.877.610,00 zł, wydatków na sumę 111.937.610,00 zł, przychodów w wysokości 14.300.000,00 zł oraz rozchodów budżetu na sumę 3.240.000,00 zł.
- Plan przychodów w wysokości 14.300.000,00 zł zamierzano zrealizować poprzez przychody z zaciągniętych na rynku krajowym kredytów i pożyczek (9.650.000,00 zł) oraz z tzw. „wolnych środków” – 4.650.000,00 zł.
- Końcowy plan rozchodów budżetu (3.240.000,00 zł) dotyczył w całości spłat zaciągniętych kredytów i pożyczek.
- 3) Ustalono, że w 2018 roku zrealizowano dochody w wysokości 102.053.042,91 zł, wydatki na sumę 108.908.216,38 zł, przychody w wysokości 14.894.470,96 zł oraz rozchody na sumę 3.240.000,00 zł.
- Wykonane przychody pochodziły z zaciągniętego w tym roku kredytu w wysokości 9.650.000,00 zł oraz z „wolnych środków” – 5.244.470,96 zł.
- Zrealizowane rozchody budżetu w wysokości 3.240.000,00 zł, równe rozchodom planowanym, wiązały się ze spłatą zaciągniętych kredytów.

3.8.3. Kredyty i pożyczki

Na podstawie ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego) prowadzonej na kontach 134 – „Kredyty bankowe” i 260 – „Zobowiązania finansowe” ustalono, że na dzień 1.01.2017 roku zobowiązania gminy z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych

oraz pożyczek wynosiły 22.600.000,00 zł. Na koniec 2018 roku zobowiązania kredytowe i pożyczkowe gminy wynosiły łącznie 31.480.000,00 zł.

Ustalenia w zakresie zaciągania zobowiązań oraz ich spłaty przedstawiono poniżej.

Kredyty

1) Na dzień 1.01.2017 roku konto 134 – „Kredyty bankowe” wykazywało saldo Ma w wysokości 22.600.000,00 zł. Saldo to przedstawiało stan zobowiązań gminy z tytułu niespłacenia niewymagalnych rat 6 kredytów zaciągniętych w latach 2009-2016 (każdy kredyt na finansowanie planowanego deficytu budżetu gminy i spłatę zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek), tj.:

- 700.000,00 zł z kredytu w wysokości 10.400.000,00 zł zaciągniętego w 2009 roku w Banku Spółdzielczym w Skórczu – umowa nr S/128/2009 z dnia 22.07.2009 r.
Kredyt miał być spłacany w latach 2010-2017. Określony w umowie po zmianach termin spłaty ostatniej raty kredytu przypadał na dzień 31.07.2017 r.
W 2017 roku spłacono przypadające na ten rok raty na sumę 700.000,00 zł i do spłaty po tym roku nie pozostała żadna kwota;
- 4.390.000,00 zł z kredytu w wysokości 19.690.000,00 zł zaciągniętego w 2010 roku w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie Oddział w Gdyni – umowa nr 10/1279 z dnia 28.07.2010 r.
Kredyt miał być spłacany w latach 2011-2018. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 31.12.2018 r.
W latach 2017-2018 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 4.390.000,00 zł i do spłaty po 2018 roku nie pozostała żadna kwota;
- 7.110.000,00 zł z kredytu w wysokości 8.470.000,00 zł zaciągniętego w 2011 roku w Banku Spółdzielczym w Skórczu – umowa nr WO-272-24/2011 z dnia 18.07.2011 r.
Kredyt miał być spłacany w latach 2012-2022. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 31.10.2022 r.
W latach 2017-2018 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 400.000,00 zł i do spłaty po 2018 roku pozostały raty na sumę 6.710.000,00 zł;
- 3.100.000,00 zł z kredytu w wysokości 3.800.000,00 zł zaciągniętego w 2013 roku w ING Banku Śląskim w Katowicach – umowa nr WO-272-29/2013 z dnia 31.10.2013 r.
Kredyt miał być spłacany w latach 2014-2024. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 30.06.2024 r.
W latach 2017-2018 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 600.000,00 zł i do spłaty po 2018 roku pozostały raty na sumę 2.500.000,00 zł;

- 3.700.000,00 zł z kredytu w wysokości 3.800.000,00 zł zaciągniętego w 2014 roku w Banku Spółdzielczym w Skórczu – umowa nr C/06/DZ/2014/WO-272-38/2014 z dnia 20.10.2014 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2015-2025. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 30.06.2025 r.

W latach 2017-2018 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 100.000,00 zł i do spłaty po 2018 roku pozostały raty na sumę 3.600.000,00 zł;

- 3.600.000,00 zł z kredytu w tej wysokości, zaciągniętego w 2016 roku w Banku Spółdzielczym w Skórczu – umowa nr C/07/O/2016/WO-272-26/2016 z dnia 24.10.2016 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2017-2024. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 31.01.2024 r.

W latach 2017-2018 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 480.000,00 zł i do spłaty po 2018 roku pozostały raty na sumę 3.120.000,00 zł.

Ogółem w latach 2017-2018 gmina spłaciła raty ww. kredytów na sumę 6.670.000,00 zł. Z kredytów zaciągniętych przed 2017 rokiem do spłaty po 2018 roku pozostały zobowiązania na sumę 15.930.000,00 zł.

- 2) W latach 2017-2018 gmina zaciągnęła 2 kredyty długoterminowe na sumę 15.650.000,00 zł, z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu gminy oraz spłatę zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów.

- a) W 2017 roku zaciągnięto kredyt w wysokości 6.000.000,00 zł w Banku Spółdzielczym w Skórczu – umowa nr C/09/O/2017/WWO.272.21.2017 z dnia 27.10.2017 r. Zaciągnięcie kredytu nastąpiło na podstawie uchwały Nr XXIX/289/17 Rady Miejskiej w Czernsku z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego. Przy ubieganiu się o ww. kredyt burmistrz uzyskał wymaganą przepisami art. 91 ust. 2 ustawy o finansach publicznych opinię regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty tego kredytu. Pozytywna opinia wyrażona została w uchwale Nr 101/g314/K/2/17 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 22 sierpnia 2017 r.

Zgodnie z przywołaną powyżej umową kredyt miał być spłacany w latach 2018-2025. Termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 30.11.2025 r.

W 2018 roku z ww. kredytu spłacono ratę w wysokości 100.000,00 zł. Do spłaty po 2018 roku pozostały raty na sumę 5.900.000,00 zł.

- b) W 2018 roku gmina zaciągnęła kredyt w wysokości 9.650.000,00 zł w Banku Spółdzielczym w Skórczu – umowa nr Z/97/O/2018/WO.272.38.2018 z dnia 5.10.2018 r.

Zaciągnięcie kredytu nastąpiło na podstawie uchwały Nr XLI/370/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego, zmienionej uchwałą Nr XLIII/397/18 tego organu z dnia 11 kwietnia 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLI/370/18 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego.

Przy ubieganiu się o ww. kredyt burmistrz uzyskał wymaganą przepisami art. 91 ust. 2 ustawy o finansach publicznych opinię regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty tego kredytu. Pozytywna opinia wyrażona została w uchwale Nr 108/g315/K/III/18 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 30 maja 2018 r. Zgodnie z umową kredytową kredyt miał być spłacany w latach 2019-2033. Termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 31.10.2033 r.

- 3) Ustalono, że dzień 31.12.2018 roku zobowiązania gminy z tytułu zaciągniętych kredytów wynosiły 31.480.000,00 zł. Takie saldo konta 134 – „Kredyty bankowe” w ewidencji księgowej budżetu gminy na dzień 31.12.2018 roku obejmowało zobowiązania z tytułu 4 kredytów zaciągniętych przed 2017 rokiem (15.930.000,00 zł) oraz 2 kredytów zaciągniętych w kontrolowanych latach 2017-2018 (15.550.000,00 zł).

Pożyczki

- 1) Na dzień 1.01.2017 roku konto 260 – „Zobowiązania finansowe” nie wykazywało żadnych zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek.
- 2) W kontrolowanych latach 2017-2018 gmina nie zaciągała pożyczek i na koniec 2018 roku nie posiadała żadnych zobowiązań z tego tytułu.

Wynikające z ewidencji księgowej łączne zobowiązania gminy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na dzień 31.12.2018 roku wynosiły 31.480.000,00 zł. Zobowiązania takie wykazano w wierszu E2 („Kredyty i pożyczki”) części A („Zobowiązania według tytułów dłużnych”) kwartalnego sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonego według stanu na koniec IV kwartału 2018 roku.

3.8.4. Obligacje i sprzedaż papierów wartościowych wyemitowanych przez gminę

W latach 2017-2018 kontrolowana gmina nie planowała i nie realizowała przychodów budżetowych ze źródeł, o jakich mowa w tytule. W analogicznym okresie nie realizowano też wydatków budżetowych związanych z wykupem papierów wartościowych.

3.8.5. Wydatki na obsługę długu jednostki samorządu terytorialnego

- 1) W 2017 roku na obsługę długu gminy kontrolowana jednostka wydatkowała środki w wysokości 480.089,05 zł, klasyfikowane w § 811 – „Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek” w rozdziale 75702 – „Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego”. Wydatki te poniesiono na spłatę odsetek od zaciągniętych kredytów.
- 2) W 2018 roku na obsługę długu gminy wydatkowano środki w wysokości 550.054,99 zł, klasyfikowane w rozdziale 75702 i § 811.
Wydatki powyższe wiązały się ze spłatą odsetek od zaciągniętych kredytów.

3.8.6. Udzielone poręczenia i gwarancje

- 1) W kontrolowanych latach 2017-2018 nie udzielano poręczeń ani gwarancji. W latach tych występowały niewymagalne zobowiązania z tytułu poręczenia udzielonego przed tym okresem. Gmina nie realizowała żadnych wydatków w związku z tym poręczeniem.
- 2) W oparciu o przedłożony do kontroli dokument „Poręczenie” ustalono, że w dniu 17.06.2011 r. kontrolowana gmina udzieliła solidarnego poręczenia za zobowiązania Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o. w Chojnicach z tytułu pożyczki w kwocie 13.593.902,00 zł udzielonej temu Zakładowi przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na podstawie umowy pożyczki nr WFOŚ/P/24/2011/RPO-ppNFOŚ z dnia 31.05.2011 r. Poręczenie obejmowało zobowiązania pożyczkobiorcy do wysokości 1.980.571,78 zł.
- 3) W budżetach gminy na rok 2017 i rok 2018 zabezpieczano środki na zapłatę poręczonych zobowiązań, przypadających do zapłaty w danym roku.

W uchwalonym w dniu 20.12.2016 roku budżecie gminy na 2017 rok na zapłatę poręczonych zobowiązań zaplanowano w rozdziale 75704 – „Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego” § 803 – „Wypłaty z tytułu krajowych poręczeń i gwarancji” wydatki w wysokości 174.310,00 zł. Plan ten obowiązywał do końca roku.

Plan w tej samej wysokości i w tych samych podziałkach klasyfikacji wydatków ustalono również w budżecie gminy na 2018 rok, uchwalonym w dniu 29.01.2018 r. Plan ten obowiązywał również do końca roku.

- 4) Przedłożone do kontroli dokumenty wskazywały, że pożyczkobiorca corocznie informował poręczycieli, w tym kontrolowaną gminę, o terminowej spłacie rat pożyczki oraz o wysokościach potencjalnych zobowiązań poręczycieli. Według pism ZZO/l.dz.2/2018/M.P. z dnia 10.01.2018 r. i ZZO/l.dz.3/2019/D.R. z dnia 25.01.2019 r. potencjalne zobowiązania kontrolowanej gminy na koniec 2017 i 2018 roku wynosiły odpowiednio 1.254.278,00 zł i 1.079.968,00 zł.

- 5) Informacje zawarte w przywołanych pismach ww. Zakładu stanowiły podstawę do odpowiednich księgowania na pozabilansowym koncie 500 – „Zobowiązania warunkowe” w ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego).
Na koniec 2017 i 2018 roku konto to wykazywało zobowiązania (potencjalne) w wysokościach zgodnych z informacjami ZZO Nowy Dwór.
- 6) W sporządzonych z 2017 i 2018 rok sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wykazano (w części „B. Poręczenia i gwarancje”) wartości nominalnych niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń w wysokościach wynikających z pozabilansowej ewidencji na ww. koncie 500.

3.9. Gospodarka odpadami komunalnymi

3.9.1. Stosowanie przepisów o zamówieniach publicznych

- 1) W 2018 roku zadania związane z odbiorem odpadów komunalnych z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy realizował Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku (jednoosobowa spółka gminy) na podstawie umowy WO.272.13.2017 z dnia 29.06.2017 r., zawartej na okres od dnia 1.07.2017 r. do dnia 31.12.2019 r. Kserokopię tej umowy załączono do akt roboczych kontroli.

Ww. umowę zawarto w trybie art. 67 ust. 1 pkt 12 i ust. 9 Prawa zamówień publicznych. Spełnienie przez tego wykonawcę wymogów określonych w przywołanych przepisach udokumentowano w „Protokole postępowania o udzielenie zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki” (sprawa WO.271.13.2017), zatwierdzonym przez kierownika zamawiającego w dniu 5.06.2017 r. Kserokopię tego protokołu załączono również do akt roboczych kontroli.

Wynikające z umowy wynagrodzenie wykonawcy usługi wynosiło 4.200.000,00 zł. Wynagrodzenie to miało być płatne w 30 równych częściach miesięcznych, tj. po 140.000,00 zł miesięcznie. Ustalono, że w 2018 roku wykonawca wystawił 12 faktur na sumę 1.680.000,00 zł (12 x 140.000,00 zł) i takie wynagrodzenie otrzymał.

[Kserokopie: umowy WO.272.13.2017 z dnia 29.06.2017 r. na odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy, zawartej z Zakładem Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku; „Protokołu postępowania o udzielenie zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki” (sprawa WO.271.13.2017), zatwierdzonego przez kierownika zamawiającego w dniu 5.06.2017 r. – poz. 18 akt kontroli]

- 2) Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku realizował w 2018 roku również zadania związane z odbieraniem odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych, obejmujących domki letniskowe oraz inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe jedynie przez część roku. Postawę świadczenia tych usług stanowiła umowa WO.271.1.17.2018 z dnia 17.01.2018 r., zawarta z tą spółką w trybie

art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych, na okres od dnia 17.01.2018 r. do dnia 31.12.2018 r.

Przed zawarciem ww. umowy, na kwotę nie przekraczającą równowartości 30 000 euro, kontrolowana jednostka zaprosiła w dniu 9.01.2018 roku podmioty prowadzące taką działalność do składania ofert. Z wypełnionego w dniu 17.01.2018 roku i zatwierdzonego w tym samym dniu dokumentu zatytułowanego „Formularz dokumentujący udzielenie zamówienia o wartości do 30 tys. euro” wynikało m.in., że szacunkową wartość zamówienia ustalono na podstawie odniesienia do cen usługi realizowanej poprzednio, z uwzględnieniem prognozowanego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Z dokumentu tego wynikało również, że jedyną ofertę, z ceną w wysokości 28.499,04 zł, złożyła wymieniona powyżej jednoosobowa spółka gminy.

- 3) Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało, że kontrolowaną gminę i Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku łączyła też „Umowa o prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych – PSZOK”, zawarta w dniu 2.01.2018 r. na okres od dnia 1.01.2018 r. do dnia 31.12.2018 r.

Za utrzymanie i obsługę PSZOK spółka miała otrzymywać ryczałtowe wynagrodzenie miesięczne w wysokości 8.000,00 zł brutto i takie wynagrodzenie otrzymała. W 2018 roku uregulowano 11 faktur za prowadzenie PSZOK, na sumę 88.000,00 zł, otrzymaną w dniu 27.12.2018 r. fakturę za grudzień uregulowano w styczniu 2019 r.

- 4) Zadania związane z zagospodarowaniem odpadów przyjętych od przewoźnika realizował Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Spółka z o.o. w Nowym Dworze na podstawie „Umowy na zagospodarowanie odpadów”, zawartej w dniu 29.06.2017 r., na okres od dnia 1.07.2017 r. do dnia 31.12.2019 r.

- Zgodnie z § 4 ust. 3 ww. umowy spółka za przyjęcie i zagospodarowanie odpadów komunalnych spółka miała otrzymywać wynagrodzenie liczone jako iloczyn ilości przyjętych odpadów oraz ceny jednostkowej określonego kodu odpadów.
- Jako podstawę zawarcia umowy wskazano uchwałę Nr XXX/299/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie wyboru sposobu prowadzenia gospodarki komunalnej w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. W § 1 tej uchwały, powołującej się m.in. na art. 2 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 712), zawarto zapis o treści cyt.: „Powierza się Zakładowi Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o., którego udziałowcem jest Gmina Czersk, zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości objętych zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych z terenu Gminy Czersk w zamian za opłatę za zagospodarowanie odpadów wnoszoną przez Gminę”.

3.9.2. Dochody z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

- 1) Na podstawie sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym gmina zrealizowała 2.809.030,23 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” w rozdziale 90002 – „Gospodarka odpadami”.
Z tego samego sprawozdania wynikało, że na koniec roku należności gminy w dochodach klasyfikowanych w ww. podziałkach wynosiły 351.854,53 zł (w tym zaległości – 241.360,87 zł), z kolei wynikające z nadpłat zobowiązania gminy wynosiły 12.131,37 zł.
- 2) W kontrolowanym roku obowiązywały stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi określone uchwałą Nr XXX/300/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty.
  - Z § 2 uchwały wynikało, że opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi powstającymi na terenie nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy wyliczana jest na podstawie liczby osób w gospodarstwach domowych. Opłata miesięczna za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób selektywny wynosiła od 17,00 zł (gospodarstwa jednoosobowe) do 56,00 zł (gospodarstwa pięcioosobowe i większe), w przypadku odpadów nie gromadzonych w sposób selektywny opłata miesięczna wynosiła odpowiednio od 26,00 zł do 84,00 zł.
  - Zgodnie z § 3 uchwały opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku domków letniskowych lub nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe jedynie przez część roku wynosiła 161,00 zł w przypadku gromadzenia odpadów komunalnych w sposób selektywny oraz 315,00 zł w przypadku nieselektywnego gromadzenia odpadów komunalnych.
- 3) W dniu 27.04.2017 roku organ stanowiący gminy podjął też uchwałę Nr XXX/301/17 w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
  - Z § 1 tej uchwały wynikało, że opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi wytwarzanymi na nieruchomościach, na których zamieszkują mieszkańcy, miała być wnoszona bez wezwania, w terminie do 15 każdego miesiąca za poprzedni miesiąc kalendarzowy. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi pochodzącymi z domków letniskowych lub nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, użytkowanych jedynie przez część roku, miała być wnoszona bez wezwania, w łącznej wysokości obejmującej opłatę za dany rok kalendarzowy, w terminie do 31 lipca każdego roku. W przypadku złożenia deklaracji po 31 lipca danego roku opłatę należało wnieść w terminie do 30 dni od daty złożenia deklaracji.

- Według uregulowań zawartych w § 2 ww. uchwały opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi należało wnieść przelewem na konto bankowe urzędu miejskiego lub w kasie urzędu miejskiego.

3.9.3. Wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz cele wskazane w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

- 1) W myśl art. 6r ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1454) z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, obejmujące koszty:
  - odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
  - tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
  - obsługi administracyjnej tego systemu;
  - edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Przywołane przepisy dają gminom możliwość wykorzystania pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi do pokrywania kosztów wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz kosztów utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, jak też do pokrywania kosztów usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 701).

- 2) W trakcie kontroli poproszono panią ██████████ – skarbnik gminy o sporządzenie informacji dotyczącej zrealizowanych w 2018 roku wydatków na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi według podziału wynikającego z przywołanego powyżej art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
  - Z przedłożonej informacji „Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi” wynika, że w 2018 roku z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zrealizowano dochody w wysokości 2.809.030,23 zł.
Powyższa wielkość równa jest sumie zaewidencjonowanych w 2018 roku wpływów z opłaty w § 049 rozdziału 90002.
  - Na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi poniesiono wydatki w wysokości 3.082.302,40 zł.
Wydatki na funkcjonowanie ww. systemu obejmowały: 2.877.501,42 zł wydatków związanych z odbiorem, transportem, zbieraniem, odzyskiem i unieszkodliwianiem

odpadów komunalnych; 88.000,00 zł wydatków na tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych; 113.971,25 wydatków na obsługę administracyjną systemu oraz 2.829,73 zł innych wydatków wynikających z ustawy.

W 2018 roku gmina nie realizowała wydatków na edukację ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi – w sporządzonej informacji nie wykazano takich wydatków. Przywołaną informację załączono do akt roboczych kontroli. **[Sporządzona przez panią ██████████ – skarbnik gminy informacja „Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi” – poz. 19 akt kontroli]**

- 4) Ze złożonej informacji wynikało, że w 2018 roku wydatki kontrolowanej gminy na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (3.082.302,40 zł) były o 273.272,17 zł wyższe od dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami, wykonanych w wysokości 2.809.030,23 zł.

IV. GOSPODARKA MIENIEM

Kontrolę w zakresie gospodarki mieniem przeprowadzono za rok 2018.

4.1. Gospodarka mieniem komunalnym

4.1.1. Środki trwałe

Podstawowe środki trwałe

- 1) Na dzień 1.01.2018 roku konto 011 – „Środki trwałe” wykazywało saldo Wn w wysokości 164.051.046,03 zł.

W trakcie roku na stronie Wn tego konta zaksięgowano obroty na sumę 15.508.463,06 zł, obroty strony Ma konta wyniosły 8.084.986,41zł. Na ostatni dzień 2018 roku konto wykazywało saldo Wn w wysokości 171.474.522,16 zł.

- Obroty zwiększające wartość konta miały związek z rozliczeniem kosztów zakończonych zadań inwestycyjnych m.in. modernizacji dróg, kanalizacji deszczowej i wodociągowej, oświetlenia ulicznego, instalacji fotowoltaicznych, zwiększeniem wartości nieruchomości.
  - Księgowania zmniejszające wartość konta wynikały w szczególności ze zmniejszenia wartości gruntów, sprzedaży gruntów, przekazaniem budynku na rzecz MGOPS w Czersku, przekazania jednostkom podległym instalacji fotowoltaicznych.
- 2) Szczegółową ewidencję inwentarzową środków trwałych prowadzono z wykorzystaniem techniki komputerowej. Na stan ewidencyjny składniki majątku przyjmowano oraz ze stanu tego zdejmowano na podstawie dowodów określonych w uregulowaniach wewnętrznych.

- 3) Na dzień 1.01.2018 roku syntetyczne konto 071 – „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” wykazywało wartość 42.631.674,55 zł.
Saldo to przedstawiało wartość umorzenia środków trwałych (42.573.926,53 zł) oraz wartości niematerialnych i prawnych (57.748,02 zł) W trakcie roku wystąpiły obustronne księgowania na analitycznym koncie 071.
- Na stronie Ma tego konta pod datą 31.12.2018 r. zaksięgowano wartość naliczonego umorzenia środków trwałych (5.884.553,83 zł) oraz wartości niematerialnych i prawnych (1.859,95 zł). Ogółem po stronie Ma zaksięgowano wartość umorzenia - 5.886.413,78 zł.
  - Roczne obroty na stronie Wn tego konta wyniosły 69.928,35 zł. Na tę wartość złożyło się wyksięgowanie umorzenia podstawowych środków oraz wartości niematerialnych i prawnych zlikwidowanych oraz przekazanych nieodpłatnie.
  - Na dzień 31.12.2018 roku konto 071 wykazywało saldo Ma w wysokości 48.448.159,98 zł – taka była wartość umorzenia podstawowych środków trwałych (48.535.503,52 zł) oraz podstawowych wartości niematerialnych i prawnych – 59.607,97 zł.
Wartość rocznego umorzenia środków trwałych naliczono z wykorzystaniem programu komputerowego „RADIX FKB.

Pozostałe środki trwałe

- 1) Na dzień 1.01.2018 roku konto 013 – „Pozostałe środki trwałe” wykazywało saldo w wysokości 2.554.405,34 zł.
W trakcie roku na stronie Wn konta zaksięgowano obroty na sumę 306.518,93 zł, na stronie Ma konta zaksięgowano obroty na sumę 268.609,19 zł. Na dzień 31.12.2018 roku konto wykazywało saldo w wysokości 2.592.315,08 zł.
- Księgowania po stronie Wn konta dokonano po zakupie i wydaniu do użytkowania m.in. mebli biurowych, urn wyborczych, sprzętu RTV i AGD, komputerów, urządzenia wielofunkcyjnego, sprzętu na potrzeby drużyn OSP, wyposażenia remiz OSP i świetlic wiejskich.
Na stan inwentarzowych składników majątku przyjmowano na podstawie faktur zakupu oraz dowodu przyjęcie środka trwałego - OT.
  - Księgowania na stronie Ma konta 013 związane były z likwidacją (kasacją) nieprzydatnych i zniszczonych składników majątkowych m.in. sprzętu elektronicznego, aparatu fotograficznego, telefonu, mebli biurowych. Księgowania dokonywano także w związku z nieodpłatnym przekazaniem mienia szkołom m.in. kabin dla osób niepełnosprawnych oraz sprzętu sportowego.
- 2) Ze stanu inwentarzowego składniki majątku zdejmowano na podstawie „Protokołów likwidacji” i „Protokołów przekazania” składników majątku. Dokumenty te stanowiły załączniki do dowodów księgowych „protokół przekazania PT” oraz „Likwidacja środka

trwałego LT”, na podstawie których dokonano właściwych księgowania na kontach 013 i 072.

- 3) Na dzień 1.01.2018 roku konto 072 – „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych” wykazywało saldo Ma w wysokości 2.630.428,19 zł. Saldo to przedstawiało wartość umorzenia wydanych do użytkowania składników majątku o charakterze wyposażenia, tzw. „pozostałych środków trwałych” (2.554.405,34 zł) oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych (76.022,85 zł).
- W trakcie roku na stronie Ma konta 072 zaksięgowano obroty na sumę 306.518,93 zł, na stronie Wn tego konta zaewidencjonowano obroty w wysokości 270.128,72 zł. Obroty na stronie Ma miały związek z bieżącym księgowaniem całkowitego umorzenia zakupionych i wydanych w 2018 roku do używania „pozostałych środków trwałych”, na stronie Wn konta zaksięgowano wartości umorzenia zlikwidowanych składników majątku o charakterze wyposażenia.
- Na bilans zamknięcia 2018 roku konto 072 wykazywało saldo Ma w wysokości 2.666.818,40 zł. Saldo to przedstawiało wartość umorzenia „pozostałych środków trwałych” (2.592.315,08 zł) oraz „pozostałych wartości niematerialnych i prawnych” (74.503,32 zł).

4.1.2. Wartości niematerialne i prawne

- 1) Wartości niematerialne i prawne ewidencjonowano na określonym w zakładowym planie kont koncie 020 – „Wartości niematerialne i prawne”.
Na dzień 1.01.2018 roku konto 020 wykazywało saldo Wn w wysokości 136.376,30 zł. W trakcie roku na ww. koncie zaksięgowano obroty po stronie Ma w wysokości 1.519,53 zł i na dzień 31.12.2018 roku saldo Wn konta 020 wynosiło 134.856,77 zł.
- 2) Umorzenie podstawowych wartości niematerialnych i prawnych ewidencjonowano na koncie 071 – „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”.
- 3) Do ewidencji umorzenia pozostałych wartości niematerialnych i prawnych wykorzystywano konto 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych”.

4.1.3. Finansowy majątek trwały

- 1) Występujące w ewidencji księgowej konto 030 - „Długoterminowe aktywa finansowe” na początek 2018 r. wykazywało saldo Wn w wysokości 21.084.000,00 zł.
Na powyższą wielkość składały się wartości długoterminowych aktywów finansowych w niżej wskazanych podmiotach:
  - a) w Zakładzie Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Czernsku - utworzonym na mocy uchwały Nr XIII/133/99 Rady Miejskiej w Czernsku z dnia 28 października 1999 r. w

sprawie utworzenia przez Gminę Czersk spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą „Zakład Usług Komunalnych”.

W wyżej wskazanym zakładzie kontrolowana jednostka posiadała 389,449 udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy udział, o łącznej wartości - 19.472.450,00 zł, w tym:

- aport rzeczowy 19.416.650,00 zł;
- wkład pieniężny ww. spółce 55.800,00 zł.

- b) w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze Spółka z o.o., w którym kontrolowana jednostka objęła udziały na podstawie uchwały Nr XXVII/237/08 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie utworzenia spółki prawa handlowego z ograniczoną odpowiedzialnością. Wartość udziałów w spółce wynosiła 1.610.550,00 zł.
  - c) w Zakładzie Utylizacji Odpadów Stary Las Spółka z o.o. z siedzibą w Starogardzie Gdańskim, w którym gmina posiadała 1 udział o wartość nominalnej 500,00 zł. Udział w spółce został objęty na podstawie uchwały Nr XXXV/338/09 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 15 lipca 2009 r. w sprawie przystąpienia do spółki „Zakład Utylizacji Opadów Komunalnych Stary Las” sp. z o.o.
  - d) w Spółdzielni Socjalnej „Czersk” z siedzibą w Czersku. W tym podmiocie gmina posiadała 1 udział o wartość nominalnej 500,00 zł. Udział w spółdzielni został objęty na podstawie uchwały Nr XVI/152/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie powołania Spółdzielni Socjalnej „Czersk”.
- 3) Po stronie Wn pod datą 31.12.2018 r. zaksięgowano obroty w wysokości 69.500,00, na co złożyły się 2 operacje księgowe (42.600,00 zł i 26.900,00 zł). Powyższe księgowania były następstwem podwyższenia kapitału zakładowego w Zakładzie Usług Komunalnych w Czersku.
- Wniesienie tych udziałów do ww. spółki zostało odzwierciedlone w ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki, na przeznaczonym do tego koncie 030 – „Długoterminowe aktywa finansowe.
- 5) Po stronie konta Ma w ciągu roku nie odnotowano żadnych księgowania. Na koniec 2018 r. konto wykazywało saldo Wn w wysokości 21.153.500,00 zł.

4.1.4. Materiały

- 1) Opis konta 310 „Materiały” w zakładowym planie kont wskazywał, że konto to przeznaczone jest do ewidencji zapasów materiałów. Konto mogło wykazywać saldo Wn, które miało wyrażać stan zapasów materiałów w cenach zakupu, nabycia lub stałych cenach ewidencyjnych na koniec roku.

- 2) Na dzień 1.01.2018 roku konto 310 wykazywało saldo po stronie Wn w wysokości 1.174.515,86 zł. Saldo to przedstawiało wartość zapasów materiałów m.in. paliw, kruszyw kamiennych i płyt betonowych. Wyżej wymienione materiały zostały spisane i wycenione w trakcie inwentaryzacji przeprowadzonej na dzień 31.12.2017 roku. Pod datą 2.01.2018 roku przeniesiono w koszty wartość zapasów paliwa (12.804,95 zł). Kolejne operacje po stronie Ma nastąpiły w dniu 18.12.2018 r. na podstawie, których zaksięgowano po stronie kosztów wartości zużytych materiałów budowlanych przy budowie dróg (1.185.658,26 zł). Księgowania dokonano na podstawie pisma oznaczonego WG.701.54.2018 z dnia 18.12.2018 r., które podpisał pan [REDACTED] – zastępca naczelnika Wydziału Inwestycji i Infrastruktury.
- 3) Kolejne operacje będące jednocześnie ostatnimi zapisami na koncie 310 wiązały się z zaksięgowaniem na kontach analitycznych wartości zapasów zinwentaryzowanych na dzień 31.12.2018 roku. Pod tą datą zaksięgowano wartość zapasów paliwa (11.142,26 zł), która była jednocześnie saldem końcowym konta 310 „Materiały”.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

4.2. Gospodarka mieniem Skarbu Państwa

- 1) Na dzień 1.01.2018 roku pozabilansowe konto 091 „Obce środki trwałe” wykazywało saldo Wn w wysokości 325.359,65 zł. W trakcie roku na stronie Wn zaksięgowano obroty w wysokości 96.280,02 zł, na stronie Ma 4.760,46 zł. Na dzień 31.12.2018 roku saldo Wn konta 091 wynosiło 416.879,21 zł.
- 2) Ustalono, że urząd miejski posiadał w użytkowaniu składniki majątkowe stanowiące własność Skarbu Państwa, które otrzymał od następujących podmiotów:
  - a) z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego sprzęt obrony cywilnej na podstawie umowy nr 30/1999 z dnia 1.10.1999 r. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że wartość mienia użyczonemu na podstawie ww. umowy wynosiła 13.422,42 zł. Takie saldo wykazano także w dokumencie z dnia 12.12.2018 r. „Potwierdzenie salda nr 20 (odcinek B) aktywów rzeczowych powierzonych na podstawie umowy użyczenia”. Dokument potwierdzenia salda na ww. kwotę został podpisany przez panią [REDACTED] – Naczelnika Wydziału Finansowego i przesłany do Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku. Ewidencja księgową konta 091 na dzień 31.12.2018 r. wykazywała wartość 32.553,14 zł i była wyższa od wartości posiadanego mienia o 19.130,72 zł.

W związku ze stwierdzeniem różnicy między stanem rzeczywistym a zapisem księgowym poproszono panią Wiesławę Modrzejewską – naczelnik Wydziału Finansowego o złożenie wyjaśnienia w sprawie. W złożonym wyjaśnieniu pani

██████████ podał, że – cyt.: *Spis z natury został przeprowadzony i wysłany do Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku. Przez pomyłkę nie skorygowano salda w ewidencji. W trakcie kontroli został naprawiony błąd, poprzez korektę. Saldo dostosowano do wartości wynikającej z inwentaryzacji.*

W trakcie trwającej kontroli w dniu 27.09.2019 roku przedłożono wydruk konta 091 według stanu na dzień 27.09.2019 r. Z przedłożonego wydruku wynikało, że skorygowano saldo konta do wartości 13.422,42 zł.

[Kserokopia „Potwierdzenia salda nr 20”; wydruk z konta 091 według stanu na dzień 31.12.2018 r.; wyjaśnienie pani ██████████ - naczelnik Wydziału Finansowego; wydruk konta 091 według stanu na dzień 27.09.2019 r. - poz. 20 akt kontroli]

- b) z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji sprzęt komputerowy z oprogramowaniem o wartości (103.818,53 zł) w ramach realizowanego projektu rządowego „pl.ID”, związanego z budową elektronicznej administracji – umowa 79/500/2202043/07 z dnia 2.04.2007 r.;
  - c) z Gospodarstw Leśnych Lasy Państwowe - grunty objęte służebnością przesyłu:
    - Nadleśnictwo Rytel 5.854,68 zł - akt notarialny Repertorium A 1798/2016 z dnia 20.04.2016 r.,
    - Nadleśnictwo Czernik 7.923,95 zł, - akt notarialny Repertorium A 4870/2017 z dnia 11.10.2017 r.;
  - d) z Gospodarstw Leśnych Lasy Państwowe - grunty w dzierżawie:
    - Nadleśnictwo Kaliska 1.075,91 zł - umowa dzierżawy ZG.2217.7.2016 z dnia 18.07.2016 r.,
    - Nadleśnictwo Woziwoda 5.494,43 zł - umowa dzierżawy ZG – 1-2126-5/14 z dnia 2.09.2014 r.;
  - e) z Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku 107,58 zł – umowa użytkowania 442/U/2013 z dnia 2.09.2013 r.;
  - f) od dwóch osób fizycznych prawo użytkowania wieczystego gruntu będącego własnością Skarbu Państwa, umowa darowizny na rzecz Gminy Czernik – akt notarialny z dnia 25.05.2018 r. Repertorium A nr 2736/2018 (13.640,00 zł).
- 3) Poza mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa kontrolowana jednostka posiadała we władaniu także składniki majątkowe oddane w użyczenie przez inne podmioty m.in. Województwo Pomorskie, kościelną osobę prawną oraz inne osoby fizyczne i prawne. Wszystkie ww. składniki majątkowe objęto pozabilansową ewidencją księgową.

4.3. Inwentaryzacja roczna rzeczowych składników majątku

1) W trakcie kontroli ustalono, że ostatnią „pełną” inwentaryzację rzeczowych składników majątkowych przeprowadzono na podstawie trzech niżej wskazanych zarządzeń Burmistrza Czerska z dnia 18 października 2018 r.:

- Nr 1021/18 w sprawie przeprowadzenia rocznej inwentaryzacji, powołania komisji inwentaryzacyjnej i zespołów spisowych;
- Nr 1023/18 w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji paliwa w samochodach i urządzeniach przeciwpożarowych znajdujących się w Urzędzie Miejskim oraz jednostkach OSP;
- Nr 1024/18 w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów wykazanych w księgach rachunkowych.

Treść zarządzenia Nr 1021/18 została zmieniona w części dotyczącej składów zespołów spisowych. Zmian dokonano zarządzeniem Nr 1048/18 z dnia 16 listopada 2018 r. w sprawie zmiany zarządzenia w sprawie przeprowadzenia rocznej inwentaryzacji, powołania komisji inwentaryzacyjnej i zespołów spisowych.

2) Zgodnie z wyżej przywołanymi zarządzeniami inwentaryzację należało przeprowadzić:

- metodą spisu z natury w okresie od dnia 2.11.2018 roku do dnia 30.11.2018 roku według stanu na dzień 31.10.2018 r.;
- metodą weryfikacji według stanu na dzień 31.12.2018 r. w okresie od 31.12.2018 r. do 15.01.2019 r.;
- inwentaryzacje paliwa w samochodach i urządzeniach należało przeprowadzić w dniu 2.01.2019 r. według stanu na dzień 31.12.2018 r.

3) W trakcie czynności kontrolnych na podstawie dokumentacji inwentaryzacyjnej ustalono, że inwentaryzację przeprowadzono metodą weryfikacji i metodą spisu z natury.

Metodą spisu z natury inwentaryzowano budynki i lokale, kotły i maszyny energetyczne, urządzenia techniczne, środki transportu, narzędzia i przyrządy oraz zapasy paliwa. Metodą weryfikacji inwentaryzowano grunty, drogi, obiekty inżynierii lądowej i wodnej oraz trudnodostępne środki trwałe m.in. węzły ciepłownicze.

4) Inwentaryzacją objęto składniki majątkowe o łącznej wartości 173.976.605,38 zł. Na wyżej wskazaną kwotę złożyła się wartość zinwentaryzowanych składników majątkowych metodą spisu z natury (25.216.671,06 zł) oraz metodą weryfikacji (148.759.934,32 zł). Ustalono, że od dnia 31.10.2018 r. do dnia 31.12.2018 r. dokonano zwiększenia wartości składników majątkowych o 90.232.53 zł (na co się złożyło zwiększenie o 97.453,83 zł oraz zmniejszenie wartości o 7.221,30 zł).

Saldo konta 011 na dzień 31 grudnia 2018 r. wykazywało wartość 171.474.522,83 zł saldo konta 013 - 2.592.315,08 zł. Ogółem wartość rzeczowych składników majątkowych objętych ewidencją konta 011 i konta 013 na dzień 31.12.2018 r. wynosiła 174.066.837,91 zł i była równa wartości zinventaryzowanych składników majątkowych (173.976.605,38 zł) i wartości zwiększenia rzeczowych składników majątkowych (90.232,53 zł).

Powyższe wskazuje, że inwentaryzacją objęto wszystkie składniki majątkowe ewidencjonowane na koncie 011 i koncie 013.

- 5) Inwentaryzację rozliczono według stanu na dzień 31.12.2018 r. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w jej przeprowadzeniu i udokumentowaniu.

V. ROZLICZENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO Z JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI

Kontrolę rozliczeń przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2018.

5.1. Rozliczenia z jednostkami budżetowymi

- 1) W 2018 roku budżet gminy realizowało 12 jednostek budżetowych – 11 jednostek organizacyjnych gminy (3 szkoły podstawowe; 2 zespoły szkół; 2 przedszkola; Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku; Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku; Zespół Obsługi Finansowej w Czersku; Dzienny Dom „Senior+” w Czersku) wymienionych punkcie „1.1.1. Wykaz jednostek organizacyjnych gminy” oraz kontrolowany urząd miejski.
- 2) Ustalono, że na bilans zamknięcia ksiąg rachunkowych 2018 roku konta analityczne do prowadzonego w ewidencji budżetu gminy (organu finansowego) syntetycznego konta 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” nie wykazywały sald należności – wszystkie jednostki rozliczyły się z budżetem z wykonanych dochodów do końca 2018 r. Po obu stronach wymienionego powyżej konta syntetycznego zaksięgowano obroty w wysokości równej wykonanym w 2018 dochodom budżetu gminy, tj. 102.053.042,91 zł.
- 3) Na bilans zamknięcia ksiąg rachunkowych 2018 roku konta analityczne do prowadzonego w ewidencji budżetu gminy (organu finansowego) syntetycznego konta 223– „Rozliczenie wydatków budżetowych” również nie wykazywały sald należności – wszystkie jednostki rozliczyły się do końca 2018 roku z budżetem gminy z niewykorzystanych środków budżetowych na finansowanie ich wydatków. Po obu stronach wymienionego powyżej konta syntetycznego zaksięgowano obroty w wysokości równej wykonanym w 2018 wydatkom budżetu gminy, tj. 108.042.502,38 zł.

5.2. Rozliczenia z samorządowymi zakładami budżetowymi

W 2018 roku na terenie kontrolowanej gminy nie funkcjonował żaden samorządowy (gminny) zakład budżetowy.

5.3. Rozliczenia rachunków dochodów

W 2018 roku w gminnych jednostkach budżetowych prowadzących działalność określoną w ustawie Prawo oświatowe nie funkcjonowały wydzielone rachunki bankowe, o jakich mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

5.4. Samorządowe osoby prawne

5.4.1. Instytucje kultury

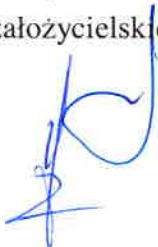
- 1) W początkowej części („1.1.1. Wykaz jednostek organizacyjnych”) niniejszego protokołu wykazano, że w 2018 roku na terenie gminy funkcjonowały 3 samorządowe instytucje kultury – Ośrodki Kultury w Czersku, Rytle oraz Łęgu.
- 2) Ustalenia kontroli w zakresie rozliczeń dotacji podmiotowych (§ 248) udzielonych tym instytucjom kultury, na sumę 1.564.000,00 zł, obejmującą 1.339.000,00 zł dotacji w rozdziale 92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” oraz 225.000,00 zł dotacji w rozdziale 92116 – „Biblioteki”, przedstawiono już w niniejszym protokole, w punkcie „3.7.2.1. Dotacje podmiotowe”.
- 3) Gminne instytucje kultury otrzymały z budżetu gminy również 261.999,96 zł dotacji celowych klasyfikowanych w § 280 – „Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych”. Ustalenia dotyczące wykorzystania i rozliczenia tych dotacji przedstawiono w punkcie „3.7.2.3. Dotacje celowe”.
- 4) W punkcie „3.6.5. Dotacje celowe z budżetu gminy na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji (lub zakupów inwestycyjnych) realizowanych przez inne jednostki” niniejszego protokołu przedstawiono z kolei ustalenia dotyczące rozliczenia dotacji na sumę 70.000,00 zł udzielonych Ośrodkom Kultury w Czersku i Rytle na finansowanie wydatków majątkowych związanych odpowiednio z zakupem kina plenerowego (35.000,00 zł) oraz modernizacją ogrodzenia – również 35.000,00 zł.

5.4.2. Samorządowe publiczne zakłady opieki zdrowotnej

- 1) W niniejszym protokole wykazano, że na terenie kontrolowanej gminy działał samorządowy publiczny zakład opieki zdrowotnej – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Czersku.
- 2) Kontrolując wydatki budżetowe w dziale 851 – „Ochrona zdrowia” i rozliczenia finansowe z ww. SPZOZ ustalono, że w 2018 roku na rachunek bankowy tego podmiotu leczniczego przelano łącznie 273.643,36 zł, a poniesione wydatki zaewidencjonowano w § 428 – „Zakup usług zdrowotnych” w rozdziale 85121 – „Lecznictwo ambulatoryjne”.
- 3) Wydatki powyższe poniesiono na zapłatę 27 rachunków SPZOZ za „świadczenia opieki zdrowotnej” – świadczenia gwarantowane w rodzaju: ambulatoryjna opieka specjalistyczna w zakresie kardiologii; ambulatoryjna opieka specjalistyczna w zakresie ginekologiczno-położniczym; rehabilitacja lecznicza. Z rachunków wynikało, że podstawę ich wystawienia stanowiły zawarte z gminą umowy – umowa WS.8010.1.2018 z dnia 2.01.2018 r. oraz WS.8010.2.2018 z dnia 18.06.2018 r.
- 4) Powyższe umowy zawarto w trybie przepisów art. 9 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1510). Przywołane przepisy dają jednostkom samorządu terytorialnego możliwość zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie ochrony zdrowia poprzez finansowanie świadczeń gwarantowanych dla mieszkańców tej wspólnoty.
Ustalono, że umowy zawierały wszystkie elementy wymagane przepisami art. 9 ust. 5 przywołanej ustawy.

5.4.3. Inne samorządowe osoby prawne

- 1) W początkowej części tego protokołu wykazano, że w 2018 roku na terenie gminy działała jedna jednoosobowa spółka gminy – Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku.
- 2) Ustalono, że w 2018 roku (ściślej: w dniu 30.07.2018 r.) na rachunek ww. Zakładu przelano kwotę 105.526,53 zł, jako „dopłatę dot. budowy sieci wodno-kanalizacyjnej”. Wydatek ten, klasyfikowany w rozdziale 90001 – „Gospodarka ściekowa i ochrona wód” oraz § 415 – „Dopłaty w spółkach prawa handlowego”, nastąpił po ustaleniu w dniu 24.05.2018 r. planu wydatków w tych podziałkach w wysokości 106.500,00 zł (uchwała Nr XLIV/407/18 Rady Miejskiej w Czersku w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2018 rok) oraz przyjęciu w dniu 15.06.2018 roku przez Zgromadzenie Wspólników Zakładu Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku uchwały Nr 12/2018 w sprawie zarządzenia dopłat. Możliwość dokonywania dopłat do spółki dopuszczał § 9a Aktu założycielskiego spółki.

*
* *

Integralną część protokołu stanowią następujące załączniki:

1. Zestawienie akt roboczych kontroli.
2. Protokół kontroli kasy Urzędu Miejskiego w Czersku.

Ustalenia końcowe

1. Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.
2. Ustalenia zawarte w protokole zostały przez stronę kontrolującą przedstawione kierownictwu jednostki i omówione na posiedzeniu zorganizowanym w dniu 10.10.2019 r.
3. Burmistrz Czerska został poinformowany o przysługującym stronie kontrolowanej prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyny tej odmowy.
4. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod poz. 2/2019.

Czersk, dnia 10 października 2019 r.

Urząd Miejski

ul. Kościuszki 27, 89-850 Czersk
tel: (0-72)3954810, fax: (0-72)3954811
e-mail: urzad_miejski@czersk.pl

Inspektorzy kontroli

A. Smiko

_____

Waldemar Gnaszewski

_____

Burmistrz:

[Signature]

_____

Skarbnik:

[Signature]

_____

ZESTAWIENIE AKT ROBOCZYCH KONTROLI

URZĄD MIEJSKI W CZERSKU

Nazwa jednostki kontrolowanej

KONTROLA KOMPLEKSOWA

Rodzaj kontroli

17.06.2019 r. – 10.10.2019 r.

Termin przeprowadzenia kontroli

Pozycja akt kontroli	Nazwa tematyczna sprawy / nazwa dokumentu	Ilość kart
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1	Wyjaśnienie pana ██████████ – sekretarza gminy w sprawie działań podjętych po otrzymaniu sprawozdania z audytu	1
2	Wyjaśnienie pani ██████████ – skarbnik gminy w sprawie ujęcia 3 wydatków w planie wydatków niewygasających z upływem 2017 roku	1
3	Wyjaśnienie pani ██████████ – inspektor w sprawie nieprawidłowości w wyliczaniu wpłat na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej w Pruszczu Gdańskim	1
4	Wyjaśnienie pani ██████████ – inspektor dotyczące opłaty planistycznej	1
5	Kserokopie decyzji administracyjnych Burmistrza Czerska WG.7230.85.2018 z dnia 27.07.2018 r. i WG.7230.125.2018 z dnia 30.10.2018 r., wyjaśnienie pani ██████████ – inspektor	5
6	Wykaz nieruchomości gminy sprzedanych w 2018 roku	1
7	Wyjaśnienie pani ██████████ – inspektor w sprawie niesporządzenia wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży	1
8	Kserokopia decyzji administracyjnej WR.6844.5.2017 Burmistrza Czerska z dnia 2.01.2018 r. dotyczącej przekazania nieruchomości w trwały zarząd dla Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku	1
9	Wyjaśnienie pani ██████████ – inspektor, dot. nieprawidłowości przy oddaniu nieruchomości w trwały zarząd Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Czersku	1
10	Wydruk z ewidencji środków trwałych – karta środka trwałego o nazwie „Działka nr 363/12 pow. 0,1243 ha	1
11	Kserokopia decyzji administracyjnej WN.6826.1.2018 Burmistrza Czerska z dnia 16.04.2018 r. w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	3
12	Wyjaśnienie pani ██████████ – inspektor, dot. niezabezpieczenia hipoteką rozłożonych na raty należności z tyt. przekształcenia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w prawo własności	1

13	Wydruki z analitycznych kont 09-00000173; 09-00000174 i 09-00000175 prowadzonych w 2019 roku do rozliczenia należności z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	3
14	Kserokopie zarządzenia Nr 1044/18 Burmistrza Czerska z dnia 15.11.2018 r., pisma W.O.2350.2.2019 z dnia 28.02.2019 r., kartoteki wynagrodzeń pracownika oraz wyjaśnienie złożone przez panią ██████████ – inspektor	4
15	Wyjaśnienie pani ██████████ – inspektor, kserokopia oświadczenia pracownika, kserokopia zarządzenia Nr 448/13 Burmistrza Czerska z dnia 22 stycznia 2013 r.	3
16	Kserokopie 2 dokumentów (WB – 59 i 85) potwierdzających opłacenie składek w 2018 roku w instytucji ubezpieczeniowej	3
17	Kserokopia umowy WS.401.1.15.2018 z dnia 6.03.2018 r., wyjaśnienie złożone przez panią ██████████	3
18	Kserokopie: umowy WO.272.13.2017 z dnia 29.06.2017 r. na odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy, zawartej z Zakładem Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku; „Protokołu postępowania o udzielenie zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki” (sprawa WO.271.13.2017), zatwierdzonego przez kierownika zamawiającego w dniu 5.06.2017 r.	15
19	Sporządzona przez panią ██████████ – skarbnik gminy informacja „Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi”	1
20	Kserokopia „Potwierdzenia salda nr 20”; wydruk z konta 091 według stanu na dzień 31.12.2018 r.; wyjaśnienie pani ██████████ – naczelnik Wydziału Finansowego; wydruk konta 091 według stanu na dzień 27.09.2019 r.	4

Sporządził: Mieczysław Beńko – starszy inspektor kontroli finansowej RIO w Gdańsku

PROTOKÓŁ
kontroli kasy Urzędu Miejskiego w Czersku

przeprowadzonej w dniu 3.09.2019 r., w godz. 8⁰⁵ – 8²⁰, przez [REDAKTOWANE]
– inspektorów Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.
Kontrolę przeprowadzono przy udziale pani [REDAKTOWANE] – inspektor ds. obsługi kasy, w obecności pani [REDAKTOWANE] – naczelnik Wydziału Finansowego.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

I. Gotówka

- 1) Rzeczywisty stan gotówki w kasie ..... - **2.447,00 zł;**
- 2) Stan ewidencyjny gotówki według otwartego raportu kasowego nr 170 z dnia 3.09.2019 r. .... - **2.447,00 zł.**
- 3) W wyniku porównania rzeczywistego stanu gotówki w kasie ze stanem ewidencyjnym **nie stwierdzono różnicy** – niedoboru lub nadwyżki gotówki w kasie.

II. Druki ścisłego zarachowania – rzeczywiste stany ilościowe:

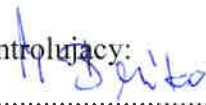

- bloczki kwitariuszy przychodowych (K-103) - 19 szt.;
- blankiety czeków gotówkowych – „wydatki” - 4 szt.;
- blankiety czeków gotówkowych – „dochody” - 11 szt.;
- blankiety czeków gotówkowych – „ZFŚS” - 4 szt.;
- blankiety czeków gotówkowych – „sumy depozytowe” - 3 szt.;
- bloczki kart drogowych (SM 102) - 1 szt.;
- bloczki kart drogowych (SM 101) - 1 szt.;
- blankiety zezwoleń na wykonywanie regularnych przewozów osób - 7 szt.;
- blankiety wypisów z zezwoleń na wykonywanie regularnych przewozów osób - 15 szt.;
- blankiety licencji na wykonywanie transportu drogowego taksówką - 4 szt.;

- blankiety zezwoleń na wykonywanie regularnych specjalnych przewozów osób - 4 szt.;
- blankiety wypisów z zezwoleń na wykonywanie regularnych specjalnych przewozów osób - 15 szt.;
- bloczki zezwoleń na połów ryb na jeziorze Ostrowite - 3 szt.;
- okresowa karta pracy pojazdu - 60 szt.

Rzeczywiste stany ilościowe druków ścisłego zarachowania **były zgodne** ze stanami ewidencyjnymi, wynikającymi z „Księgi druków ścisłego zarachowania”.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i po odczytaniu podpisano bez zastrzeżeń.

Kontrolujący:

.....

.....

Kasjer:

.....

Obecna przy kontroli:

.....
